

Tartu Ülikool
Loodus- ja täppisteaduste valdkond
Ökoloogia ja maateaduste instituut
Geograafia osakond

Magistritöö inimgeograafias (30 EAP)
Eesti loovtöötajate elukohamobiilsus ja elukohavalikud perioodil 2000-2011
Taavi Rebane

Juhendaja: *PhD* Tiit Tammaru
Kaasjuhendaja: *MSc* Ingmar Pastak

Kaitsmisele lubatud:
Juhendaja:
Osakonna juhataja:

Tartu 2017

Infoleht

Eesti loovtöötajate elukohamobiilsus ja elukohavalikud perioodil 2000-2011

Varasematele uurimustele tuginedes võib väita, et loovate ja andekate inimeste osakaal linnades on tähtsaks piirkonna majandusarengut mõjutavaks teguriks. Sellest tulenevalt konkureerivad linnaregioonid omavahel talentide pärast. Käesolevas magistritöös uuriti loovtöötajate elukohamobiilsust kogu Eesti ja Tallinna kontekstis. Töös on toodud loovklassi osakaalud nii Eesti omavalitsustes kui ka Tallinna asumitest 2000. ja 2011. aastal. Analüüsitud on loovtöötajate elukohaeelistusi kaheksal erineval asustushierarhia tasemel ning Tallinna regioonis kolme asustusüksuse tüübi vahel. Tulemused näitavad, et loovklass on Eestis tugevalt koondunud Tallinna piirkonda perifeersete omavalistuste arvelt. Tallinna-siseselt on loovtöötajate seas populaarseks elukohaks äärelinn ja tagamaa, mida eelistatakse paneelelamute piirkondadele.

Märksõnad: loovklass, elukohamobiilsus, Richard Florida, Tallinn, Eesti

CERCS kood: S230 – Sotsiaalne geograafia

Residential Mobility and Residential Preferences of the Estonian Creative Class in 2000-2011

According to previous research, creative and talented people are crucial in the economic development of cities and this urges city regions to compete with each other for talent. The current paper focuses on the residential mobility of the Estonian creative class both in the country as a whole but also in Tallinn specifically. The study found the percentage of the creative class in Estonian municipalities and in Tallinn's neighbourhoods in 2000 and 2011. The residential preferences of the creative class were analysed at the country-wide level by dividing municipalities into eight categories and in Tallinn metropolitan area by dividing the neighbourhoods and suburban municipalities into three categories. The results show that the creative class in Estonia has very strongly agglomerated in and around Tallinn and this has happened on the expense of the peripheral municipalities of Estonia. In Tallinn metro area the suburbs are the most popular among the creative class with the soviet housing districts losing in popularity. The inner city is most popular only among bohemians.

Key words: creative class, residential mobility, Richard Florida, Tallinn, Estonia

CERCS classification: S230 – Social geography

Sisukord

1. Sissejuhatus	4
2. Uurimuse teoreetiline taust.....	6
2.1 Elukohavalikud, linnastumine ja selle globaalsed trendid	6
2.2 Elukohamobiilsus	7
2.2.1 Elukohamobiilsuse uurimine	7
2.2.2 Kesklinnapiirkondade taassünd	11
2.3 Loovklassi elukohavalikute teooria.....	12
2.3.1 Richard Florida teooria ülevaade	12
2.3.2 Richard Florida teooria kriitika	14
2.4 Loovtöötajad Eesti kontekstis	15
2.4.1 Eesti majanduse ruumiline iseloomustus	15
2.4.2 Loomemajandus Eestis.....	16
3. Andmed ja metoodika	18
4. Tulemused	21
4.1 Eesti loovtöötajad 2000, 2011	21
4.2 Loovtöötajate elukohamobiilsus kogu Eesti kontekstis	26
4.2.1 Loovtöötajate osakaalud kohalikes omavalitsustes 2000-2011	26
4.2.2 Loovtöötajate elukohad asustusüksuste tüüpide kaupa	32
4.3 Loovtöötajate elukohamobiilsus Tallinna kontekstis 2000 - 2011.....	34
4.3.1 Loovtöötajate osakaal Tallinna asumites 2000-2011	34
4.3.2 Loovtöötajate elukohad Tallinna regioonis tüüpide kaupa	39
4.4 Loovtöötajate ja muudel ametikohtadel töötavate inimeste elukohamobiilsuse omavaheline võrdlus	40
5. Arutelu.....	44
6. Kokkuvõte	48
Residential Mobility and Residential Preferences of the Estonian Creative Class in 2000-2011	50
Tänuavaldused.....	52
Kasutatud kirjandus	53
Lisad	57

1. Sissejuhatus

Tänapäeva linnastunud maailmas on üha enam suurenenud globaalse tasandi konkurents linnade vahel, millest johtuvalt on paljude linnapoliitikate ja -planeeringute eesmärk maksimeerida majanduslikku edu (Harvey, 1989). Viimase aluseks on mitmete teaduslike käsitluste kohaselt aga inimesed ehk talendid: nende linna meelitamine ja piirkonnas hoidmine toob ka investeeringuid ning majanduskasvu (Jacobs, 1961, 1969; Lucas 1988).

Eelnevat silmas pidades on oluline teada, millised on inimeste elukohaeelistused, mis neid eelistusi mõjutavad ja kuidas need elu jooksul muutuda võivad. Selle mõistmiseks sobib näiteks laialdaselt kasutatud elutsükli teooria ehk *life-cycle theory* (Rossi, 1955), mis käsitleb elukohamobiilsust ehk inimeste kolimist linnastusiselt. Lisaks vajab mõtestamist, kes on üldse talent, keda tasub linna meelitada – missugune talendi definitsioon seostub kõige paremini majandusliku arengu ning üldise heaoluga (Florida, 2003; Glaeser, 2000). Neid kahte aspekti koos vaadates on võimalik teoreetiliselt välja selgitada, milliseid linnapoliitikaid ja -planeerimise taktikaid peaks talentide ligimeelitamiseks ellu viima.

Üks kõige laialdasemat kasutust leidnud teooria talentide ligimeelitamise kohta pärineb Ameerika Ühendriikide linnauuringute teadlaselt Richard Floridalt. Tema hinnangul edendab andeka, kõrge inimkapitaliga tööjõu linnadesse meelitamine regioonis majanduskasvu. Florida võttis selliste inimeste kohta kasutusele termini „loovklass“. Käesolevas töös on paralleelselt kasutusel ka mõiste „loovtöötajad“. Florida väitel eelistavad need inimesed elada suurlinnas, täpsemini kesklinnas või selle lähiümbruses, mis pakub nii kultuuriliselt kui ka sotsiaalselt mitmekesisest elukeskkonda (Florida, 2003).

Antud magistritöö eesmärk on loovklassi teooriatele tuginedes välja selgitada loovtöötajate elukohaeelistused Eestis ning võrrelda nende elukohamobiilsust teiste töötajatega. Varasemalt ei ole loovtöötajate ruumilisi elukohavalikuid rahvaloenduse andmetega Eesti kontekstis uuritud.

Käesoleva töö uurimisküsimused on järgmised:

- Milline on loovtöötajate elukohamobiilsus 2000 – 2011 kogu Eesti kontekstis?
- Milline on loovtöötajate elukohamobiilsus ajavahemikus 2000 – 2011 Tallinna linnas?
- Kuidas erineb Eesti ja Tallinna loovtöötajate elukohamobiilsus ülejäänud ametikohtadel töötavate inimeste elukohamobiilsusest?

Töös kasutati Eesti 2000. ja 2011. aasta rahvaloendusel kogutud tööga hõivatud isikute ameti- ning elukohaandmeid. Ruumiliste mustrite leidmiseks vaadeldi loovtöötajate osakaalusid kohalikes omavalitsustes ja Tallinna asumites. Lisaks analüüsiti loovtöötajate jaotumise muutusi Eesti asustushierarhia tüüpide ja Tallinna linnaregiooni asustustüüpide vahel. Elukohavahetust mõjutavaid tegureid uuriti logistilise regressioonimudeliga.

Magistritöö on jagatud neljaks peatükiks. Teooriaosas on antud ülevaade fookuse muutumisest linnade majanduse uurimisel, inimeste elukohavalikuid analüüsivatest uurimustöödest, Florida loovklassi teooriast ja selle kriitikast ning loovtöötajaid käsitlevatest arengudokumentidest Eestis. Andmete ja metoodika peatükis on kirjeldatud töös kasutatud andmeid ja analüüsimeetodeid ning põhjendatud, mille alusel on defineeritud antud töös loovtöötajate valik. Tulemuste peatükk kirjeldab Eesti loovklassi alagruppide vanuselist, etnilist ja hariduslikku koosseisu, loovtöötajate osakaalusid ja nende muutusi kahe rahvaloenduse vahel

nii Eestis üldiselt kui ka konkreetselt Tallinnas. Lisaks on välja toodud logistilise regressioonimudeli tulemusest lähtuvalt tööga hõivatud inimeste elukohavahetust mõjutavad tegurid. Arutelu peatükis on saadud tulemusi analüüsitud Eesti majanduslike ja demograafiliste protsesside, Florida loovklassi teooria ning elukohamobiilsuse teooriate valguses.

2. Uurimuse teoreetiline taust

2.1 Elukohavalikud, linnastumine ja selle globaalsed trendid

Kui 1960. aastal elas maailma rahvastikust linnades vaid 34%, siis 2015. aasta seisuga juba 54% (World Bank, 2017). ÜRO on maailma urbaniseerumise väljavaadete aruandes ennustanud, et saajandi keskpaigaks tõuseb see 66%-ni (2014). Umbes pool maailma linnarahvastikust elab võrdlemisi väikestes linnades, mille suurus jääb alla 500 tuhande elaniku. Nii-öelda megalinnades, kus on vähemalt 10 miljonit elanikku, elab maailmas vaid iga kaheksas linnaelanik (ÜRO, 2014). Sellest hoolimata on nende megalinnade tähtsus suur, sest 20 kõige rikkamat linna on koduks tervelt 75% suurimatele globaalsetele ettevõtetele (Khana, 2016). Need ülemaailmse tähtsusega linnad moodustavad omavahel tiheda võrgustiku ning konkureerivad nii kapitali kui ka talendi pärast (Khana, 2016).

Linnade tähtsustamine piirkonna majandusarengu mõistmiseks pole iseenesest uudne lähenemisviis. Juba Jane Jacobs (1961, 1969; cit. Florida, 2002b) rääkis sellest, kuidas linnades leiab aset uute ideede genereerimine ja mobiliseerimine. Linnade suurus, mitmekesisus ja eri osapoolte tihe läbikäimine on see, mis võimaldab luua ja rakendada uusi tooteid ning tehnoloogiaid. Jacobsi teooriat analüüsis majanduslikust vaatevinklist Lucas (1988, cit. Florida, 2002b), kes ütles, et traditsioonilise majandusgeograafilise teooria kohaselt ei peaks linnad isegi koos püsima, sest tootmissisendina oleks maa väljaspool linnu soodsam. Just teised inimesed ja nendest tulenev otsene ja kaudne kasu on see, mille eest on ettevõtted nõus maksma (Lucas, 1988, cit. Florida, 2002b). Oluline pole siiski ainult inimeste arv, vaid ka „kvaliteet“ ehk inimkapitali tase. Glaeser jt (1995, cit. Florida, 2002b) leidsid selge ja tugeva seose linnade kasvu ning inimkapitali kvaliteedi vahel. Inimkapitali mõju linnade arengule võib olla väga pikaajaline. Simon ja Nardinelli (2001) uurisid seda, kuidas mõjutas perioodil 1900-1990 Ameerika linnade kasvu nende linnade inimkapitali tase 1900. aastal. Selgus, et keskmiselt kõrgemalt haritud inimestega linnad kasvasid märgatavalt kiiremini kui vähemharitud inimestega linnad ja seda väga pika aja jooksul. Hilisemal perioodil kasvuprotsentide erinevus küll natuke vähenes ning selle põhjuseks võib olla kommunikatsiooni ning transpordi odavnemine (Simon & Nardinelli, 2001). Sellest hoolimata on aga kõrgel inimkapitalil selge positiivne mõju linnade kasvule (Simon & Nardinelli, 2001).

Dumais jt (2002) uurisid seda, mis mõjutab enim tööstuste paiknemist USA linnades ja leidsid, et varustajate ja klientide paiknemine oli võrdlemisi väikse tähtsusega, kui vaadata eri tööstusharude ettevõtete paiknemist üksteise suhtes. Kõige tähtsamaks teguriks osutus hoopiski sobiva tööjõu olemasolu. Lisaks inimkapitalile vahendavad linnad ka ideid indiviidide ja ettevõtete vahel (Glaeser, 2000). Tihedam linnakeskkond võimaldab lihtsamalt omandada uusi teadmisi ja kogemusi ning see viib kiirema tehnoloogilise innovatsioonini (Glaeser, 2000). See on seotud ka linnade kasvuga, sest kiirem innovatsiooniprotsess meelitab ligi rohkem nutikaid ja andekaid inimesi. Glaeser jt (2001) väidavad lisaks, et kõige kiiremini kasvavad need linnad, mis pakuvad tarbijatele piisavas koguses ja hea kvaliteediga hüvesid. Kõrge inimkapitaliga töötajate jaoks ei ole oluline ainult kõrge palk, vaid ka kvaliteetne elukeskkond, olgu selleks siis erinevate kultuuriasutuste ja söögikohtade olemasolu, soe kliima, head avalikud hüved või madalad transpordikulud (Glaeser et al., 2001).

Enamik nendest teooriatest läheneb aga asjale majandusgeograafilisest aspektist. Puhtalt statistiline analüüs ei pruugi aga anda meile piisavalt head arusaama sellest, millised tegurid tegelikult indiviidide elukohavalikut mõjutavad, seda ka eri eluetappides.

2.2 Elukohamobiilsus

2.2.1 Elukohamobiilsuse uurimine

Kui uurida inimeste elukohaeelistusi, siis tasub vahet teha elukohamobiilsusel (*residential mobility*) ja suurema distantssi rändel ehk migratsioonil (Howley, 2009). Migratsioon oma kõige üldisemas tähenduses hõlmab absoluutselt igasugust püsiva elukoha vahetust, sõltumata läbitud vahemaast või kas antud tegevus oli sunnitud või vabatahtlik (Lee, 1966). Erialases kirjanduses, eriti demograafide seas, eristatakse aga kohalikku elukohamobiilsust migratsioonist, kus viimase all peetakse silmas elukohavahetust, mis toimub üle pikema distantssi või on muul viisil esimesest erinev (Roseman, 1971). Migratsiooni käigus puruneb suurem osa sotsiaalseid sidemeid ning kontakt eelneva elu- ja töökohaga (Howley, 2009, Clarkson & Dieleman, 1996). Elukohamobiilsus hõlmab enamasti ühe linnastu sees toimuvaid elukohamuutusi, kus samaks või vähemalt suuresti kattuvaks jäävad nii sotsiaalsed sidemed, tööturg ja eluasemeturg (Howley, 2009; Clarkson & Dieleman, 1996). Tegurid, mis neid kahte elukohamuutust mõjutavad, võivad olla üpris erinevad. Kui migratsiooni mõjutavad kõige sagedamini töökohaga seotud tegurid, siis elukohamobiilsust mõjutavad oluliselt suuremal määral aga eluaseme omadused ning elukeskkonna kvaliteet (Howley, 2009).

Inimeste kolimine sama linnastu piires on oluline fenomen, sest see on kaudseks põhjuseks, miks tekivad erinevused linnaosade demograafilises ja sotsiaalmajanduslikus kompositsioonis (Quigley & Weinberg, 1977). Elukohavahetuse uurimine ei ole huvitav seega mitte ainult akadeemilistele ringkondadele, vaid on oluline ka praktilisest vaatenurgast näiteks transpordi- ja linnaplaneerijatele (Quigley & Weinberg, 1977). Näiteks vahemikus 1970-1975 oli USA-s kolm korda rohkem neid, kes kolisid linnastu siseselt, kui neid, kes kolisid linnadevaheliselt (Quigley & Weinberg, 1977). Elukohavalikut on uurimustöodes kajastatud üldiselt kahel eri viisil (Grigsby, 1978, cit. Clark & Dieleman, 1996). Esimene neist tegeleb peaaesjalikult kinnisvarahindadega ning üritab mõista, kuidas eri tegurid sellesse panustavad (Clark & Dieleman, 1996). Seda uurimisviisi kasutavad peaaesjalikult majandusteadlased, kes rõhutavad elukohavalikus just turumajanduslikke protsesse ning inimesi kui ratsionaalseid tarbijaid, kes üritavad oma saadavat kasu maksimeerida (Clark & Dieleman, 1996). Teine lähenemine keskendub rohkem üksikisikute tehtud valikutele ja nende muutuvatele muustritele rahvastiku piires (Clark & Dieleman, 1996). See lähenemisviis on populaarsem planeerijate, geograafide ning sotsioloogide seas (Clark & Dieleman, 1996).

Eelmainitud inimesekeskse lähenemisviisi üheks peamiseks teooriaks oli algselt *family life-cycle theory* ehk perekonna elutsükli teooria (Clark & Dieleman, 1996). Selle keskseks ideeks on, et valdav enamik inimestest läbib elu jooksul rea kindlaid eluetappe, näiteks teismeliseiga, abieluperioodi, laste kasvatamine jmt, millega paralleelselt on vastavuses erinevaid valikuid eluaseme osas (Clark & Dieleman, 1996). Sellele tuginevalt kujunes välja *life course theory* ehk nn elutee teooria. Kui elutsükli teooria aluseks olid stabiilsed eluetapid, siis elutee teooria võtab aluseks just vanusepsüühilised üleminekud ühest etapist teise ehk inimeste erinevad trajektoolid sünni ja surma vahepeal, mis on omakorda seotud elukohavalikutega (Clark & Dieleman, 1996). Elutee teooria üritab endas ühendada erinevaid sotsiaalseid, majanduslikke ja geograafilisi tegureid üksikindiviidi otsuste ning elusündmustega (Clark & Dieleman, 1996) Rossi (1955, cit. Quigley & Weinberg, 1977) väitis, et see, kas leibkond otsustab elukohta vahetada või mitte, sõltub rahulolematusest olemasoleva eluasemega, eluaseme enda omadustega ning välistest teguritest, mis võivad tekitada sunnitud kolimise. Kui leibkond on otsustanud kolida, siis valitakse uus eluase juba vastavalt soovitud omadustele ning perekonna

enda vajadustele. Rossi (1955, cit. Quigley & Weinberg, 1977) seejuures väitis, et kõige olulisemad on muutused perekonna sees, mis käivad kaasa erinevate elutsüklitega (*life-cycles*). Samas pole sellise teoreetilise lähenemise puhul otseselt arvesse võetud ei vanust, sissetuleku suurust ega ka seda, kui kaua on antud kohas juba elatud, vaid ainult n-ö rahulolematust hetkeolukorraga (Quigley & Weinberg, 1977). Clark ja Onaka (1983) rõhutavad aga, et rahulolematuse olemasoleva eluasemega ning eluetappide muutused on omavahel selgelt seotud ning neid ei tohiks käsitleda eraldi kui eesmärgiks on elukohamobiilsuse tegurite parem mõistmine.

Ometi pole elukohavalikute uurimine kaugeltki nii mustvalge. Coulter jt (2016) leiavad, et elutee teooria on liialt lihtsustatud ning kui me vaatame elukohamobiilsust ainult üksikute kolimistena, siis ei olegi võimalik mõista, kuidas elukohamobiilsust mõjutavad näiteks demograafilised protsessid või ka raha ja võimu ümberjaotumine piirkondade ja perekondade vahel. On ka oluline meeles pidada, et elutee sündmuste mõju elukohale võib olla pikaajalise või isegi püsiva mõjuga, mistõttu ei saa seda uurimustööd tehes vaadata ainult lühikese perioodi jooksul (Feijten & Mulder, 2005). Näiteks kõrgem haridustase suurendab tõenäosust, et inimene elab parema kvaliteediga eluasemes terve elu vältel ja seda tõusvas joones (Feijten & Mulder, 2005). Töötust kogenud meeste puhul on aga terve elu vältel väiksem tõenäosus elada paremas eluasemes, kui meestel, kes on olnud püsivalt tööturul hõivatud (Feijten & Mulder, 2005). Laste saamise lükkumine hilisemasse ikka suurendab samuti parema kvaliteediga eluaseme tõenäosust (Feijten & Mulder, 2005). Ka läbielatud kogemused võivad elukohavalikut mõjutada. Feijten jt (2008) uurisid, kuidas mõjutab inimeste elukohavalikut see, mis keskkonnas nad üles on kasvanud. Mõju oli väga tugev ja positiivne, aga ainult selle konkreetse koha jaoks, kus üles kasvati; kui võrrelda näiteks äärelinna või kesklinna üldiselt, siis kaob mõju peaaegu täielikult (Feijten *et al.*, 2008).

Vanus on üks kõige olulisemaid tegureid võimaliku elukohavahetuse ennustamisel: 20-35 aastased on kõige suurema elukohamobiilsusega ühiskonnagrupp, sõltumata kultuurilisest kontekstist või elukohavahetuse ruumilisest ulatusest (Clark & Dieleman, 1996). Vanus mõjutab mitte ainult seda, kui tihti kolitakse, vaid ka seda, millised on inimeste elukohaeelistused. McAuley ja Nutty (1982) uurisid, kuidas mõjutab inimeste vanus, perekonnaseis ja laste olemasolu või puudumine seda, mida inimesed oma elukoha puhul oluliseks peavad ning kui suure tõenäosusega on nad selle jaoks valmis olemasolevat elukohta uue vastu vahetama. Selgus, et kultuur ning vaba aja veetmine on kõige olulisem just nooremate inimeste jaoks, samas kui kodulähedaste poodide ning heade (ühis)transpordivõimaluste olemasolu on jällegi tähtis vanemate generatsioonide puhul, ilmselt nende vähenenud liikumisvõime tõttu. Lastega perede jaoks on olulised tegurid näiteks eluaseme suurus, koolide lähedus ja kvaliteet ning parkide olemasolu naabruskonnas. Töökohaga seonduv oli kõige olulisem just noorte perede jaoks, kes on eluetapis, kus inimestelt eeldatakse selgeid karjäärivalikuid ning võimalik pere loomine või laienemine lisab finantskohustusi. Nagu varasemalt arvatud, on noored vallalised ning noorte lastega pered kõige altimad sobivama elukoha leidmisel kolima, samas kui vanemad inimesed on olemuselt palju paiksemad (McAuley, Nutty, 1982).

Clark ja Huang (2003) leidsid Briti eluasemeturgu uurides, et kuigi nii Ühendkuningriigis kui ka Euroopas üldiselt on elukohamobiilsus väiksem kui USA-s, on muud näitajad aga võrdlemisi sarnased: elukohavahetusega kaasneb reeglina eluaseme suuruse kasv, v.a. vanemate inimeste jaoks ning ühest inimesest koosnevate leibkondade puhul. Riigis tervikuna on väga suureks

kolimise põhjuseks ruumipuudus või siis selle ülejääk (*room stress*) (Clark & Huang, 2003). Üürnikud kolivad suurema tõenäosusega kui korteriomaniikud, eluetappide muutused on väga head ennustajad kolimise tõenäosusele ning vanemad, jõukamad ning perekonnad, kus on sündinud laps või kus on abiellutud, kolivad samuti suurema tõenäosusega (Clark ja Huang, 2003). Kim jt (2005) uurisid Oxfordshire'is transpordi jm tegurite mõju inimeste elukohavalikule ja leidsid, et inimesed balansseerivad oma elukohavalikute käigus nii transpordivõimalusi ja -kulusid kui ka elupiirkonna poolt pakutud hüvesid. Ideaalis tahaksid kõik elada piirkonnas, kust saab kiiresti ja odavalt tööle, kus on madal hoonestustihedus ja head koolid. Lawton (2013) uuris Dublini näitel seda, millised on Florida loovklassi elukohaeelistused ning leidis, et loovklassi sees ei saa välja tuua mingeid kindlaid eelistusi, vaid need sõltuvad väga palju konkreetsest inimesest. Siiani on olulised n-ö klassikalised asukohafaktorid nagu eluaseme maksumus, kaugus töökohast, transpordiühenduste kvaliteet jne. Lawton (2013) leidis intervjuusid läbi viies ka selgeid viiteid eluetappide teooria toetuseks, kusjuures polnud vahet, kas see inimene oli osa nn loovklassist või mitte.

Inimeste elukohti puudutavates otsustes on toimunud muutused ka aja jooksul. Näiteks Hollandis on märgatavalt vähenenud iga, mil inimesed kolivad elama ühepereelamusse (Feijten *et al.*, 2002). Samuti on märgatavalt varasemaks nihkunud iga, mil inimesed muutuvad üürijatest koduomanikeks ning suurenenud on ka üleüldine koduomanike osakaal (Feijten *et al.*, 2002). Inimeste elutees toimunud muutused selle ajaperioodi jooksul on olnud aga vastupidised: abiellutakse ning lapsi saadakse järjest hiljem (Feijten *et al.*, 2002). See aga ei tähenda, et eluetappide ja eluasemevalikute vahel oleks seos kadunud, sest järjest suuremat rolli mängib see, kas tegemist on üksikust isikust koosnevad leibkonnaga või hoopis paari või lastega perega (Feijten *et al.*, 2002).

Majandusteadlased on pikalt vaielnud elukoha- ning töökohavahetuse omavahelise suhte üle ning see probleem pole siiani lahenenud (Van Ommeren *et al.*, 1999). Esiteks on majandusteooriad pidevalt arenemas ning teiseks on empiirilisel palju lahendamist vajavaid probleeme, millest enamik on tekkinud seetõttu, et regioonid erinevad oma geograafilise ning sotsio-demograafilise struktuuri poolest (Van Ommeren *et al.*, 1999). Üheks ilmekaimaks näiteks on USA ja Hollandi võrdlus, kus esimeses domineerivad üksteisega mittekattuvad ning teises üksteisega kattuvad linnaregioonid (Van Ommeren *et al.*, 1999).

Bartel (1979) uuris töökohamobiilsuse rolli migratsioonis ning leidis, et nooremate vanusegruppide seas olid ligikaudu pooled linnadeülesed elukohavahetused põhjustatud töökohavahetusest. Palga suurus oli negatiivselt korreleeritud võimaliku migratsiooniga ainult siis, kui sellega kaasnes ka loobumine tollasest töökohast, st. selles korrelatsioonis loeb tööst loobumise aspekt, mitte migratsioon ise (Bartel, 1979). Migratsiooniga kaasnev palgakasv sõltus samuti kolimise põhjustest ning inimese vanusest: suurim palgakasv kaasnes töökoha enda kolimisega, aga seda ainult nooremate vanusegruppide jaoks ning vabatahtliku töökohast loobumise korral oli samuti palgakasv suurem kui koondamise puhul (Bartel, 1979).

See tähendab, et migratsiooni uurides tuleb väga palju tähelepanu pöörata töökohale ning sobiva töökoha otsimisele. Töökoha otsimise protsessi on püüdnud kirjeldada ja mudeldada eelkõige majandusteadlased ning üks kõige populaarsem neist on töökoha otsimise teooria (*job search theory*) (Faggian, 2014). See sai populaarseks 1970ndatel ning selle peamiseks ideeks on, et indiviid saab valida rohkema kui ühe töökoha vahel ning ta üritab neist valida parimat, kus mudelis on kuluks töö otsimisele kulutatud aeg ning tuluks on uuel töökohal teenitud palk (Faggian, 2014). Töökoha otsimise teooria ei kätke endas aga töökohtade geograafilist

paiknemist (Faggian, 2014). Kui seda aga vastavalt rakendada, tuleb eristada spekulatiivset migratsiooni ning nn lepingulist migratsiooni, millest esimene toimub enne sobiva töökoha leidmist uue töö ootuses ning teine toimub pärast seda, kui on uus töö juba leitud ning vastavad kokkulepped sõlmitud (Molho, 1986, cit. Faggian, 2014).

Spekulatiivset migratsiooni on uurinud näiteks McCall & McCall (1987), kes leidsid muuhulgas, et linnad, mis pakuvad suuri mitterahalisi väärtusi, suurendavad nii sisse- kui ka väljarännet; migrandid, kes omavad vähem või kehvemat informatsiooni uue elukoha kohta, on suuremad tõenäosusega tagasirändajad, eriti kohtadesse, kus nad on varasemalt kogunud märgataval hulgal inimkapitali. Basker (2002) uuris, kuidas mõjutab inimeste haridustase migratsiooni stiimuleid ning seega kogu migratsiooniprotsessi, mh miks osad inimesed kolivad juba enne, kui on endale leidnud sobiva töökoha. Basker (2002) leidis, et madalama haridustasemega inimesed rändavad palju vähem ja nende seas on oluliselt rohkem neid, kes töö tõttu migreerides ei oma uues elukohas veel kindlat töökohta. Lisaks selgus, et madalama haridustasemega inimesed otsivad tööd väiksema tõenäosusega regioonideüleselt ja et nad kolivad suurema tõenäosusega kõrgema töötusega piirkonnast madalama töötuse määraga piirkonda, kui seda teevad kõrgemalt haritud inimesed (Basker, 2002). Lisaks on madalama haridustasemega inimeste migratsioon rohkem mõjutatud majandustsüklitest (Basker, 2002).

Inimkapitali migratsiooniteooria ja töökoha otsimise teooria ennustavad mõlemad, et suurema inimkapitaliga indiviidide puhul on ka migreerumise tõenäosus suurem (Faggian, 2014). Inimkapitali migratsiooniteooria kohaselt võib migratsiooni vaadelda kui investeringuna indiviidi, millel on nii kulud kui ka tulevased kasud (Faggian, 2014). Indiviid võtab migratsiooni ette siis, kui netoväärtusena jääb investering positiivseks (Faggian, 2014). Sellest hoolimata tasub meele pidada, et nii Barteli (1979) kui ka Baskeri (2002) töö kohaselt on ligikaudu pool migratsioonist tingitud tööga mitteseotud teguritest. Linneman & Graves (1983) seavad üldse kahtluse alla eelduse, et linnaregiooni sisese ning regioonideülese elukohavahetuse põhjused üldse märkimisväärselt erinevad. Nad väidavad oma töö tulemustele tuginedes, et töö vahetuse stiimulid ning eluaseme nõudluse muutused leibkonna sees on omavahel põhjuslikult seotud ning neid ei saa eraldi vaadata (Linneman & Graves, 1983). Näiteks on kõrgepalgaliste leibkondade puhul väiksem tõenäosus, et nad töökohti vahetavad, samas vahetavad nad suurema tõenäosusega elukohta, kui sellega ei kaasne töövahetust (Linneman & Graves, 1983). Kui aga suurendada peres olevate laste arvu, kasvab töövahetuse, aga mitte elukoha vahetamise tõenäosus – see viitab sellele, et peamiselt just kooliealised lapsed on suureks takistuseks elukohavahetusel, et nende haridusteed mitte häirida (Linneman & Graves, 1983). Nagu ka teised uurimustööd näitavad, on kõrgema haridustasemega inimestel suurem tõenäosus elukohta vahetada, aga ainult siis, kui nad samal ajal ka töökohta vahetavad, eriti kui tegemist on regioonidevahelise rändega (Linneman & Graves, 1983).

Van Ommeren jt (1999) uurisid elu- ja töökohavahetuste omavahelist seost Hollandi näitel ning leidsid, et puudub usaldusväärne seos töö- ja elukohavahetusel. Samas olid muud tulemused kooskõlas töö otsimise teooriaga, näiteks nooremad ja kõrgemalt haritud inimesed on suurema mobiilsusega nii töö kui ka elukoha osas, aga palga kasvades see mobiilsus väheneb (Van Ommeren et al., 1999). Huvitava aspektina vaatasid nad ka töölesõidu pikkuse mõju mobiilsusele ning leidsid, et 10 km teepikkuse kasv vähendas nii konkreetsetel töökohal kui ka konkreetsetes elukohas püsimise aega keskmiselt kahe aasta võrra (Van Ommeren et al., 1999).

Elukohamobiilsuse uurimisel on mitu erinevat koolkonda, aga peamiselt on keskendutud järgnevale: kuidas mõjutavad inimeste elukohamobiilsust elutee jooksul läbitud etapid, mis roll

on individuaalsetel teguritel nagu haridustase või sissetulek, kuidas seostub sellega töökoha otsimine ja vahetamine ning mis tegurid mõjutavad inimeste elukohaeelistusi.

2.2.2 Kesklinnapiirkondade taassünd

Kahekümnenda sajandi jooksul on enamik linnadest kaotanud majanduslikult kõige aktiivsema osa oma rahvastikust eeslinnadele ning need, kes alles on jäänud, on keskmiselt vähem haritud, vähem jõukad või ei saa muul põhjusel lahkuda (Heath, 2001). 1990ndatel toimus näiteks Ühendkuningriigi linnades küll teatud renessanss, kui kesklinnadesse kolis tagasi rohkem inimesi, kui sealt lahkus. Paljude (Euroopa) linnade poliitikate hulka on kuulunud viimastel aastakümnetel linnakeskkonna tihendamine ning uute polüfunktsionaalsete kõrge tihedusega linnapiirkondade loomine (Howley, 2009).

Bromley jt (2007) uurisid rahvaarvu demograafilise koosseisu muutusi 1991. ja 2001. aasta rahvaloenduse vahel Birminghami, Bristol, Cardiffi ja Swansea kesklinnades. Kõigis neist toimus antud perioodil rahvastiku kasv, mis jäi Birminghamis ja Swansea 8% ja 13% ning Cardiffis ja Bristolis vastvalt 60% ning 66% juurde. Lisaks rahvastiku kasvule toimusid ka selged demograafilised muutused kesklinna elanike seas: meeste arv kasvas suuremaks kui naiste oma, noorte inimeste osakaal kasvas ning uued elanikud on ka kõrgema sotsiaalmajandusliku staatusega (Bromley *et al.*, 2007). Kesklinna kolivate inimeste kuulumine just noorematesse vanuserühmadesse on leidnud kinnitust ka mitmes teises Suurbritannias läbi viidud uurimustöös (Heath, 2001; Howley, 2010). Lisaks noorusele on need uued elanikud enamasti ka lasteta ning nende jaoks on tähtis hea ligipääsetavus erinevatele söögikohtadele, pubidele, baaridele jt kultuuri tarbimise kohtadele (Howley, 2010; Bromley *et al.*, 2007).

Sarnaseid tulemusi on saadud ka väiksemates Kesk-Euroopa linnades: Brno ja Łódzis läbiviidud uuring näitas, et uued kesklinna elanikud on peamiselt 20ndates ja varastes 30ndates ning peamiseks tömbeteguriks elukoha valikul oli jällegi keskne asukoht, mis võimaldab olla lähedal töökohale, aga samas ka vaba aja veetmise paikadele nagu restoranid jt kultuurilised asutused (Haase *et al.*, 2012). Gdanskis läbiviidud töös mainiti lisaks keskele asukohale ka esteetiliselt meeldivat sõjaeelsel ajal ehitatud linnakeskkonda ning võimalust kujundada eluase vastavaks oma soovidele (Grabkowska, 2011). Berényi ja Szabó (2009) leidsid aga Budapest näitel, et uute kesklinna elanike jaoks on esmatähtis lähedus just tööle ning ühistranspordiühendustele; baaride jt kultuuriliste asutuste tähtsus kesklinna kolimisel oli üpris vähetähtis. Sarnaselt eelnevaga väidavad Tallon ja Bromley (2004), et kuigi gentrifikatsiooniprotsessiga seoses on tihti suure tähelepanu all just elustiiliga seotud hüved, on enamike inimeste jaoks olulisemad hoopis väga igapäevased ja banaalsed aspektid, näiteks kui kaugel elukohast on töö või pood, seda vähemalt linnade hierarhias allpool paiknevates Bristolis ja Swansea. Samades linnades läbiviidud arvamusküsitlustes tuli välja ka teine vanusegrupp inimesi, kellele kesklinnaelu paremini sobib: vanemad inimesed (Tallon & Bromley, 2004). Nad on väiksema autokasutusega ning kesklinnas on neil seetõttu mugavam ringi liikuda (Tallon & Bromley, 2004).

Brno või Łódzi puhul on enamik kesklinna elanikest üürnikud, tihti ajutiste või ebaseaduslike kokkulepetega, ning näevad oma tulevikku lastesõbralikus äärelinnas (Haase *et al.*, 2012). Sama leidis Howley (2009) Dublini näitel: isegi inimesed, kes nendes uutes kõrge tihedusega piirkondades elavad, sooviksid pikemas perspektiivis kolida hõredama hoonestustihedusega eeslinna. Heath (2001) toob välja, et inimesi ei saa sundida elama kesklinnas, vaid kõige pealt tuleb vaeva näha nende probleemikohtadega, mis inimesi kesklinnas elamise juures kõige

rohkem häirivad nagu müra, kuritegevus või rohealade puudumine. Praeguste kesklinnaarenduste probleem seisneb aga selles, et need ongi oma olemuselt sihitud noortele üksikutele inimestele ning lasteta peredele (Howley, 2010). Selleks aga, et saavutada suurem tasakaal erinevate ühiskonnagruppide vahel, tuleks muuta saadaoleva kinnisvara valikut suuremaks ja mitmekesisemaks, et inimesed ei peaks pere luues äärelinna kolima (Howley, 2010).

2.3 Loovklassi elukohavalikute teooria

2.3.1 Richard Florida teooria ülevaade

Kui küsida tavalise inimese käest, mis veab majanduskasvu, siis ta ilmselt arvaks, et selleks on uute töökohtade loomine (Florida et al., 2008). See on üpris levinud mõtteviis, et töökohtade lisandumisega käivad kaasas ka suurem jõukus ning muud hüved. Kaasaegsete uurimuste kohaselt nii majanduses, geograafias ja sotsiaalteadustes on aga kõige tähtsamaks aspektiks majanduskasvus kõrgelt haritud ja heade oskustega inimesed, mida mõned kutsuvad talendiks ning sotsiaalteadlased inimkapitaliks (Florida et al., 2008). Need ajad on möödas, kui linnad nägid kõvasti vaeva, et saada endale võimalikult paljude firmade peakontoreid (Florida & Gates, 2001). Nüüd on tähelepanu keskpunktis inimesed. Kui varasemalt olid firmade jaoks olulised ressursid näiteks tooraine, head transpordiühendused või madalad tootmishinnad, siis tänapäevases teadmispõhises majanduses on järjest olulisem see, kus asub nn talent ehk haritud ning vajalike oskustega inimesed (Florida & Gates, 2001).

Kui traditsioonilised majanduslikud uurimused on keskendunud innovatsioonis firmadele ja nende omavahelistele interaktsioonidele, siis Stolarick ja Florida (2006) väidavad varasematele uurimustele põhinedes, et indiviidide ja justnimelt kõrge inimkapitaliga ehk andekate indiviidide omavaheline suhtlus on see, mis võimaldab linnas tekkida ja levida innovatsioonil. Montrealis läbi viidud uurimustööst tuli välja, et on olemas väga selged seosed kunstilis-kultuurilise ning tehnoloogilis-innovatiivsete kogukondade vahel (Stolarick & Florida, 2006). Lisaks sellele, et kultuuri- ja tehnoloogiavaldkondade vahel toimub omavahelise suhtluse käigus palju innovatsiooni, on kultuur kasulik ka haritud inimeste ligimeelitamisel. Paljud intervjueeritavad tõid näiteks välja selle, kuidas Montreali kõrgelt arenenud kultuurielu meelitab ligi ka tehniliste teadmistega talente (Stolarick & Florida, 2006).

Florida jt (2008) vaatasid lähemalt seda, kuidas üldse mõõta inimkapitali hulka piirkonnas. Üks inimkapitali mõõtmise viisideks on vaadata seda, kui suurel osal rahvastikust on kõrgem haridus ehk vähemalt bakalaureusekraad, aga see näitab ära ainult osa inimese kogemustest, intelligentsist, loovusest ja innovaatilisusest (Florida et al., 2008). Florida varasemad uurimustööd (2002a, b) viitavad teistsugusele loovuse mõõtmisele, mis keskendub töökohtadele, kus teatud töökohad on loovad ja moodustavad nn loovklassi. Taolist loovatel töökohtadel põhinevat meetodit on testitud nii Rootsis (Mellander & Florida, 2006) kui ka Hollandis (Marlet & Van Woerkens, 2004) ja see on töötanud paremini kui traditsioonilised inimkapitali mõõtmise vahendid.

Richard Florida „loovklass“ koosneb inimestest, kes pole tingimata kõrgelt haritud, aga töötavad töökohtadel, mis nõuavad tööülesannete täitmiseks keskmisega võrreldes rohkem loovust (Marlet & Van Woerkens, 2004). Marlet ja Van Woerkens (2004) ütlesid Florida loovate töökohtade teooria toetuseks ka, et pole vahet, kui palju on indiviidil inimkapitali, kui ta ei rakenda seda looval ja majanduslikult kasulikul viisil. Clifton (2008) sõnastas selle niiviisi: loovklassi kuuluvad inimesed, kes oma töö põhiosana on seotud uute teadmiste või

intellektuaalse omandi loomise või olemasolevate teadmiste uuendusliku kasutamisega. Samas on selline definitsioon siiski väga lai ning jätab palju ruumi subjektiivseks tõlgenduseks.

Vähemalt esialgu jagas Florida (2003) loovklassi kaheks: superloov tuumik ja loovad professionaalid. Esimesse gruppi kuuluvad selle jaotuse järgi: teadlased ja insenerid, ülikooliprofessorid, luuletajad ja kirjanikud, artistid, meelelahutajad, näitlejad, disainerid, arhitektid, ajakirjanikud, toimetajad, kultuuritegelased, analüütikud ja teised arvamusiidrid. Selle superloova tuumiku liikmed osalevad selliste ideede ja toodete loomises, mis on laialt kasutatavad, näiteks mingi uus leiutus või strateegia või teoreem. Florida (2003) loovate professionaalide gruppi aga kuuluvad teadmispõhise kõrgtehnoloogilise sektori töötajad, finantstöötajad, juristid, tervishoiutöötajad, äriiga tegelevad inimesed jne. Nendel töökohtadel läheb vaja loovat, kuid samas olemasolevatel teadmistel põhinevat probleemide lahendamist (Florida, 2003).

Florida (2003) väidab ka, et nendel loovatel töökohtadel töötavad inimesed on oma elukohaelistustes erinevad ning eelistavad n-ö loovaid keskusi ja need on ka meie aja majanduslikud võitjad, sest neil on suur hulk loovaid töötajaid ning kõrge innovatsiooni ja kõrgtehnoloogilise sektori kasv. Need loovad keskused kasvavad aga justnimelt sellepärast, et talent tahab seal elada. Mida loovklassi kuuluvad inimesed Florida (2003) hinnangul elukohast otsivad, on suurel hulgal kvaliteetseid hüvesid, avatus mitmekülsuse suhtes ning võimalus ennast väljendada loova indiviidina.

Florida vaatas oma uurimustöodes aga Põhja-Ameerika linnaregioone, kus elas vähemalt 100 tuhat inimest, mistõttu ei saa seda üksühele üle kanda ka väiksematele linnadele (Andersen *et al.*, 2010). Andersen jt (2010) uurisid loovklassi Põhjamaades ning leidsid, et loovklass on tõesti seotud suurema avatuse ning regionaalse kasvuga, aga see seos on märkimisväärne ainult suuremates linnades, väiksemate puhul selle seose tugevus vähenes märgatavalt. McGranahan ja Wojan (2007) uurisid loovklassi USA maalistes piirkondades ning leidsid mitmeid erinevusi linnalise ja maalise loovklassi vahel, seda küll kitsendatud loovklassi definitsiooni abil. Näiteks oli linnaline loovklass nende definitsiooni järgi kõrgemalt haritud kui maaline loovklass, lisaks oli maalise loovklassi osakaal kõrgem piirkondades, kus on mitmekesine loodus, võrdlemisi vähe põllumaad ning päikesepaistelised talved (McGranahan & Wojan, 2007).

Florida võttis oma uurimustes kasutusele mitu eri indeksit, mille abil hinnata nii piirkonnas pakutavaid hüvesid kui ka avatust ja mitmekülsust. Üheks selliseks oli nn gei indeks, mille Florida võttis tegelikult üle Blacki jt (1998) tööst. Gei indeks kujutab endast asukohaindeksit (*LQ*), mis näitab, kui palju on geisid antud piirkonnas võrreldes geide arvuga riigis keskmiselt. Nende uurimustöö näitas, et geid elavad USA-s peamiselt kõrge elatusaseme ja elamismaksumusega linnades, näiteks San Francisco, Seattle, San Diego jne, mis samas pakuvad ka rohkelt erinevaid hüvesid. Black jt (1998) toovad võimalikuks põhjenduseks selle, et kuna geipaaridel on oluliselt raskem lapsi muretseda, siis jääb neil rohkem aega ja raha muudeks kulutusteks. Seda kinnitab osaliselt ka Blacki jt (2000) hilisem uurimustöö, mis näitab, et kuigi gei mehed teenivad teistest meestest keskmiselt vähem, on neil ka palju väiksema tõenäosusega lapsed. Gei meeste indeksit kasutab Florida justnimelt piirkonna avatuse ning ka mitmekesisuse hindamiseks, sest gei mehed on pidanud viimasel ajal taluma teistest ühiskonnagruppidest kõige rohkem diskrimineerimist ja on praegusel hetkel kõige suuremaks tolerantsuse proovikiviks (Florida, 2003).

Üks teine Florida poolt laialt kasutatud indeks on nn boheemlaste indeks (*Bohemian index*), mis hõlmab endas järgnevaid elukutseid: kirjanikud, disainerid, muusikud ja heliloojad, näitlejad ja

režissöörid, käsitöölised, maalikunstnikud, skulptorid, fotograafid, tantsijad, artistid, esinejad jmt (Florida, 2003). Florida peab seda oluliselt paremaks piirkonna loomingulise potentsiaali mõõdikuks kui teised kaudsed näitajad. Lisaks on kasutust leidnud ka näiteks *melting pot index*, mis näitab seda, kui suur osakaal elanikkonnast on sündinud välisriigis (Florida, 2003). Gei indeks on ennast ka tõestanud, näiteks Florida ja Gates (2001) leidsid, et gei indeks näitas võrdlemisi hästi ära mitte ainult kõrgtehnoloogilise majanduse osakaalu linnas, vaid ennustas ka selle kasvu.

2.3.2 Richard Florida teooria kriitika

Florida teooria tegi populaarseks justnimelt tema 2002. aastal välja antud raamat „The Rise of the Creative Class“, kuigi akadeemikud jätsid selle alguses mitmeks aastaks fookusest kõrvale, sest selle analüüs oli nõrk ja sihilikult pakendatud populaarteaduslikku kesta (Markusen, 2006). Markusen (2006) väidab ka, et Florida poolt kasutatud terminid nagu loovklass, kõrgtehnoloogiline majandus või erinevad hüved, on äärmiselt hägused ning võib-olla isegi eksitavad, samas on sellised võtmesõnad väga ahvatlevad poliitikutele, kaubanduskodadele, planeerijatele ning lisaks ka kunstiringkondadele.

Markusen (2006) lükkab ümber ka ametipõhise kategoriseerimise, mida Florida kasutab, ning väidab, et tegelikult kirjeldab ka praegune USA ametite kategoriseerimine pigem haridustaset, mitte inimeste reaalseid tööülesandeid. Lisaks toob Markusen (2006) välja, et Florida ei süvene sellesse, mis toimub suuremate ametikategooriate sees, mistõttu satuvad tema loodud nn loovklassi ka töökohad, mis ei nõua erilisel määral loovust ning jätab välja need, kus seda on märkimist väärival hulgal, näiteks piloodid või laevainsenerid. Pigem näitab Florida loovklass lihtsalt traditsioonilist inimkapitali ehk siis kõrgharidusega inimeste osakaalu ühiskonnas (Markusen, 2006).

Lisaks on välja toodud, et kuna Florida käsitleb linnastuid (*metropolita area*) tervikuna, siis jääb täiesti selgusetuks nn loovklassi kuuluvate inimeste elukohtade ruumiline jaotus linnastu sees (Chapple in Danielsen & Lang, 2005, cit. Markusen, 2006). Glaeser (2004) seab suuresti kahtluse alla Florida väite, et loovad inimesed tahavad elada huvitavates tihedalt asustatud kesklinnapiirkondades. Tema hinnangul meeldivad loovatele inimestele hoopis eeslinnad, kus on suured krundid, madalad maksud, vähe kuritegevust ning mugavad võimalused autoga liiklemiseks. Glaeser (2004) väidab ka, et kui võtta regressioonimudelites arvesse inimkapitali, siis kaob ära mitmekülguse või boheemlaste indeksi seos linnade või majanduse kasvuga.

Lisaks on kahtluse alla seatud Florida seletus inimkapitali ja linnade kasvu vahelises seoses. Hill (2005, cit. Markusen, 2006) näiteks väidab, et edukad ja arenevad regioonid meelitavad ligi andekaid ja haritud inimesi, mitte vastupidi. Lisaks seab Hill (2005, cit. Markusen 2006) kahtluse alla Florida väite, et inimesed võiksid oma elukoha üle otsustada tööpakkumistest või piirkonna majanduslikust struktuurist sõltumatult.

Markusen (2006) seab kahtluse alla ka Florida väite, et kõrgtehnoloogiline sektor on tõmmatud kunstiinimeste poole, näiteks Silicon Valley's on boheemlasi keskmisest vähem. Pratt (2008) aga kritiseerib Floridat selle eest, et tema käsitluses on kultuur ainult „hüve“, mida siis nn loovklass taga ajab ja tarbida saab, mitte aga midagi sellest, mille loomises nad ise aktiivselt kaasa saaksid lüüa. Pratt (2008) väidab, et Florida „ideaallinn“ on tegelikult selline, mis on atraktiivne kõrgtehnoloogilise ja nn *bio-tech* sektori töötajate jaoks.

Pratt (2008) kritiseerib ka sõna „klass“ kasutamist loovatel töökohtadel olevate inimeste kirjeldamiseks. On ilmselge, et Florida ei kasuta marksistlikku klassianalüüsi: „loovklass“ ei

moodusta majandusstruktuuris mingid eraldiseisvat üksust, see „klass“ ei teadvusta ka ise oma olemasolu või sinna kuulumist. Lisaks ei ürita Florida ka väita, et „loovklass“ on mingi uus fraktsioon, sarnaselt näiteks teenindusklassile. Florida kasutab oma töödes sõna „klass“ taksonoomiliselt ning selle klassi piirid ei ole selgelt defineeritud. See on analoogne näiteks keskklassiga, mis USA-s hõlmab pea kogu tööjõust (Pratt, 2008).

Pratt (2008) väidab, et kultuuri loomine, tootmine ja tarbimine on omavahel tihedalt läbi põimunud. Näiteks Apple'i toodete puhul on midagi loodud disainerite poolt, mis siis läheb tootmisse ja mida inimesed ostavad suuremas koguses kui enne jne. Rääkida tuleks mitte postindustriaalsest ühiskonnast, vaid hoopis neoindustriaalsest ühiskonnast (Pratt, 2008). Florida vaatab loovust kui ainult üksikute indiviidide loovuste kogumit, aga tegelikult on tegemist tugevalt läbipõimunud fenomeniga, kus loevad majandussektorite omavahelised suhted (Pratt, 2008).

Storper ja Scott (2009) aga väidavad, et loovklassi üle arutledes unustatakse tihti ära varasemad tegurid, mis võivad praegust ärikliimat mõjutada. Näiteks USA nn päikesevöös puuduvad ametiühingud ja iganenud industriaalstruktuurid, mis piiraksid majanduse ja innovatsiooni arengut. Loovad ja andekad inimesed ei tule piirkonda elama ainult seal pakutavate hüvede pärast, vaid uute inimeste linna kolimine loob nõudluse teenuste järele, mis omakorda loovad palju keskmise ja madala palgaga töökohti. Seega ei saa vaadata nn inimeste kliimat eraldi teistest institutsioonilistest ja majanduslikest struktuuridest (Storper & Scott, 2009).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Florida poolt kasutatud mõisted on üpris hägused, teooria ametipõhine kategoriseerimine ei anna meile tingimata midagi uut juurde ning see jätab vaatluse alt välja loovklassi ruumilise jaotuse linnaregiooni sees. Lisaks on kahtluse all loovklassi suuruse ja linnade kasvu vahelise seose põhjuslikkus ning Florida teooria jätab ka välja kõik teised majanduse struktuuri või piirkonna ajalugu puudutavad tegurid, mis võivad regiooni arengut mõjutada. Florida loovklassi teooria keskendub tõmbetegurite kirjeldamisel linnakeskkonnale, ometi põhjustab globaalne konkurents talentide üle geograafiliselt palju suurema ulatusega rännet. Seetõttu on antud uurimustöös peetud vajalikuks vaadelda loovklassi elukohavahetusi terve Eesti kontekstis, lisaks on töös ka lisanduv mõõde Tallinna linnaregiooni asustustüüpide omavahelise võrdlemise näol.

2.4 Loovtöötajad Eesti kontekstis

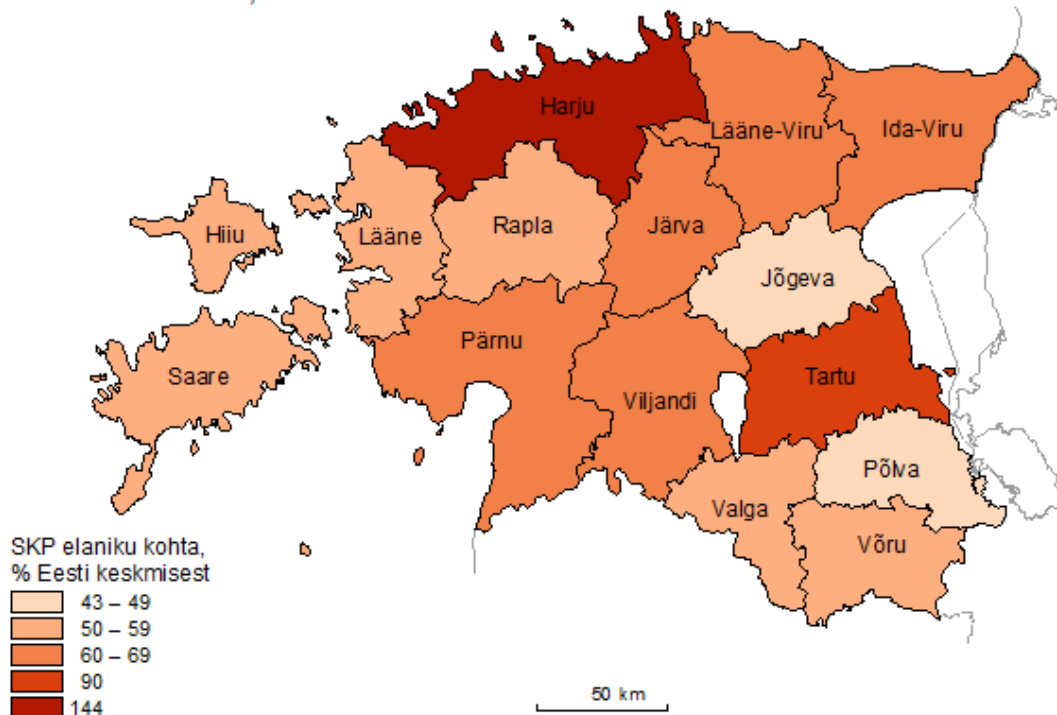
2.4.1 Eesti majanduse ruumiline iseloomustus

Kui rääkida Eesti loovtöötajate ruumilisest paiknemisest, tuleb esialgu mõista, kuidas on majandustegevus Eestis jaotunud. Üks silmapaistvamaid tunnuseid on majandustegevuse väga suur intensiivsus Harjumaal ning Tallinnas, võrreldes ülejäänud Eestiga. Sisemajanduse koguproduktist luuakse Harjumaal 63%, millele järgnevad Tartu maakond 10% ja Ida-Viru 7%, kusjuures viimastel kohtadel olevad Hiiu ja Põlva maakond panustavad mõlemad Eesti majandusse vähem kui protsendi jagu (Statistikaamet, 2016). Väga suured on erinevused ka palkades: kui Tallinna linnas oli keskmine brutokuupalk 2016.aastal ligi 1300 eurot, siis Hiiu, Jõgeva, Põlva, Saare ja Valga maakondades jäi see alla 900 euro (Statistikaamet, 2017). Palkade erinevusest veelgi drastilisem on erinevus sisemajanduse koguproduktis ühe inimese kohta, mis erineb maakonniti Eestis üle kolme korra (vt. joonis 1).

Märkimisväärsed on maakonniti ka erinevused majanduse struktuuris: kui Harjumaal on teenindussektori osakaal majanduse lisandväärtusest 77% ja Tallinnas üle 82%, siis Ida- ja Lääne-Virumaal jääb see alla 45% (Statistikaamet, 2016). Tartumaal ja Tartus on vastav näitaja

70% ja 77% (Statistikaamet, 2016). Lääne- ja Ida-Viru maakond on ka ainsad, kus tööstussektori osakaal ei jää alla teenindussektori omale, olles vastavalt 44% ja 56%, kuigi Ida-Virus on tööstussektori osakaal jõudsalt vähenenud (Statistikaamet, 2016). Primaarsektor moodustab vaid 3% Eesti majandusest, aga Jõgevamaal tervelt 24% maakonna lisandväärtusest (Statistikaamet, 2016).

SKP elaniku kohta, 2015

Joonis 1. Sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta Eesti maakondades (Statistikaamet, 2017).

Lisaks suuremale palgale on Harjumaal ja Tallinnal ka teisi eeliseid töötajate jaoks. Näiteks 2016. a IV kvartalis asus tervelt 72% vabade töökohtadest Harjumaal, nendest 63% Tallinnas, kusjuures ka vabade töökohtade määr oli kõrgeim just Harjumaal (Statistikaamet, 2017). Tegevusala järgi oli kõige rohkem vabu ametikohti muudes teenindavates tegevustes, majutuses ja toitlustuses, haldus- ja abitegevustes ning infos ja sides (Statistikaamet, 2017).

2.4.2 Loomemajandus Eestis

Kui Florida loovklass hõlmab oma definitsioonilt väga suurt hulka erinevaid töökohti, siis Eestis on sõnaga „loomemajandus“ eelkõige keskendunud kitsamale loovate töökohtade jaotusele, näiteks IT valdkonnast on loomemajanduse alla paigutatud vaid meelelahutuse IT (Loomemajandus Eestis, 2017). Samas nenditakse isegi Eesti loomemajandust tutvustaval leheküljel: „Kuna erinevates riikides kasutatakse erinevaid termineid loomemajanduse valdkonna kirjeldamiseks, on sageli keeruline valdkonna kirjanduses orienteeruda.“ (Loomemajandus Eestis, 2017). 2009. aastal läbi viidud uuringu järgi hinnati Eesti loomemajanduse sektori asutuste arvuks 5000 ning töötajate arvuks 28 000, kusjuures SKP-st moodustab see 3% (Loomemajandus Eestis, 2017). Kuna loomemajandus on asukohast sõltuv, siis on Tartus käima pandud loomemajanduskeskus ja Tallinnas loomeinkubaator, et soodustada loomeettevõtete käimasaamist ja arengut (Loomemajandus Eestis, 2017).

Tallinna kohta valmis 2008. aastal Tallinna Ülikooli ja Eesti Tuleviku-uuringute Instituudi poolt (edaspidi TLÜ & ETUI) mahukas aruanne „Loova Tallinna visiooni kontseptsioon“, mis võttis aluseks hoopis laiemal arusaama loovusest ning rakendas pigem loova linna (*creative city*) ideoloogiat kui vaid kitsast loomemajandust käsitlevat vaatenurka (TLÜ & ETUI, 2008). Seatud eesmärkideks oli majandusliku aktiivsuse suurenemine, keskkonna atraktiivsuse suurenemine, sotsiaalse sidususe ning kaasamise suurendamine ning lõpuks väljapoole suunatud linna atraktiivsuse suurendamine. See tähendab, et linnakeskkonda, majandust ja kultuuri vaadati kui omavahel seotud tervikut (TLÜ & ETUI, 2008). Kuigi aruanne andis hulganisti eri suuniseid, kuidas võiks liikuda loova Tallinna visiooni suunas, toodi seal eraldi välja, et sellise dokumendi edu sõltub suuresti sellest, milline kaal antud strateegilise planeerimise dokumendile omistatakse ning kas aruande ideed jõuavad ka teistesse planeerimisdokumentidesse (TLÜ & ETUI, 2008).

Ettevõtluse, inimeste, elukeskkonna ja kultuuri omavahelise sümbioosi tähtsustamine pandi kirja näiteks Tallinna innovatsioonistrateegia 2009-2013 dokumenti (Tallinna linnavalitsus, 2008). Samas on raske öelda, mil määral oli selle mõjutajaks loova Tallinna visiooni kontseptsioon, sest kasutatud materjalide all seda välja toodud pole. Praegu kehtiv Tallinna ettevõtlus- ja innovatsioonistrateegia 2014-2018 keskendub aga ettevõtetele ja taristule, jättes pea täielikult kõrvale loovust soosiva linnakeskkonna või kultuuri tähtsuse innovaatiliste ettevõtete tekkes ja arengus (Tallinna linnavalitsus, 2013b).

Tallinna arengukava 2014-2020 paneb lausa arenguvisionis paika, et „Tallinn on Eesti Vabariigi pealinn, mitmekultuuriline töökate ja loovate inimeste linn, unikaalne kultuurimärk ja mereäärne värav ajalukku.“ (Tallinna linnavalitsus, 2013a). Valglinnastumise laienemise lahendustena pakutakse välja, et planeerimine peaks olema pikemaajalisem, mitte ainult arendajate soovidest lähtuv ning et linna territooriumi peaks kasutama intensiivsemalt ning muutma linnaosi mitmekesisemaks (Tallinna linnavalitsus, 2013a). Samas ei ole linna maakasutust käsitleva alleesmärgi all toodud ühtegi sellist meetet, mis võimaldaks saadud tulemusteni jõuda (Tallinna linnavalitsus, 2013a).

3. Andmed ja metoodika

Uurimustöös on kasutatud 2000. ja 2011. aasta rahva- ja eluruumide loenduse andmeid, mis on saadud Eesti Statistikaameti andmebaasist ja sisaldavad vajalikku informatsiooni inimeste ametite ning elukoha kohta

Ajaperioodiks on valitud 2000-2011, sest nende kahe rahvaloenduse puhul on olemas laialdased andmed inimeste ametite kohta. 1989. aasta rahvaloenduse puhul pandi kirja vaid iga kuuenda inimese amet, mistõttu jääks paljude omavalitsuste ning ka Tallinna asumite puhul valim liialt väikseks, et usaldusväärseid hinnanguid anda.

Valimiks on kõik inimesed, kes rahvaloenduse andmete kohaselt töötasid aastatel 2000 ja 2011. Neid oli vastavalt 530 ja 620 tuhat, täpsem ülevaade on antud peatükis 4. Uurimisobjektiks on antud töö puhul loovatel ametikohtadel töötavad inimesed. Nende valik koostati, tuginedes Richard Florida nn loovklassi ehk *creative class* teoorias kasutatud ametite valikule. Täpsemalt oli aluseks aga 2009. aasta Boschma ja Fritsch'i uurimustöö, mis vaatles loovklassi osakaalu majanduslikku mõju seitsmes erinevas Euroopa riigis. Selles töös olid loovad töökohad jaotatud kolmeks eri kategooriaks: loov tuumik, loovad professionaalid ja boheemlased. Erinevus Florida tavalise kategoriseerimisega peitub selles, et kui Florida on boheemlased jätanud loova tuumiku osaks, siis Boschma ja Fritsch löid boheemlased teistest lahku. Sama on järgitud ka käesolevas uurimistöös, sest see lisab tööle täiendava dimensiooni ning kitsamas mõttes loovtöötajad ehk boheemlased ei torkaks oluliselt suurema loova tuumiku kategooria seas muidu silma.

Ametite andmed on võetud Statistikaameti rahvaloenduste andmebaasist päringuga vastavalt ISCO_88 ning ISCO_08 ametite klassifikaatori neljakohaliste koodide alusel. Täpne ametite loetelu on toodud välja lisas 1. Boschma ja Fritsch'i töös kasutati ametite klassifitseerimiseks ISCO_88 jaotust ning enamik töökohti oli välja toodud 3-kohalise koodi täpsusega. REL 2000 ja REL 2011 puhul on aga kasutatud erinevaid ametite klassifikaatoreid, esimesel juhul ISCO_88 ja teisel juhul ISCO_08. Selleks, et tagada võimalikult sarnane ametite jaotus kahe ajahetke võrdlemiseks, võeti praeguses uurimustöös ametite jaotuseks kasutusele kõige täpsem ehk 4-kohaline kood.

Esmalt loodi sobiv ametite jaotus uuema, ISCO_08 klassifikaatori põhjal, lähtudes Boschma ja Fritsch'i (2009) tööst. Saadud ametite nimistu teisendati ümber ISCO_88 klassifikatsiooni, kasutades selleks ILO (*International Labour Organization*) teisendustabeleid. Ebakõlade tekkimisel vaadati iga ametigrupi kuuluvust eraldi, kuid prioriteediks seati, et sarnased töökohad kuuluksid mõlema klassifikatsiooni puhul samasse loovtöötajate alamkategooriasse. Kahe ametite klassifikaatori iseärasuste tõttu pole aga siiski võimalik tagada 100% ühilduvust.

Ametite nimekirjade valmimisel tehti väljavõtte loovtööde kolme eri alamkategooria ning ka kõikide ülejäänud töökohtade arvude kohta.

Väljavõttes oli antud, mitu inimest antud kohalikus omavalitsuses või Tallinna asumis töötas REL 2000 ja REL 2011 kohaselt:

1. Loova tuumiku töökohtadel.
2. Loovate professionaalide töökohtadel.
3. Boheemlaste töökohtadel.
4. Muudel töökohtadel.

Peale selle tehti veel järgnevad väljavõtted Statistikaameti andmebaasis:

1. Risttabel, mis näitab kõiki ametivahetusi eeltoodud ametikategooriate seas või kahe erineva kategooria vahel.
2. Kirjeldavad tunnused loovklassi ametigruppide ning muude töötajate kohta, vastavalt sellele, kas nende puhul leidis kahe rahvaloenduse vahel aset elukohavahetus või mitte.

Viimase põhjal loodi kaks logistilist regressioonimudelit, mis näitaks elukohavahetuste tõenäosust kahe rahvaloenduse vahel erinevatest teguritest tulenevalt. Nendeks teguriteks olid ametigrupp, vanus, haridustase ja emakeel. Esimese mudeli puhul võeti seletavate tunnuste puhul aluseks 2000. aasta seis ning teise mudeli puhul 2011. aasta seis. Seda tehti seetõttu, et paljud tunnused võivad muutuda kahe rahvaloenduse vahel, näiteks ametigrupp, vanus või haridustase, kusjuures viimased kaks muutuvad alati ainult ühes suunas.

Rahvaloenduse elukohtade ja töötajate arvude põhjal loodi kaardid, mis näitaksid, kui suur oli erinevate ametigruppide osakaal Eesti kohalikes omavalitsustes ning Tallinna asumites 2000. ja 2011. aastal.

Selleks, et paremini hinnata, kuidas erinevate ametigruppide jaotumine on muutunud asustusüksuste hierarhias, jagati kõik kohalikud omavalitsused kaheksa eri hierarhiataseme vahel. Aluseks võeti Leetmaa ja Väiko (2015) uurimustöö, kus tagamaaks loeti omavalitsus, mille töötavast rahvastikust vähemalt 30% käis igapäevast tööl vastavas keskuslinnas. Regioonikeskustena käsitlesid Leetmaa ja Väiko Tartut, Pärnut ja Ida-Viru maakonna suuremaid linnu. Antud töös tehti kasutatud metoodikas väike mugandus: kui Leetmaa ja Väiko töös oli vallasiseseid linnu käsitletud vallast eraldi, siis käesolevas töös on need koos.

Asustusüksuste hierarhia astmed:

1. Pealinn;
2. Pealinna tagamaa;
3. Regioonikeskus;
4. Regioonikeskuse tagamaa;
5. Maakonnakeskus;
6. Maakonnakeskuse tagamaa;
7. Väikelinnad;
8. Maavallad.

Täpne jaotus omavalitsuste kaupa on toodud lisas 1.

Tallinnas jaotati asumid kolme gruppi vastavalt nende linnaehituslikule iseloomule ja geograafilisele asukohale: siselinn, paneelelamute piirkonnad ja äärelinn/tagamaa. Selle jaotuse puhul võeti eeskujuks Tammaru jt (2016) uurimustöö, mis käsitles sotsiaalmajanduslikku segregatsiooni Tallinnas. Antud töös tehti selles jaotuses aga mõningad mugandused: paneelelamute alla läksid ka Pelguranna, Loopealse ja Paevälja asumid. Et vaadata Tallinna regiooni tervikuna, on võrdlusesse lisatud ka Tallinna naabervallad, kust igapäevaselt Tallinnas tööl käivaid inimesi on vähemalt 50%. Need vallad on võrdluses kokku pandud Tallinna äärelinna asumitega. See kriteerium on natuke rangem, kui terve Eesti kontekstis kasutatud pealinna tagamaa puhul, seda seetõttu, et Tallinna lähivallad on kokku pandud Tallinna äärelinna asumitega ja seetõttu peaks nende omavaheline sarnasus olema suurem. Täpne asumite ja valdade jaotus kolme kategooria kaupa on antud lisas 7.

Tallinna-siseselt on geograafiliseks täpsuseks asumi tasand; neid on Tallinnas 108, mille asukoht on ära näidatud joonisel 2.

4. Tulemused

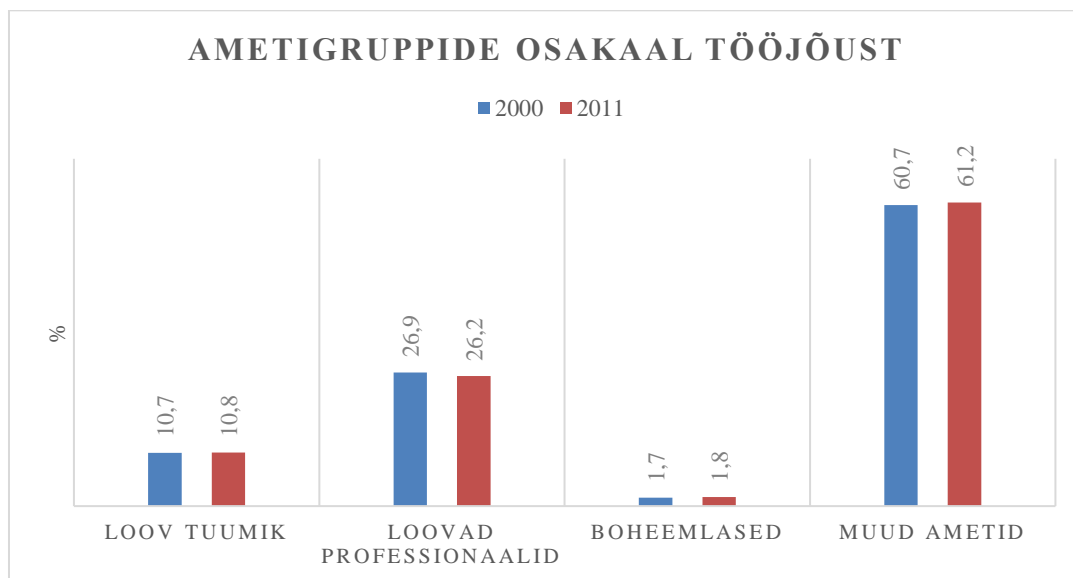
4.1 Eesti loovtöötajad 2000, 2011

Selleks, et hinnata loovtöötajate osakaalusid ja nende muutumist Eesti kohalikes omavalitsustes ning Tallinna asumites, on esmalt vajalik teada, kuidas uurimistöös käsitletud ametigruppide suurused on muutunud riigis tervikuna kahe uuritava rahvaloenduse vahel. Tabeli 1 põhjal võib väita, et kõige märkimisväärssem on olnud tööga hõivatud inimeste arvu suurenemine 16,7% võrra.

Tabel 1. Hõivatud isikute arv ametigruppide kaupa kahel uuritava aastal.

	2000	2011	Kasv %
Loov tuumik	56973	66708	17,1
Loovad professionaalid	142800	162424	13,7
Boheemlased	9018	11345	25,8
Muud ametid	321914	379141	17,8
Kokku	530705	619618	16,8

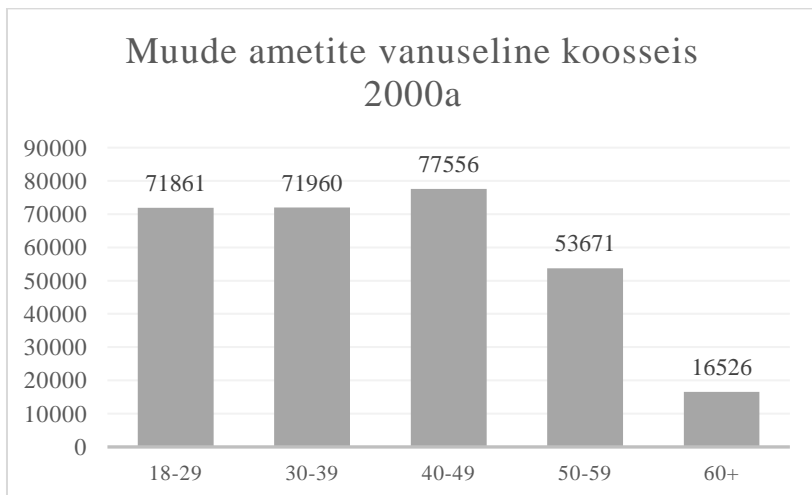
Absoluutarvestusest olulisem on antud uurimustöö fookuses olevate ametigruppide osakaalude muutused kogu tööjõus. Joonis 3 põhjal võib näha, et toimunud muutused ametigruppide suhtelises suuruses on pigem väikesed. Kõige rohkem on suhtarvult vähenenud loovate professionaalide grupp, 0,7 protsendipunkti, kõige rohkem kasvanud on aga loov tuumik ja boheemlased, mõlemad 0,1 protsendipunkti, ning ka ülejäänud ametid on lisa saanud 0,5 protsendipunkti võrra. Kuigi boheemlaste suhteline kasv kogu tööjõust oli vaid 0,1%, kasvas nende grupp absoluutarvuliselt tervelt 26% võrra. Kahe rahvaloenduse puhul on kasutatud erinevaid ametite klassifikaatoreid ning sellest johtuvalt võivad vähesel määral erineda ka ametigruppide suurused, ometi on tegemist piisavalt lähedaste tulemustega, et teiste näitajate puhul toimunud muutusi omistada asukohast tulenevatele teguritele.

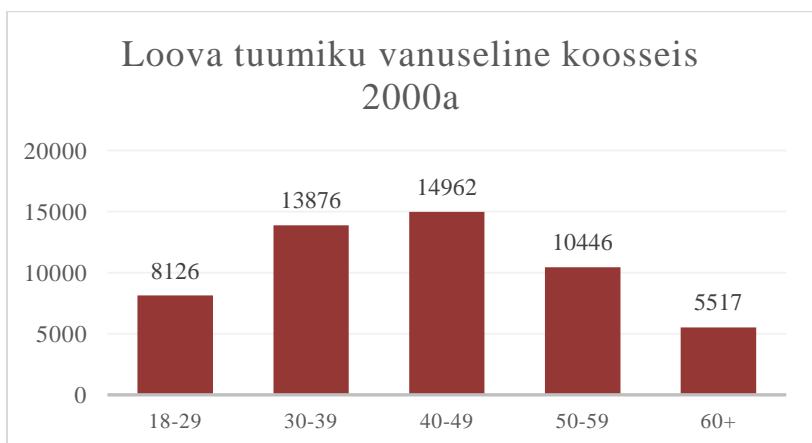
Joonis 3. Ametigruppide osakaal (%) kogu tööjõust.

Ametigruppide võrdlemisel vanusegruppide kaupa kerkivad esile selged erinevused. Muude ametite puhul (joonis 4) on 18-49-aastaste puhul töötajate jaotumine võrdlemisi ühtlane, suurem langus töötajate arvus toimub alles 50-59-aastaste vanusegrupis. Loova tuumiku vanuseline koosseis sarnaneb normaaljaotusele, kus keskmine ehk 40-49 aastaste vanusegrupp

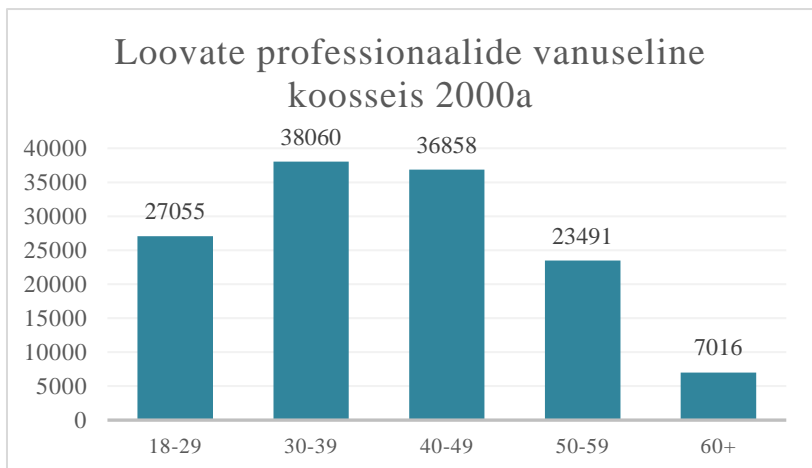
on kõige arvukam (joonis 5). Suuremaks erinevuseks eelnevaga on see, et 50-59-aastaste vanusegrupis on töötajaid rohkem kui 18-29-aastaste seas. Loovate professionaalide puhul (joonis 6) domineerivad töötajad vanuses 30-49 ning jällegi võib näha teravat langus alates 50ndast eluaastast. Eelnevatele vastandub teravalt boheemlaste grupp (joonis 7), kus kõige arvukam on selgelt noorima, 18-29-aastaste vanusegrupp ning sealt edasi toimub töötajate vähenemine kindlalt langevas trendis.

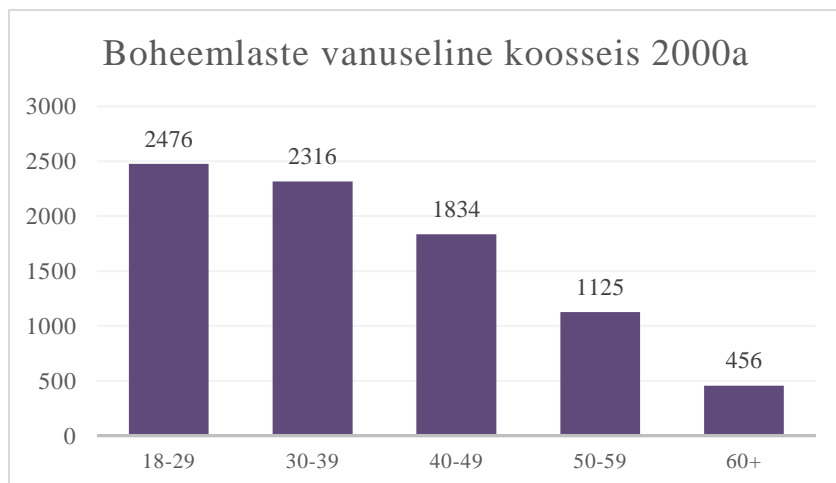
Joonis 4. Muude ametite vanuseline koosseis 2000. aastal

Joonis 5. Loova tuumiku vanuseline koosseis 2000. aastal

Joonis 6. Loovate professionaalide vanuseline koosseis 2000. aastal

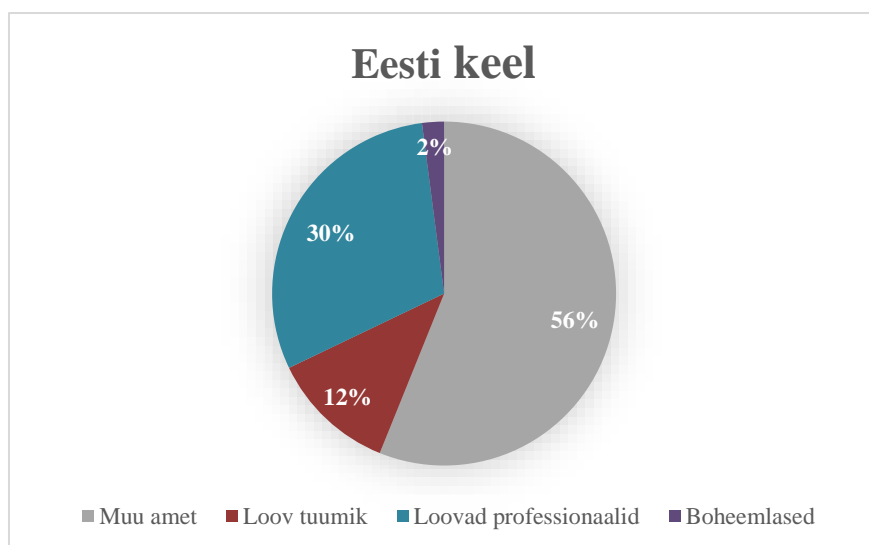

Joonis 7. Boheemlaste vanuseline koosseis 2000. aastal

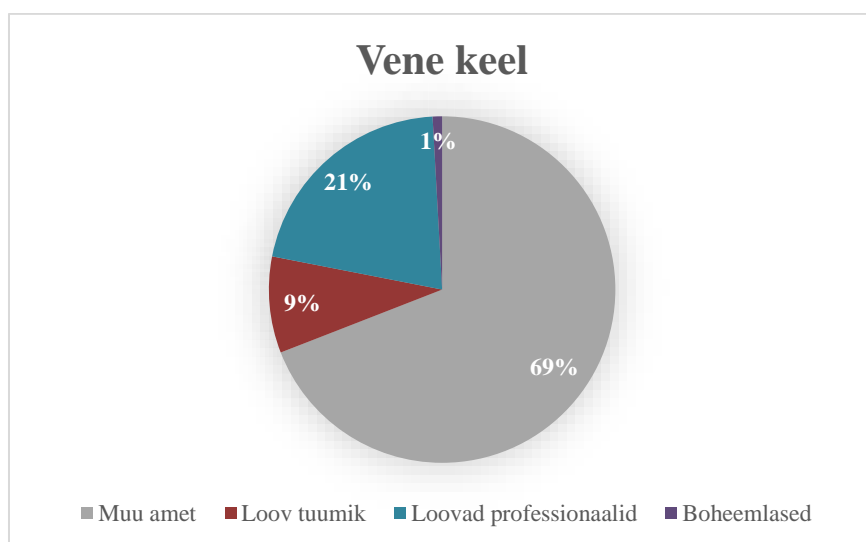
Teine oluline tegur ametigruppide võrdlemisel ning seda eriti Eesti kontekstis, on rahvus. Antud töös on võrdluse lihtsustamiseks kasutatud rahvuse hindamiseks emakeelt, sest emakeelena vene keelt kõnelevad inimesed on Eestis sõltumata rahvusest reeglina vägagi sarnase ajaloolise ja kultuurilise taustaga. Keelte osas on välja toodud kolm gruppi: eesti keel, vene keel ja muu keel. Eesti keelt emakeelena kõnelevate hõivatud isikute puhul moodustavad 30% loovad professionaalid ning kokku on loovatel ametikohtadel töötavaid inimesi 44% (joonis 8). Venelaste puhul on loovtöötajaid märgatavalt vähem, vaid 31% (joonis 9) ning muud keelt kõnelevate töötajate kuulumine ametigruppidesse on väga sarnane vene keele kõnelejatega (joonis 10). Sellest võib järeldada, et Eestis on selged rahvusepõhised erinevused ametigruppidesse paiknemise osas. Kui loova tuumiku ja loovate professionaalide puhul on eestlaste osakaal 75-76% juures, siis kõige rohkem domineerivad eestlased boheemlaste seas, kus neid on tervelt 84% (Tabel 2).

Tabel 2. Ametigruppidesse kuulumine emakeele järgi 2000. aastal

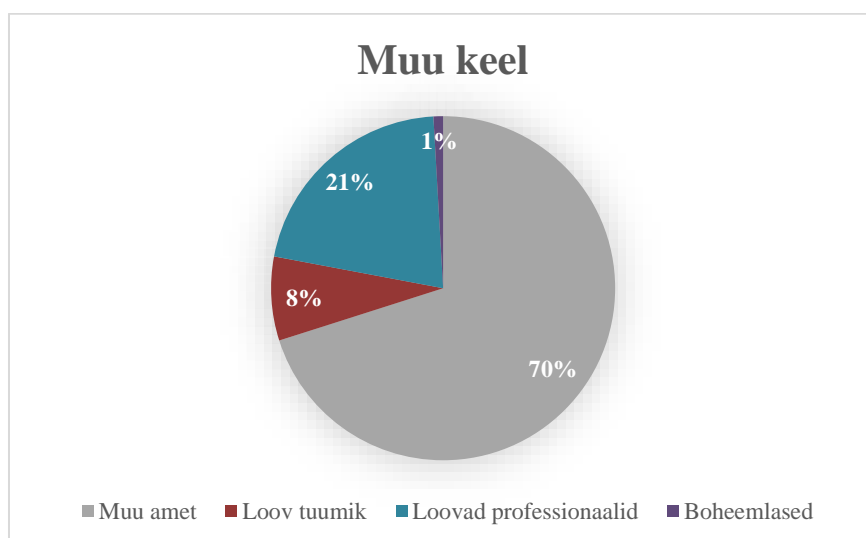
Emakeel	Muu amet	Loov tuumik	Loovad professionaalid	Boheemlased
Eesti keel	188492	39589	100962	6922
Vene keel	96004	12494	29253	1221
Muu keel	7614	856	2296	98

Joonis 8. Eesti keelt emakeelena kõnelevate töötajate kuulumine ametigruppidesse 2000. aastal

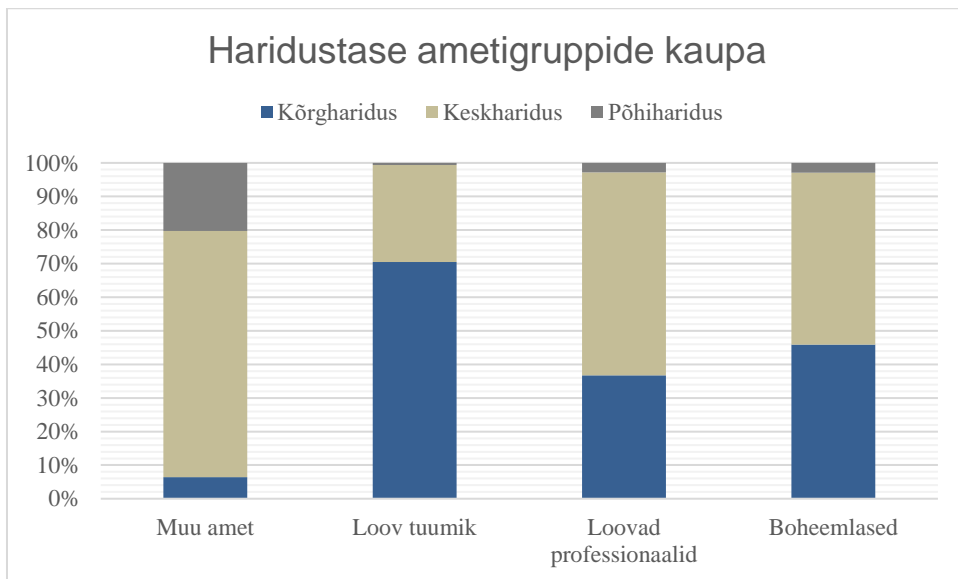

Joonis 9. Vene keelt emakeelena kõnelevate töötajate kuulumine ametigruppidesse 2000. aastal

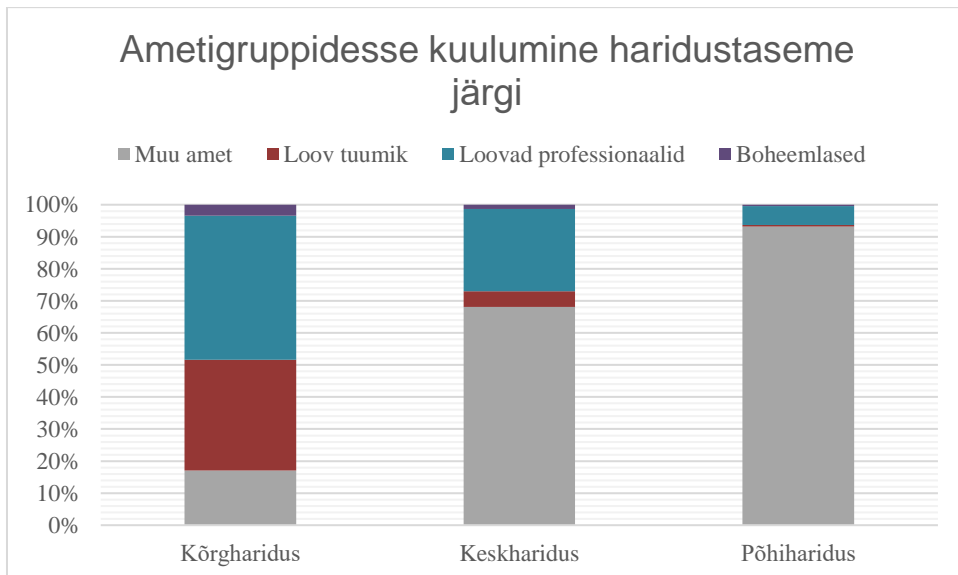

Joonis 10. Muud keelt emakeelena kõnelevate töötajate kuulumine ametigruppidesse 2000. aastal

Haridustaseme puhul tuleb üllatavalt välja see, et ainult loova tuumiku puhul moodustavad kõrgharidusega inimesed rohkem kui 50% töötajatest (joonis 11). Loovate professionaalide puhul jääb kõrgharidusega inimeste osakaal isegi alla 40%. Loova tuumiku puhul pole mitte ainult kõrgharidusega inimeste osakaalul võrdlemisi suur, vaid ka põhiharidusega inimesi on selles grupis äärmiselt vähe, mis viitab kõrgetele hariduslikele nõudmistele selle grupi ametite puhul. Eelneva põhjal ei saa siiski järeldada, et loova töökoha ning kõrghariduse omandamise vahel seos puuduks – joonise 12 põhjal tuleb välja selge trend: mida kõrgem on haridustase, seda suurem on loovatel ametikohtadel töötavate inimeste osakaal. Kõrgharidusega inimestest töötab muudel ametikohtadel vähem kui 20%, keskharidusega inimestest ligi 70% ning põhiharidusega inimestest üle 90%.

Joonis 11. Haridustaseme jaotused ametigruppide kaupa 2000. aastal

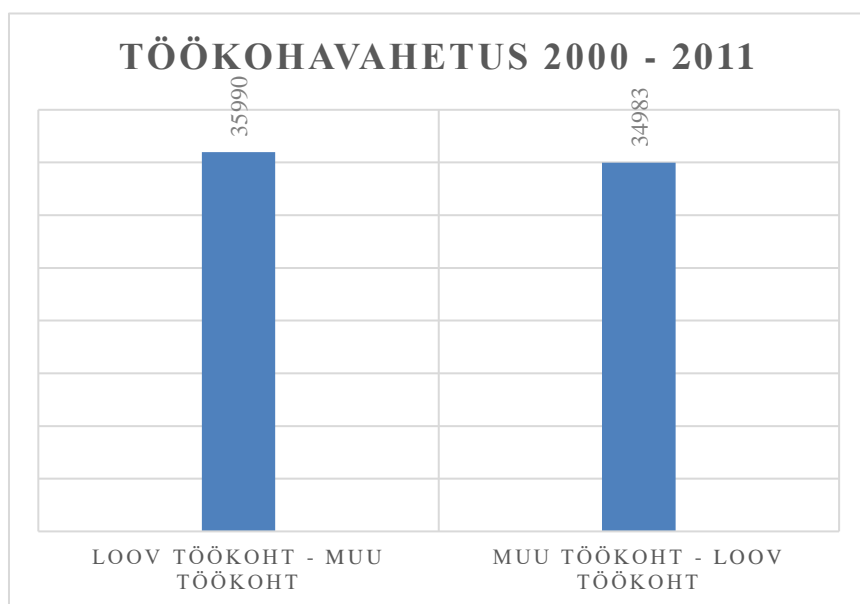
Joonis 12. Ametigruppidesse kuulumine haridustaseme järgi 2000. aastal

Kahe rahvaloenduse vahel ametit vahetanud inimeste osakaal on võrdlemisi suur (tabel 3). Näiteks 2000. a muudel ametikohtadel töötanud inimestest on ametit vahetanud ligi 62%, kuigi suur enamus neist on ka uue ameti leidnud väljaspool loovtöid. Loovate töökohtade puhul on

ametit vahetanud inimeste hulk oluliselt suurem: boheemlaste puhul on ametit vahetanud 71% ning loovate professionaalide ja loova tuumiku puhul isegi 72%. Märkimist väärib tõik, et kõikidest loovklassi ametigruppidest muule ametikohale läinud inimeste hulk on umbes 1000 inimese ehk 3% võrra suurem kui muult ametikohalt nendes loovklassi sees töö leidnud inimeste hulk (joonis 13).

Tabel 3. Töökohavahetused ametigruppide siseselt ja üleselt perioodil 2000-2011

		Ametigrupp 2011				Kokku
		Muu amet	Loov tuumik	Loovad professionaalid	Boheemlased	
Ametigrupp 2000	Muu amet	163402	5295	28545	1143	198385
	Loov tuumik	5316	27655	7268	541	40780
	Loovad professionaalid	29430	7863	63978	967	102238
	Boheemlased	1244	774	1323	3047	6388
Kokku		199392	41587	101114	5698	347791

Joonis 13. Töötajate arv, kes kahe rahvaloenduse vahel ametit vahetades liikusid ka ametikategoorias loovalt töökohalt muule töökohale ning vastupidi.

4.2 Loovtöötajate elukohamobiilsus kogu Eesti kontekstis

4.2.1 Loovtöötajate osakaalud kohalikes omavalitsustes 2000-2011

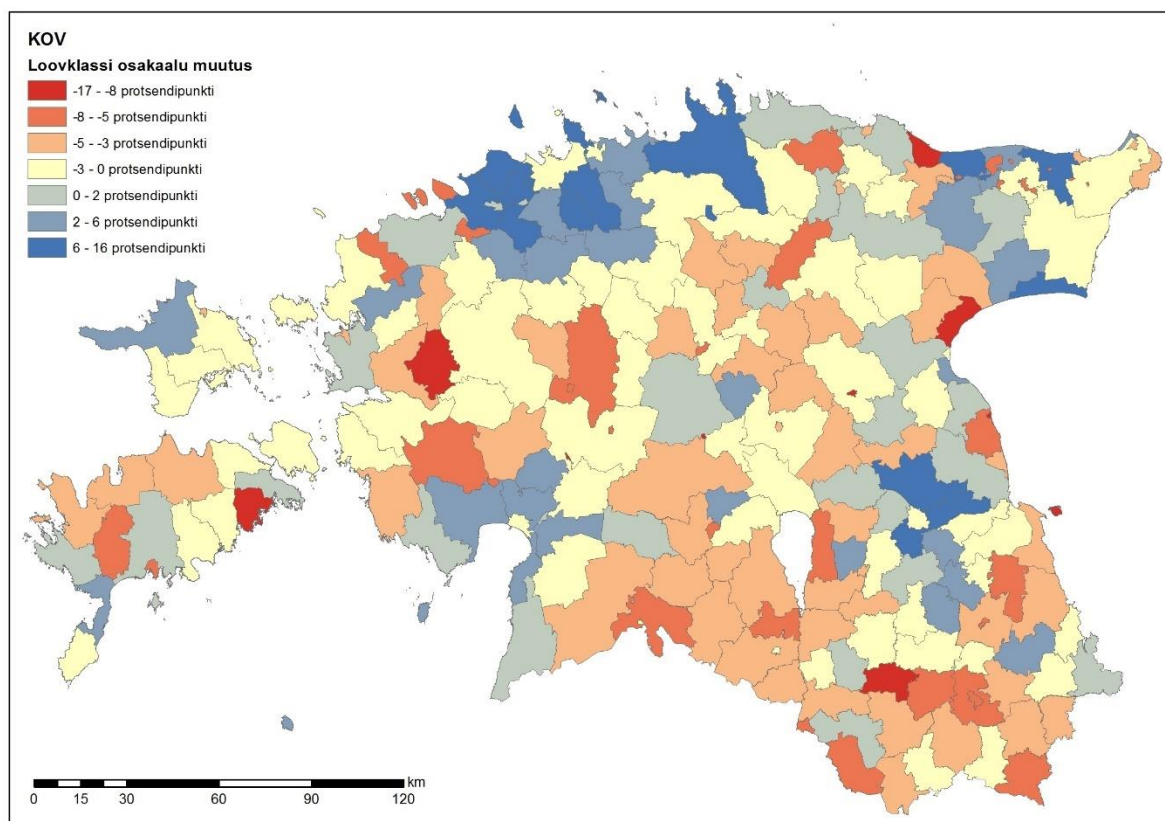
Suured erinevused kerkivad esile, kui vaadata loovtöötajate osakaalusid kohalikes omavalitsustes (Tabel 4). 2000. aastal olid lisaks Tartu linnale esiviisikus veel Tallinna ümbritsevad vallad nagu Viimsi või Harku, Tallinn aga jäi neist tahapoole 8. kohale. 2011. aastaks olid aga kõik esiviisiku kohad asendunud Tallinna lähivaldadega. Tartu linn paigutus 2011. aastal 47,3% aga 12. kohale ning Tallinn 45,7% 15. kohale, kusjuures esikümnes oli ainsaks Tallinna ümber mitte asuvaks kohalikuks omavalitsuseks Ülenurme ja ka see paigutus alles kümnendale kohale.

Loovtöötajate osakaalu arvestades viimase viie omavalitsuse seas on aga kahe rahvaloenduse vahel kõik kohad vahetunud, kusjuures kõige nõrgemad omavalitsused jäävad allapoole varasemaid. Kõige rohkem ilmestabki nende näitajate juures see, kui suureks on kärisenud lõhe nende omavalitsuste vahel, mis suudavad ligi meelitada nn talenti. Kui 2000. aastal oli esimese ja viimase koha vahe 3 korda (37,3 protsendipunkti), siis 2011. aastal oli vahe juba enam kui neljakordne (49,4 protsendipunkti).

Tabel 4. Viis kõige suurema ning viis kõige väiksema loovtöötajate osakaaluga omavalitsust kahel uuritava aastal.

KOV	2000 (%)	KOV	2011 (%)	KOV	2000 (%)	KOV	2011 (%)
Viimsi vald	55,7	Viimsi vald	65,2	Kasepää vald	18,4	Tootsi vald	15,8
Saue linn	53,2	Harku vald	60,2	Alajõe vald	20,0	Aseri vald	16,6
Saku vald	50,6	Saue linn	54,6	Are vald	20,5	Põdrala vald	16,7
Tartu linn	48,0	Kiili vald	54,4	Peipsiääre vald	20,9	Lavassaare vald	16,7
Harku vald	47,6	Saku vald	54,2	Martna vald	22,0	Vasalemma vald	16,8

Loovtöötajate osakaalu muutuste ruumilisi mustreid Eesti omavalitsustes illustreerib hästi joonis 14, kus enim on osakaal kasvanud Harjumaa valdades, eelkõige Tallinna vahetus ümbruses, aga ka Tartu ning Ülenurme vallas. Huvitavateks eranditeks selles pildis on Ida-Virumaal Alajõe, Toila ja Lügänu vallad.

Joonis 14. Loovklassi osakaalu muutus Eesti omavalitsustes kahe rahvaloenduse vahelisel ajal.

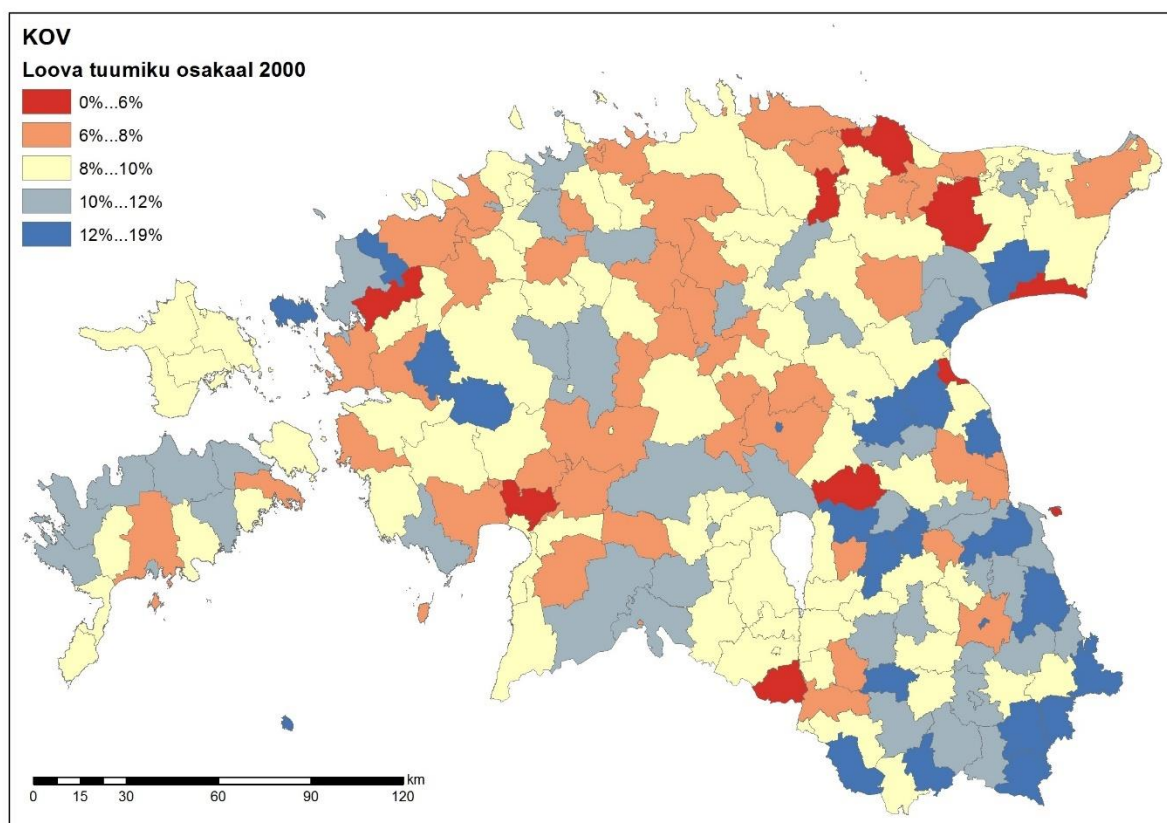
Tabelist 5 on näha, et Eestis on loova tuumiku tõmbekeskuseks just Tartu. Vormsi ja Ruhnu on rahvaarvult väga väikesed, loova tuumiku arv on mõlemal alla 20 inimese, nii et statistiliselt on

raske midagi paikapanevat nende põhjal öelda. Tähelepanu väärib just 2011. aasta esiviisik, kus peale Ruhnu valla on kõik ülejäänud omavalitsused Tartule geograafiliselt lähedased vallad.

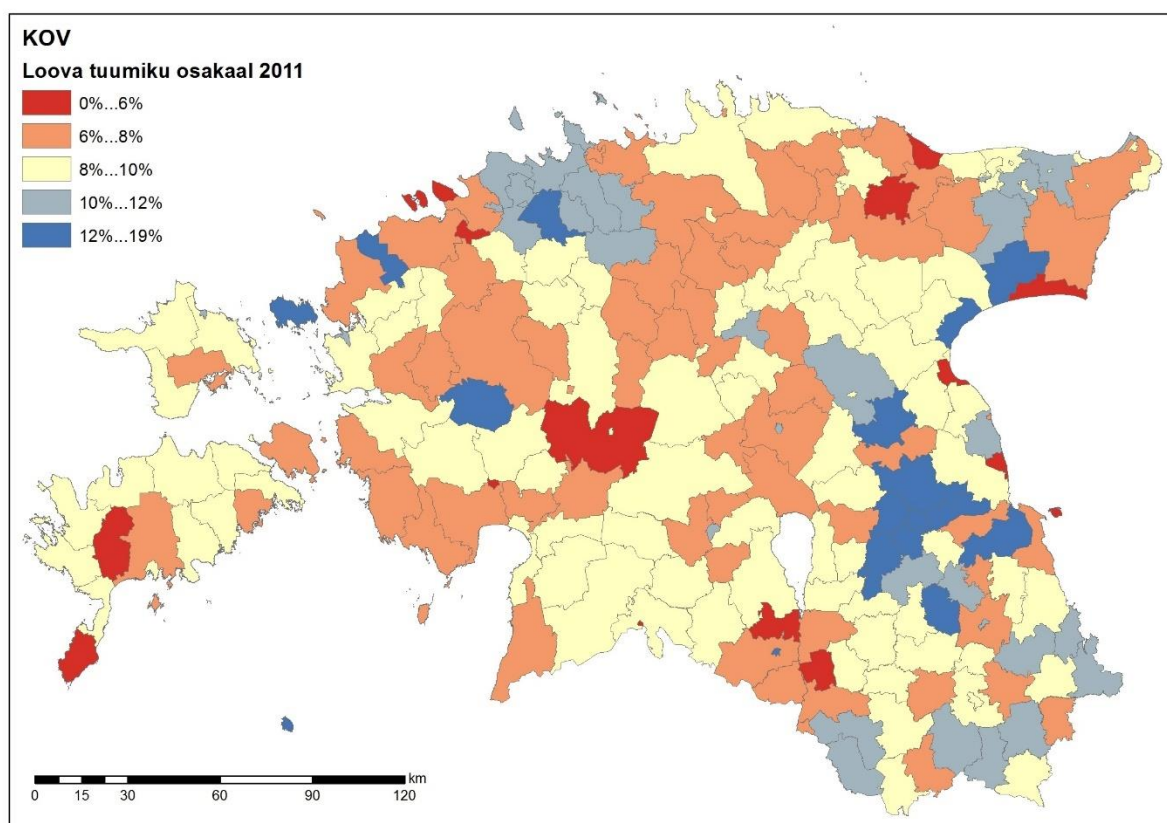
Tabel 5. Viis kõige suurema loova tuumiku osakaaluga omavalitsust kahel uuritavaal aastal.

KOV	2000 (%)	KOV	2011 (%)
Vormsi vald	19,2	Ruhnu vald	19,4
Ruhnu vald	17,1	Tartu linn	18,0
Tartu linn	16,5	Tähtvere vald	14,6
Alatskivi vald	16,4	Nõva vald	14,5
Nõo vald	15,0	Palamuse vald	14,4

Joonise 16 juures paistavad loova tuumiku suure osakaalu poolest lisaks Tartumaale veel silma ka Lohusuu vald, Iisaku vald, Vigala vald ja Nõva vald. Ka Tallinn ning selle lähiümbrus on ühtlaselt kõrge tasemega. Väikeste maaliste valdade puhul tuleb silmas pidada seda, et kui muidu kahanevasse valda jäävad alles näiteks haridus- või meditsiinasutused, siis statistiliselt kasvab kohe ka loova tuumiku osakaal töötajate seas. 2000. aastal (joonis 15) oli Kagu-Eestis võrdlemisi palju omavalitsusi suure loova tuumiku osakaaluga, aga 2011. aastaks oli nende arv märgatavalt vähenenud, samas pole käesolevate andmete põhjal nende muutuste põhjused selged.

Joonis 15. Loova tuumiku osakaal Eesti omavalitsustes 2000. aastal.

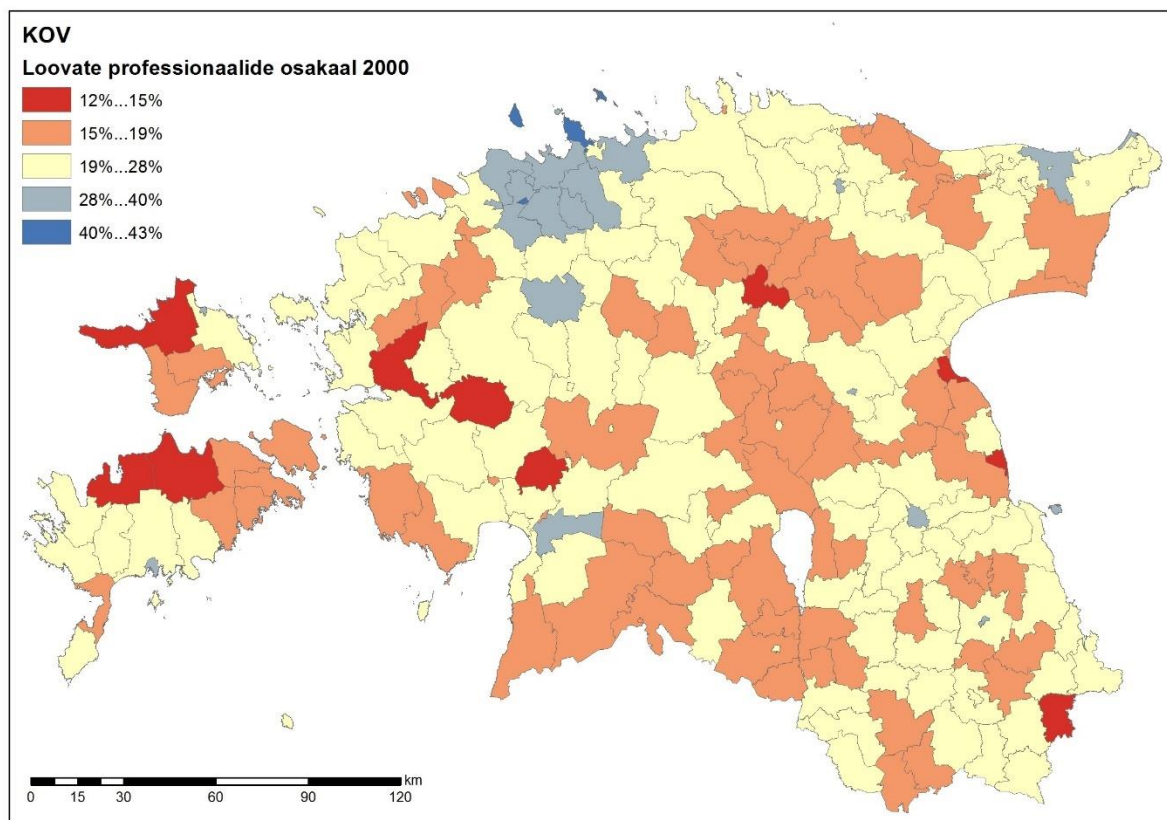
Joonis 16. Loova tuumiku osakaal Eesti omavalitsustes 2011. aastal.

Loovate professionaalide puhul domineerib selgelt Tallinna lähiümbrus (tabel 6). Piirissaare 2000. aasta kõrge tulemus tuleneb jällegi väga väiksest rahaarvust, sest sellise ametikategooria inimesi on vallas vaid 5 ning neistki ilmselt enamik kui mitte kõik on vallaametnikud.

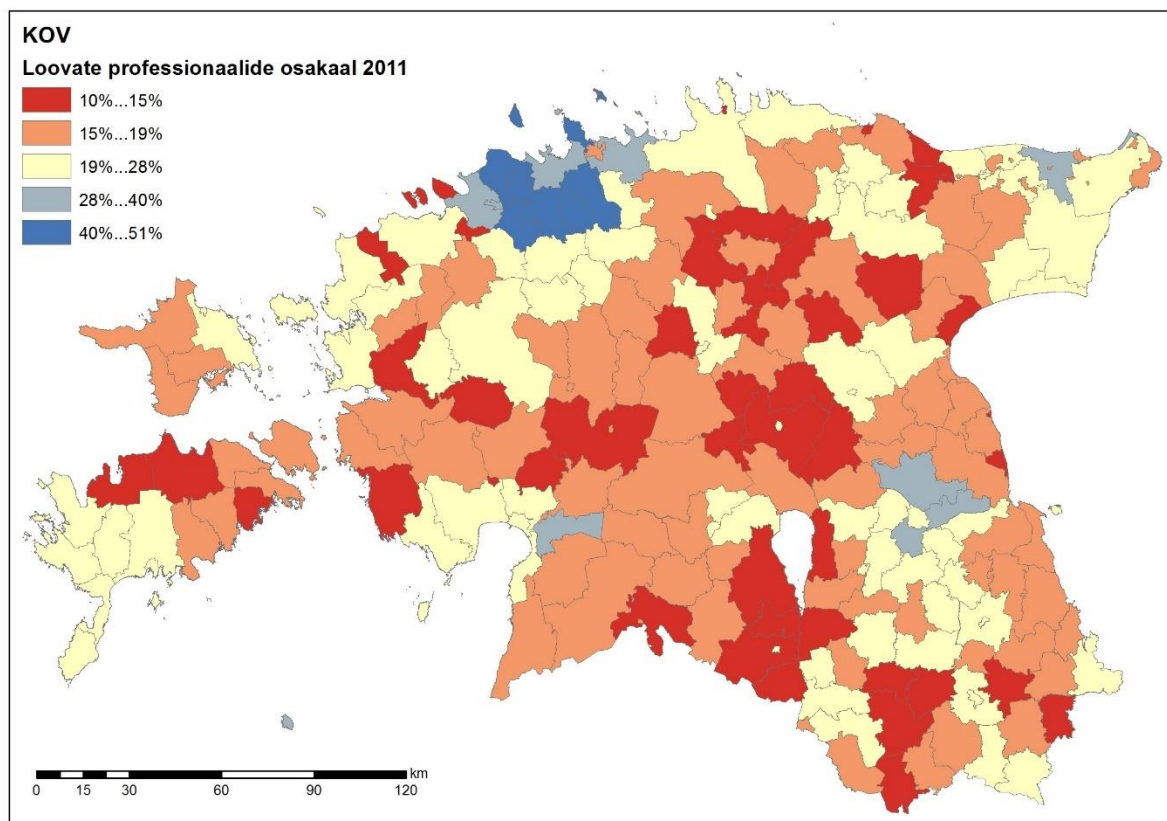
Tabel 6. Viis kõrgeima loovate professionaalide osakaaluga omavalitsust kahel uuritavaal aastal.

KOV	2000 (%)	KOV	2011 (%)
Viimsi vald	43,3	Viimsi vald	50,6
Saue linn	42,4	Harku vald	46,8
Piirissaare vald	38,5	Kiili vald	42,2
Saku vald	37,0	Rae vald	41,6
Harku vald	35,8	Saue linn	41,2

Loovate professionaalide grupi puhul on ülejäänud loovklassiga võrreldes kõige selgemini välja joonistunud Tallinna domineeriv positsioon talendi ligimeelitamisel (joonis 18). Võib ka väita, et see positsioon on teiste omavalitsuste arvelt ajaga vaid kinnistunud. 2000. aastal (joonis 17) olid loovate professionaalide osakaalud Eesti omavalitsustes veel võrdlemisi sarnased, 2011. aastaks olid aga loovaid professionaale kaotanud pea kõik omavalitsused, v.a. need, mis on Tallinna lähiümbruses. Loovate professionaalide grupi ruumilise paiknemise hindamisel tasub meele pidada, et suur osa gruppi kuuluvatest isikutest on ameti poolest erineva astme juhid ning kõrgemad ametnikud.

Joonis 17. Loovate professionaalide osakaal Eesti omavalitsustes 2000. aastal.

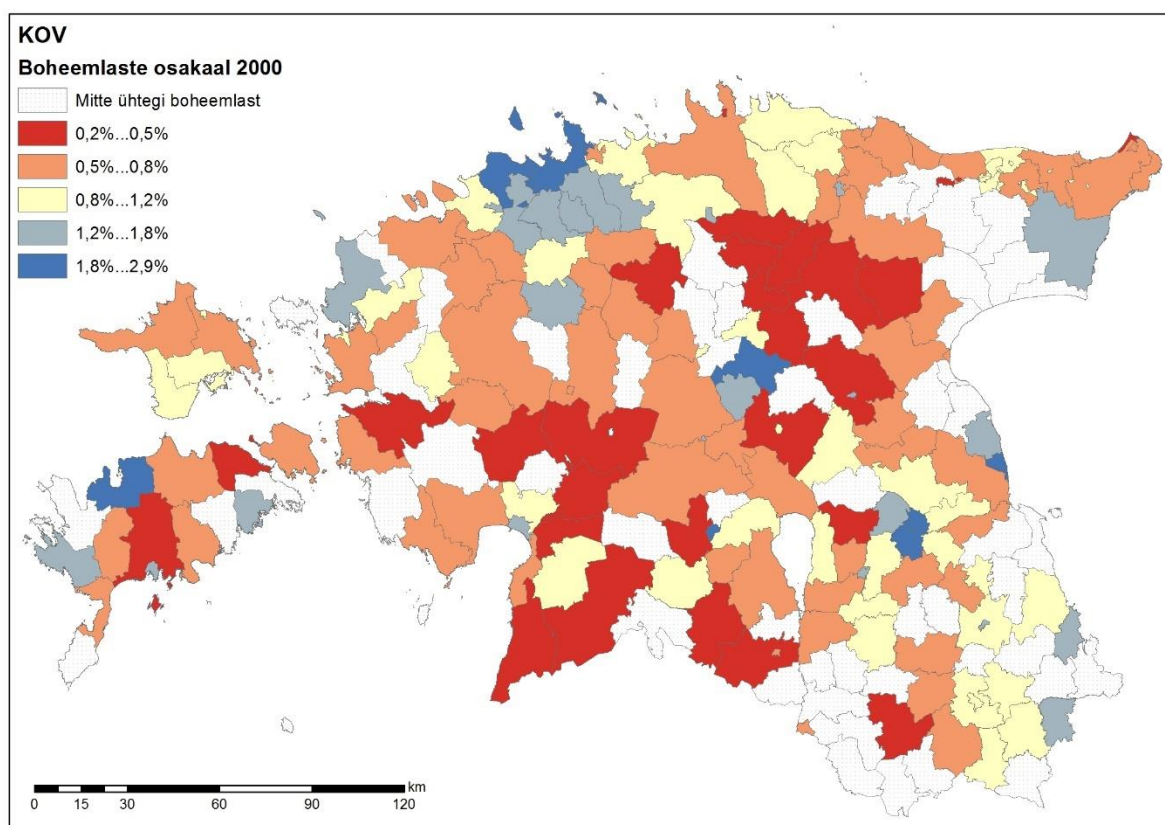

Joonis 18. Loovate professionaalide osakaal Eesti omavalitsustes 2011. aastal.

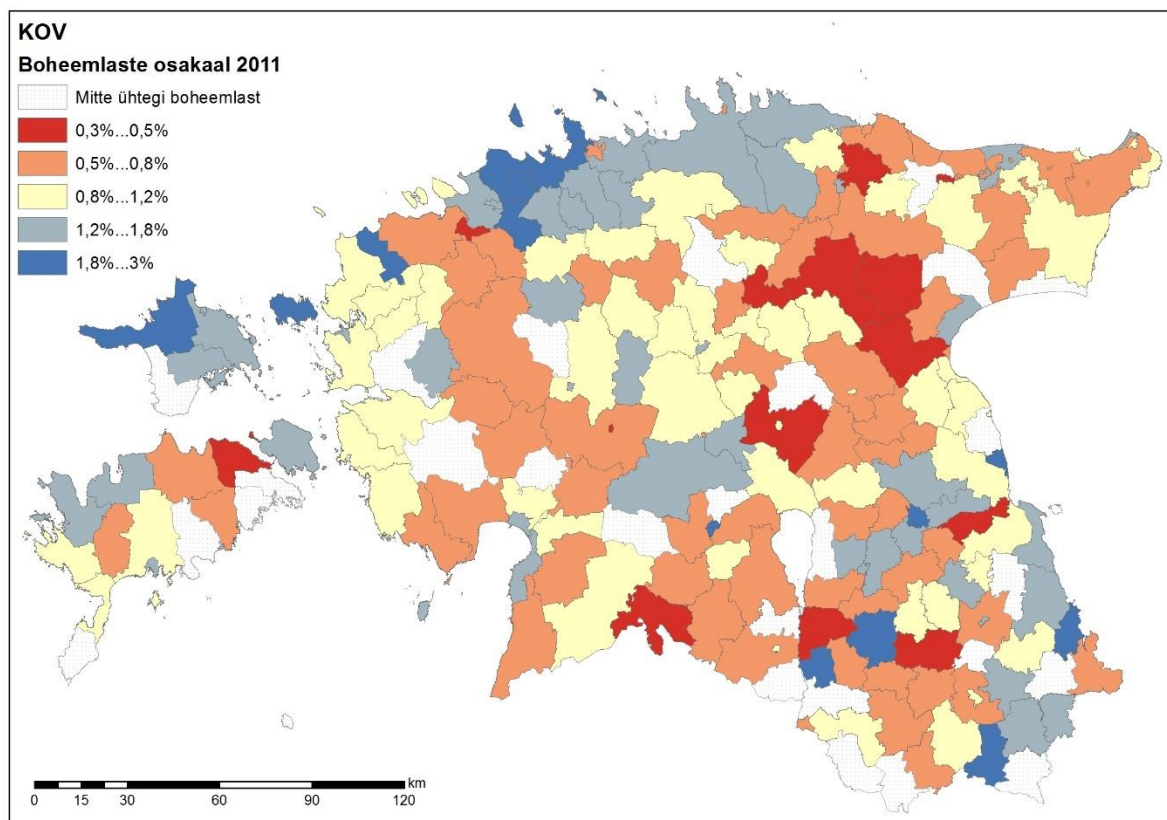
Boheemlaste grupi hindamise riiklikul tasandil muudab keeruliseks see, et boheemlaste grupi liikmeid on väga vähe, paljudes omavalitsustes polnud neid mitte ühtegi (vt. joonis 19). 2000. aastal oli selliseid omavalitsusi 61 ning 2011. aastal 32. Selgelt tähtsaimad selles ametigrupis on aga Tallinn ja Tartu, kusjuures teiste loovtöötajatega võrreldes on vähem neid, kes on valinud oma elupaigaks neid kahte linna ümbritsevad vallad (Tabel 7). Kui Tallinna ja Tartu piirkonnad välja jätta, joonistub boheemlastel 2011. a seisuga välja vägagi mitmekesine ruumiline paiknemine üle Eesti, mida on keeruline lühidalt kokku võtta (joonis 20).

Tabel 7. Viis kõrgeima boheemlaste osakaaluga omavalitsust kahel uuritava aastal.

KOV	2000 (%)	KOV	2011 (%)
Tallinn	2,9	Viimsi vald	3,0
Viimsi vald	2,5	Tallinn	2,9
Tartu linn	2,4	Vormsi vald	2,8
Mustjala vald	2,4	Tartu linn	2,5
Viljandi linn	2,1	Otepää vald	2,5

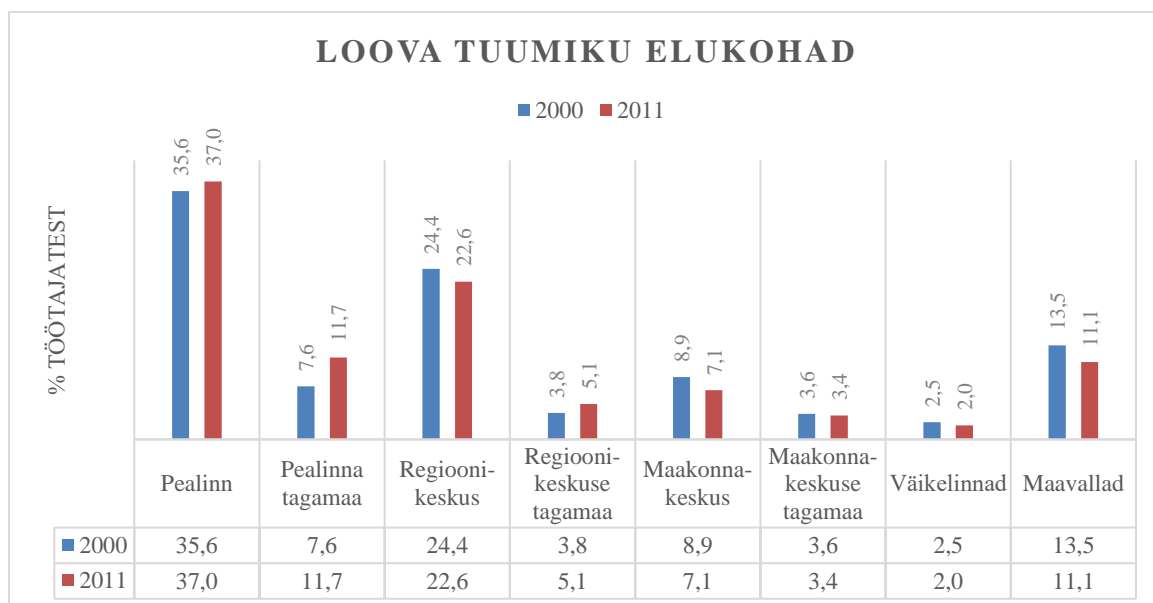
Joonis 19. Boheemlaste osakaal Eesti omavalitsustes 2000. aastal.

Joonis 20. Boheemlaste osakaal Eesti omavalitsustes 2011. aastal.

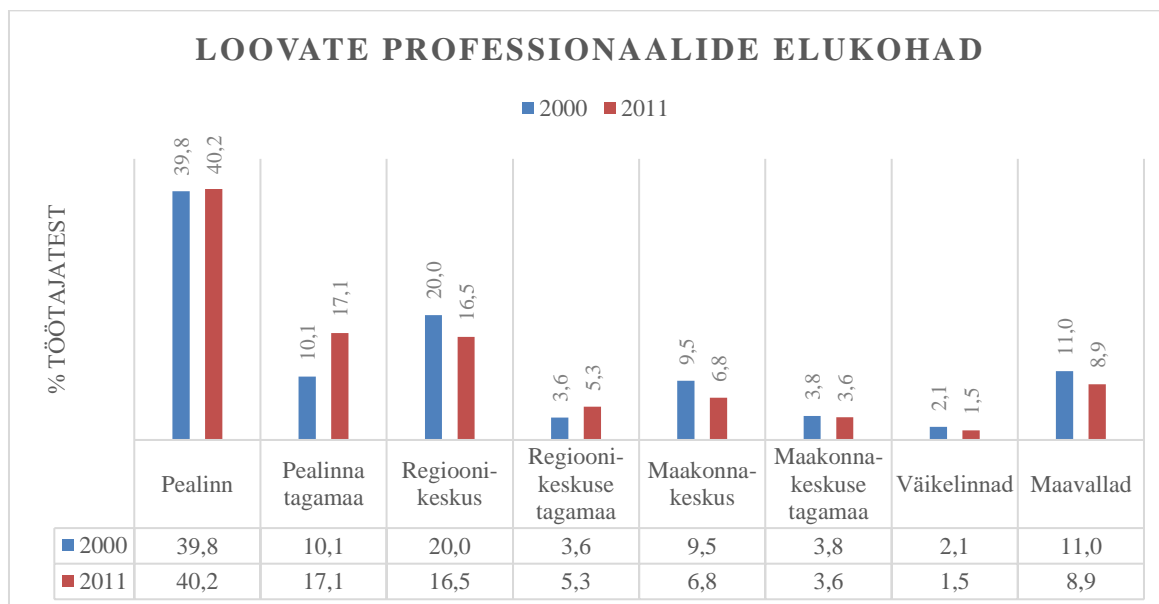
4.2.2 Loovtöötajate elukohad asustusüksuste tüüpide kaupa

Loova tuumiku puhul on suhteliselt kõige enam töötajaid juurde võitnud pealinna tagamaa ning seda tervelt 4,1 protsendipunkti jagu (joonis 21). Plusspoolele on jäänud ka Tallinna linn ning regioonikeskuste tagamaa, aga kõigis teistes kategooriates on näha langust. Loova tuumiku osakaal pealinnas ja selle tagamaal tõusis kokkuvõttes 43,2% pealt 48,7% peale.

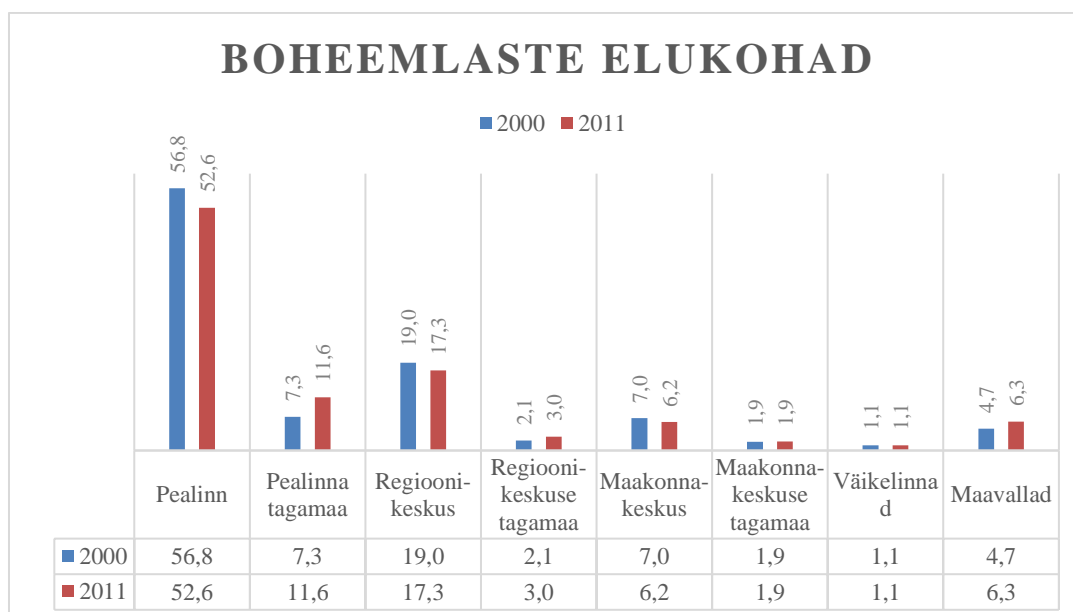
Joonis 21. Loova tuumiku elukohtade jaotus 2000. ja 2011. aastal.

Loovate professionaalide puhul on kõige märkimisväärssem muutus toimunud samuti pealinna tagamaal, aga seda eelneva kategooriaga võrreldes veelgi suuremal määral, 10% pealt 17,1% peale (joonis 22). Kokku elab Eesti loovatest professionaalidest pealinnas ja selle tagamaal 2011.aasta seisuga juba tervelt 57,3%, kuigi ka selle ametikategooria puhul on näha, et regioonikeskuse tagamaa suudab veel olla atraktiivne elupaik. Kõigi ülejäänud asustusüksuste puhul on näha selget langust.

Joonis 22. Loovate professionaalide elukohtade jaotus 2000. ja 2011. aastal.

Boheemlaste elukohtade vaatlemisel on asi palju huvitavam, sest selle ametigrupi puhul on toimunud tugev langus Tallinnas: 56,8% pealt 52,6% peale (joonis 23). Boheemlaste grupis on aga üllatuslikult plussi jäänud maavallad ning ka maakonnakeskuse tagamaa; väikelinnad on säilitanud 2000. aasta taseme. See näitab, et boheemlaste seas on populaarsust kaotanud pea kõik linnalised asulad ning juurde on seda saanud maalised või poolmaalised omavalitsused.

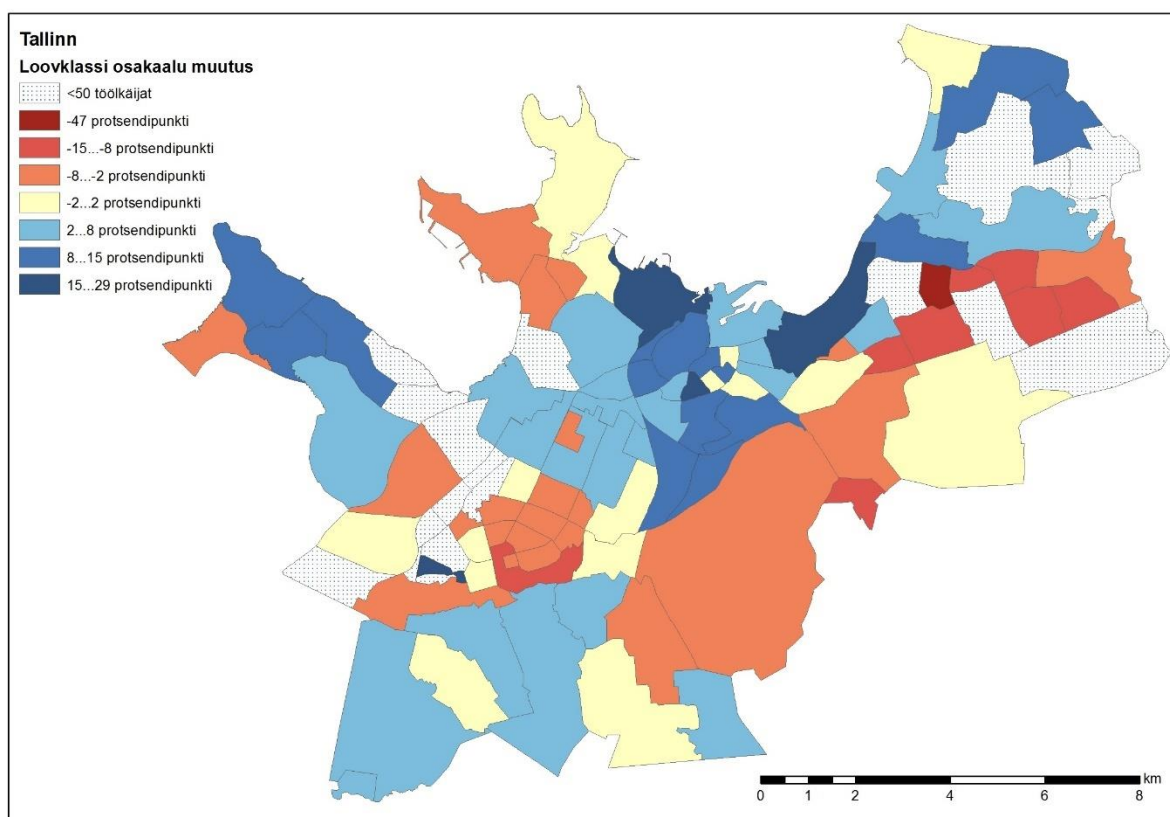

Joonis 23. Boheemlaste elukohtade jaotus 2000. ja 2011. aastal.

4.3 Loovtöötajate elukohamobiilsus Tallinna kontekstis 2000 - 2011

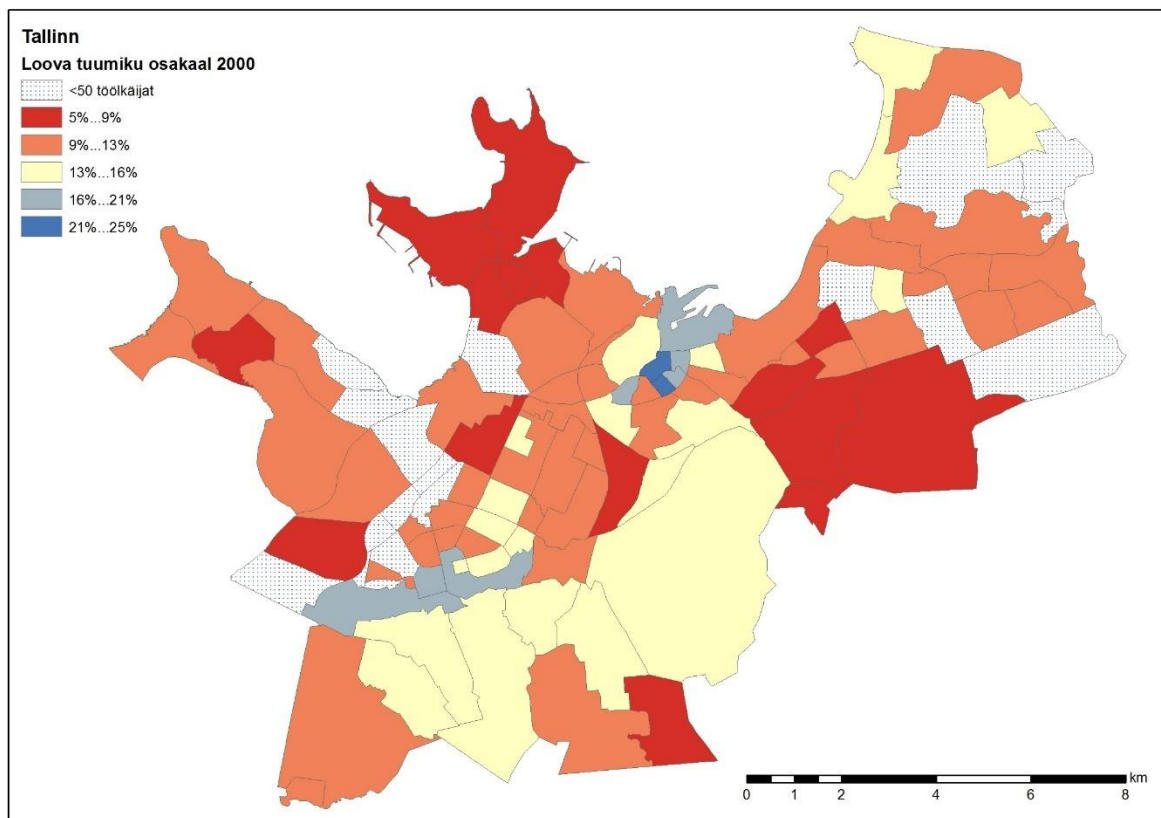
4.3.1 Loovtöötajate osakaal Tallinna asumites 2000-2011

Kui vaadata loovtöötajate arvu ning osakaalusid Tallinna asumites, siis tasub selget vahet teha sellel, milline on asumites loovtöötajate osakaal ning kuidas jaotuvad loovtöötajad eri asumitüüpide vahel absoluutarvudes vaadatuna. Joonis 24 annab hea ülevaate sellest, kuidas on muutunud üleüldiselt loovtöötajate osakaalud Tallinna asumites kahe rahvaloenduse vahel. Selgelt joonistub välja see, et loovtööd tegevad inimesed on välja kolinud nn magalarajoonidest: Mustamäe, Lasnamäe, Väike-Õismäe, Pelguranna jne. Kõige rohkem on suhtarvuliselt loovtöötajaid juurde võitnud aga kesklinna asumid ning ka mitu äärelinna asumit, näiteks Mähe, Lepiku, Kakumäe, Õismäe.

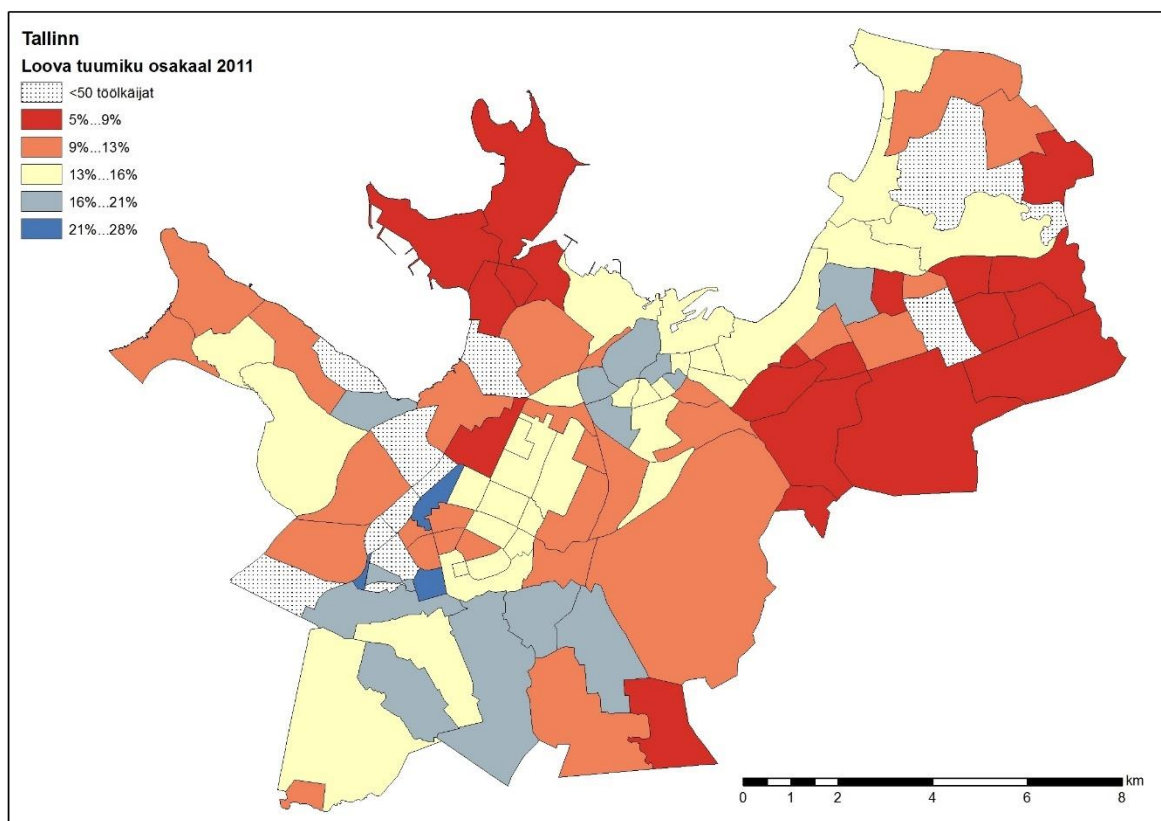

Joonis 24. Loovklassi osakaalu muutus Tallinna asumites 2000-2011.

Nagu ka Eesti tasandil, nii ka Tallinnas on loova tuumiku ruumilise paiknemise ning selle muutuste hindamine keeruline. 2000. aastal olid mõned üksikud asumid, kus loova tuumiku osakaal oli teistega võrreldes oluliselt kõrgem. Nendeks olid südalinna ning TTÜ ümbruse asumid (vt. joonis 25). 2011. aastal oli endiselt populaarne Tallinna Tehnikaülikooli ümbrus, kuid esile kerkisid Laki II ja Mäeapealse III asumid, kus varem oli töölkäijaid alla 50 (vt. joonis 26). Nüüdseks on nendesse asumitesse aga rajatud mitmeid uusi kortermaju. Huvitav on ka Nõmme linnaosa populaarsuse kasv loova tuumiku seas ning mõningane ümberpaiknemine kesklinna asumites.

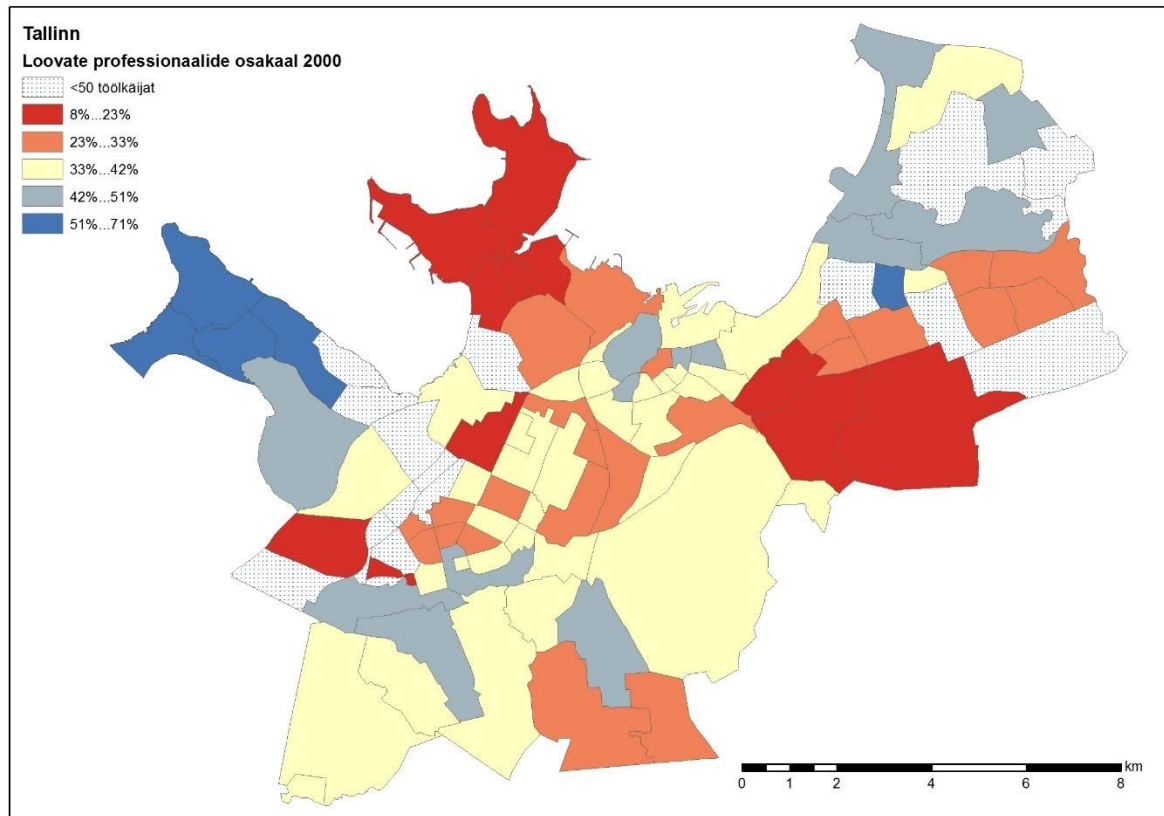

Joonis 25. Loova tuumiku osakaal Tallinna asumites 2000. aastal.

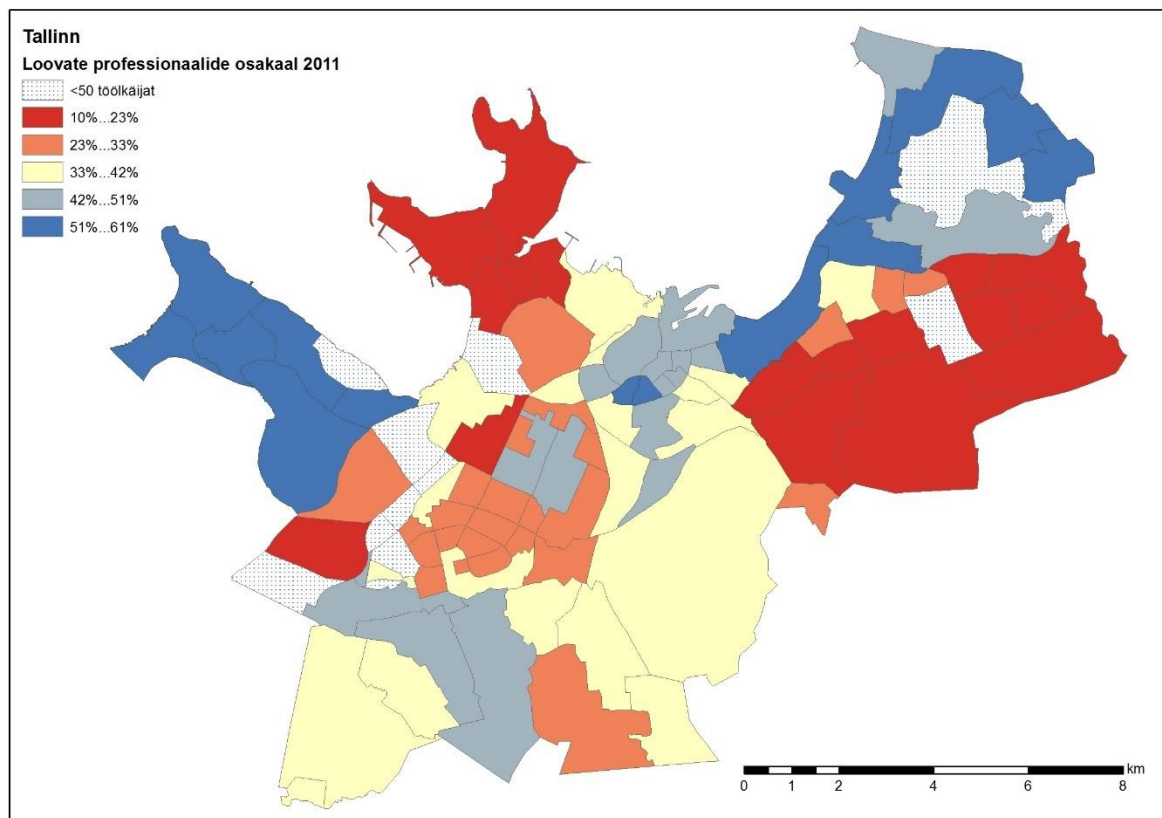

Joonis 26. Loova tuumiku osakaal Tallinna asumites 2011. aastal.

2000. aastal olid Lääne-Tallinna aedlinnade asumid suurest loovate professionaalide elukohaks, mujal Tallinnas oli selle ametigrupi elanikke aga tagasihoidlikumalt (joonis 27). 2011. aastaks oli aga pilt mõnevõrra muutunud (joonis 28). Populaarseks on muutunud ka Pirita linnaosa asumid, Kadriorg ning kesklinnas veel Tatari ja Tõnismäe, kaks väga keskse asukohaga asumit. Samas polnud 2011. aastal loovate professionaalide jaoks veel piisavalt atraktiivsed ei Uus Maailm ega Kalamaja. Sarnaselt teiste loovtöötajate gruppidega on ka siin näha drastiliselt madalamaid numbreid magalarajoonides.

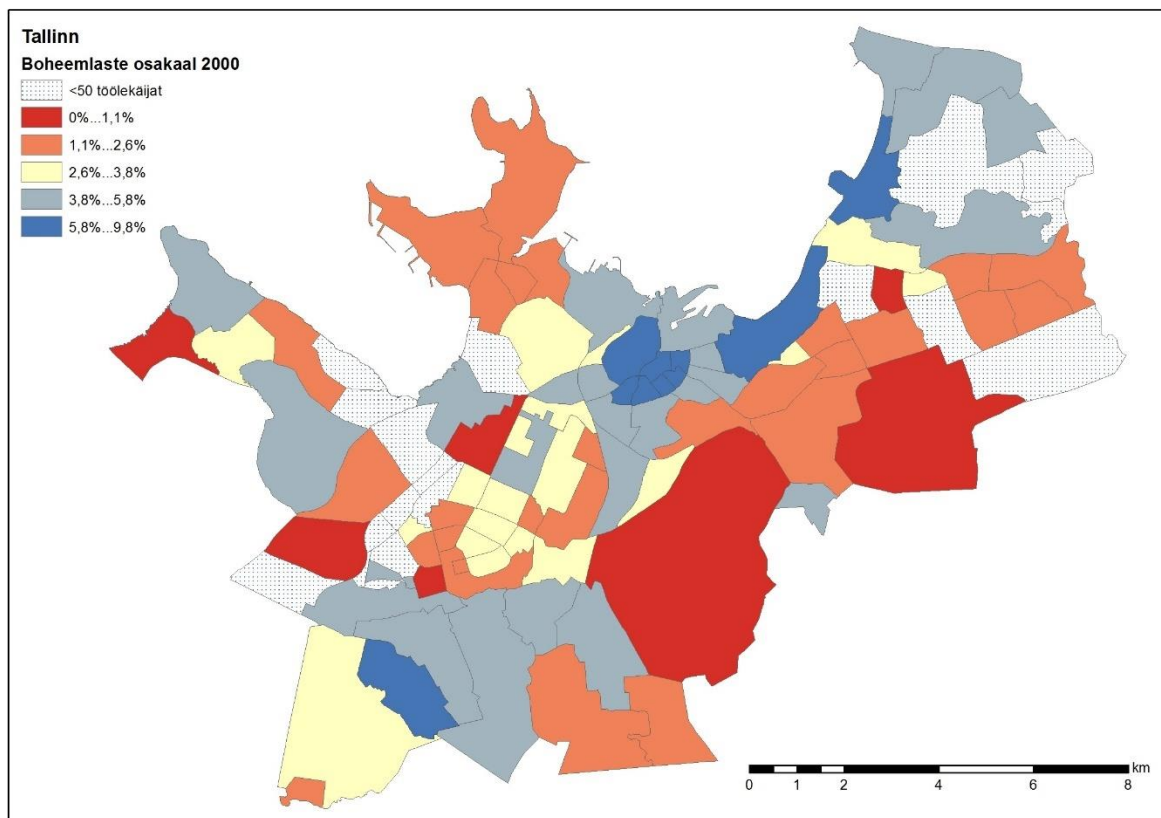

Joonis 27. Loovate professionaalide osakaal Tallinna asumites 2000. aastal.

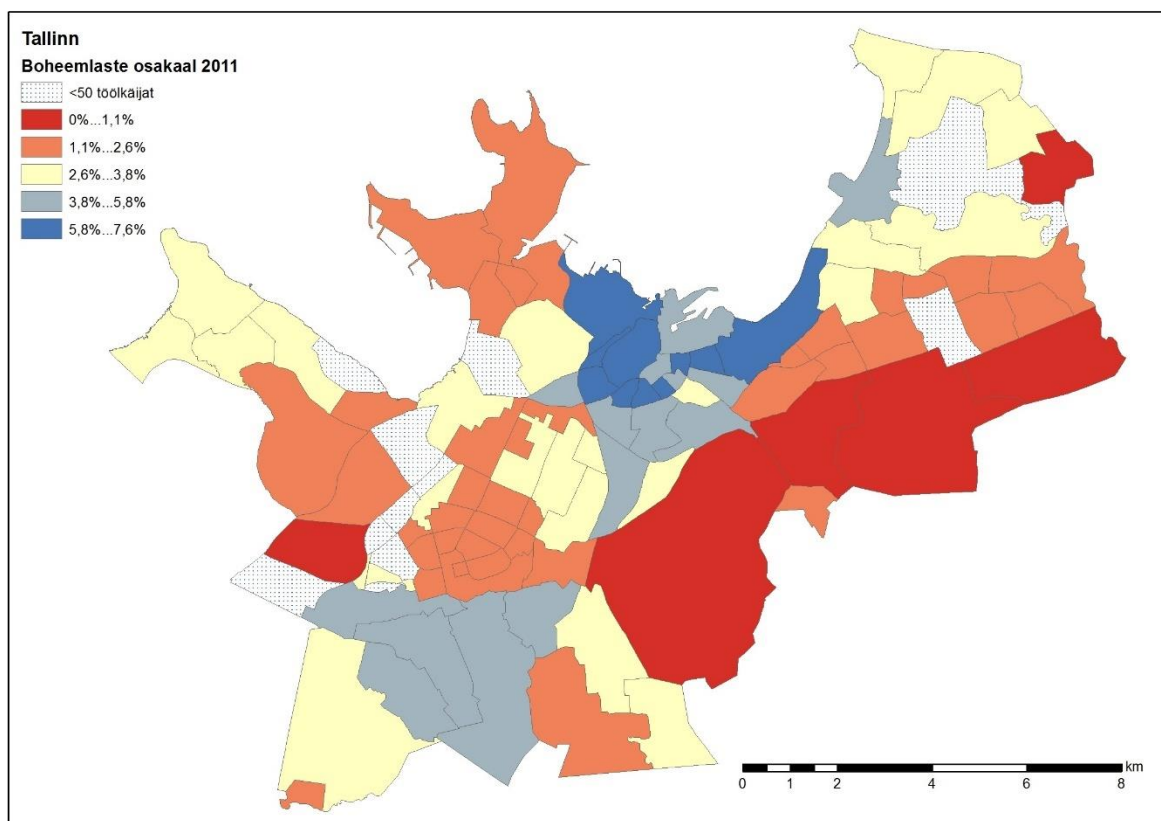

Joonis 28. Loovate professionaalide osakaal Tallinna asumites 2011. aastal.

Boheemlased on loovtöötajate seas kõige väiksem, aga samas ilmselt üks kõige silmatorkavamaid grappe. Käesolevate andmete põhjal on tegemist ka selle ühiskonnagrupiga, kelle jaoks on kõige olulisem asukoht linna südames. 2000. aastal oli boheemlaste grupp koondunud väga tugevalt vanalinna ning selle vahetusse ümbrusse, aga ka Kadriorgu ja Piritale (joonis 29). 2011. aastaks oli toimunud selge valgumine südalinna asumitest kaugemale, näiteks Kelmikülasse, Kassisabasse või Kalamajja (vt. joonis 30). Kalamajas oli kasv sedavõrd suur, et kui 2000. aastal oli asum boheemlaste osakaalu poolest 37ndal kohal, siis 2011. aastaks tõusis see Tallinna võrdluses teisele kohale Kadrioru järel.

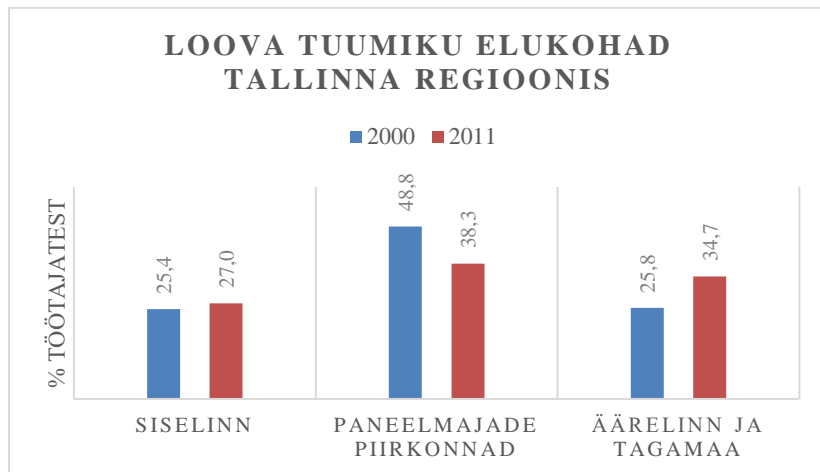
Joonis 29. Boheemlaste osakaal Tallinna asumites 2000. aastal.

Joonis 30. Boheemlaste osakaal Tallinna asumites 2011. aastal.

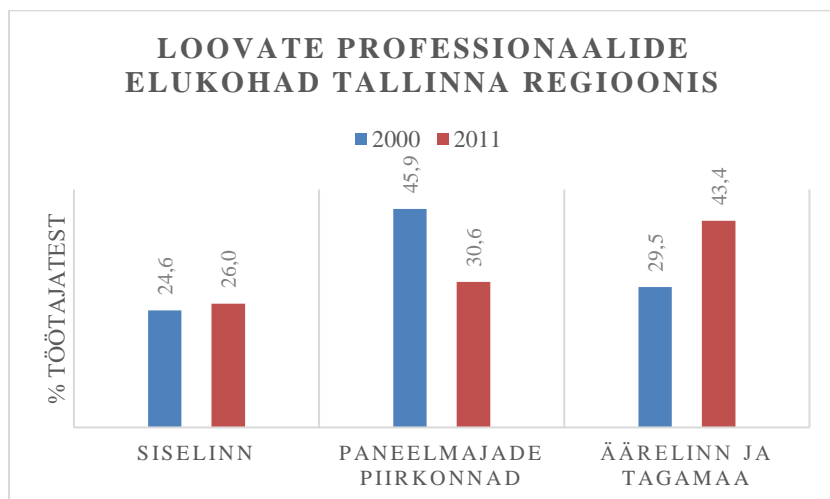
4.3.2 Loovtöötajate elukohad Tallinna regioonis tüüpide kaupa

Tallinna asumite ja naabervaldade kategoriseerimine asustustüüpide kaupa võimaldab loova tuumiku puhul välja tuua kaks selget trendi: paneelmajade populaarsuse kiire vähenemine ning rohkearvuline liikumine äärelinna ja Tallinna tagamaale (joonis 31). Loova tuumiku osakaalu kasv siselinnas on eeltoodud muutuste valguses olnud pigem tagasihoidlik.

Joonis 31. Loova tuumiku elukohtade jaotus Tallinna regioonis 2000. ja 2011. aastal.

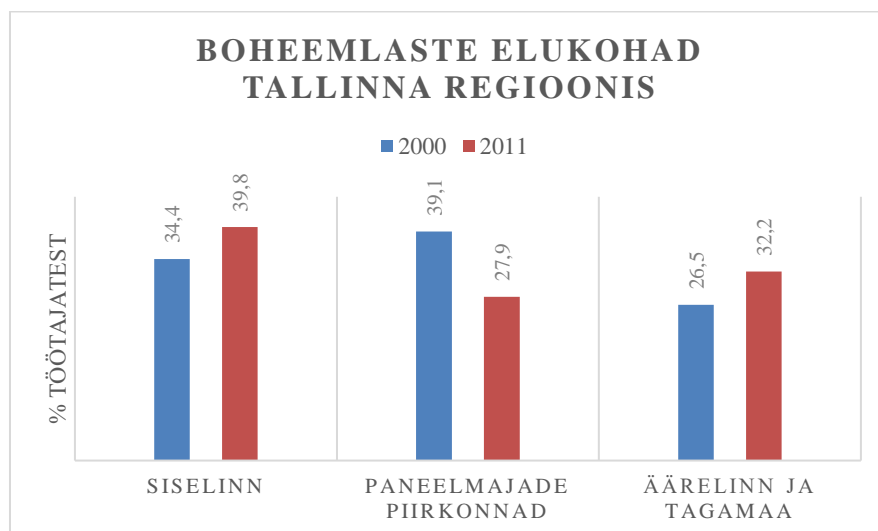
Loovate professionaalide puhul on välja toodud trendid isegi võimendunud (joonis 32). Paneelmajade piirkonnas elavate töötajate osakaal on kahanenud kolmandiku võrra 46% pealt 31% peale ning äärelinna populaarsus on kasvanud pea poole võrra. 2011. aastaks elas juba 43% Tallinna piirkonna loovatest professionaalidest äärelinnas ning linna tagamaal. Siselinnas populaarsus on sarnaselt loova tuumikuga jällegi kasvanud, aga ainult vähesel määral.

Joonis 32. Loovate professionaalide elukohtade jaotus Tallinna regioonis 2000. ja 2011. aastal.

Boheemlaste puhul joonistub palju selgemini välja siselinnas populaarsuse kasv, kuigi suhtarvuliselt on rohkem kasvanud isegi äärelinnas ja tagamaal elavate boheemlaste osakaal (joonis 33). Kõigi eelnevatega ühine on aga jällegi paneelmajade piirkondade kahanemine populaarsuses. Kui 2000. aastal oli kõikide loovklassi alagruppide puhul populaarseimaks elupaigaks paneelmajade piirkond, siis 2011. aastaks oli taoline positsioon säilinud vaid loova tuumiku puhul ning sedagi varasemaga võrreldes oluliselt vähemal määral. Loovate

professionaalide puhul oli suurima osakaalu saavutanud äärelinn koos tagamaaga ning boheemlaste puhul siselinn.

Joonis 33. Boheemlaste elukohtade jaotus Tallinna regioonis 2000. ja 2011. aastal.

4.4 Loovtöötajate ja muudel ametikohtadel töötavate inimeste elukohamobiilsuse omavaheline võrdlus

Elukohamobiilsuse puhul on esimene küsimus selles, kui suure tõenäosusega on mingil perioodil elukohta vahetatud. Tabel 8 kujutab logistilist regressioonimudelit, kus on võrreldud, millised tegurid ja mil määral (2000. aasta seisuga) mõjutavad elukohavahetuse esinemise tõenäosust. Mõneti üllatavalt selgus, et Eesti loovklass polegi nii mobiilne: võrreldes muude ametikohtadega oli elukohamobiilsus suurem vaid loovte professionaalide seas ja sedagi ainult 11,4%. Boheemlaste elukohamobiilsus oli 10% ning loova tuumiku elukohamobiilsus 5% võrra väiksem muudel ametitel töötavatest inimestest.

Kõige selgem ennustaja elukohavahetuse esinemise tõenäosuse osas on vanus: juba 30-39 aastased on elukohta vahetanud 45% väiksema tõenäosusega kui kõige noorem vanusegrupp ning üle 60-aastastel on see tõenäosus juba 76% väiksem.

Haridus ennustab samuti kolimise tõenäosust, aga vastupidiselt ootustele: mida madalam on haridustase, seda suurema tõenäosusega on elukohta vahetatud: põhiharidusega töötaja on seda teinud 16% suurema tõenäosusega kui kõrgharidusega töötaja.

Ka emakeel on väga hea ennustuvõimega: venekeelsete töötajate puhul on elukohavahetuse tõenäosus 58% väiksem ning muu keele puhul 42% väiksem kui emakeelena eesti keelt kõneleva töötajal.

Tabel 8. Logistiline regressioonimudel elukohavahetusest perioodil 2000-2011a. Seletavad tegurid 2000.aasta seisuga.

Muutujad	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Ametigrupp (ref. muud ametid)						
Loov tuumik	-,051	,013	15,383	1	,000	,950
Loovad professionaalid	,108	,008	164,531	1	,000	1,114
Boheemlased	-,102	,026	14,861	1	,000	,903
Vanusegrupp (ref. 18-29.a)						

30-39.a	-,590	,009	4225,915	1	0,000	,554
40-49.a	-,944	,009	9913,825	1	0,000	,389
50-59.a	-1,187	,011	11606,005	1	0,000	,305
60+.a	-1,438	,018	6388,832	1	0,000	,237
Haridustase (ref. kõrgharidus)						
Keskharidus	,051	,010	28,835	1	,000	1,052
Põhiharidus	,144	,014	113,718	1	,000	1,155
Emakeel (ref. eesti keel)						
Vene keel	-,858	,009	9974,169	1	0,000	,424
Muu keel	-,540	,027	414,356	1	,000	,583
Konstant	-,272	,012	530,918	1	,000	,762

Siinkohal tasub võrdluseks vaadata logistilist regressioonimudelit, kus seletavate tunnuste puhul pole aluseks mitte 2000. aasta, vaid hoopis 2011. aastal (tabel 9). Sellisel juhul on tulemused natuke teistsugused: loov tuumik on samuti suurema elukohamobiilsusega kui muud ametid, kuigi ainult 6% võrra. Samas on vähenenud veelgi boheemlaste elukohamobiilsus – nad on elukohta vahetanud muude ametitega võrreldes 14% väiksema tõenäosusega. Lisaks on vastupidiseks muutunud ka haridustase elukohavahetuse ennustamisel: 2011.a seisu järgi on kõrgharidusega inimesed vastavalt 6,7% ja 8,6% suurema tõenäosusega oma elukohta vahetanud kui keskharidusega ja põhiharidusega töötajad.

Emakeele ennustusvõime on aga jäänud samaks: eesti keelt kõnelevad inimesed on elukohta vahetanud palju suurema tõenäosusega kui vene või muud keelt emakeelena kõnelevad töötajad.

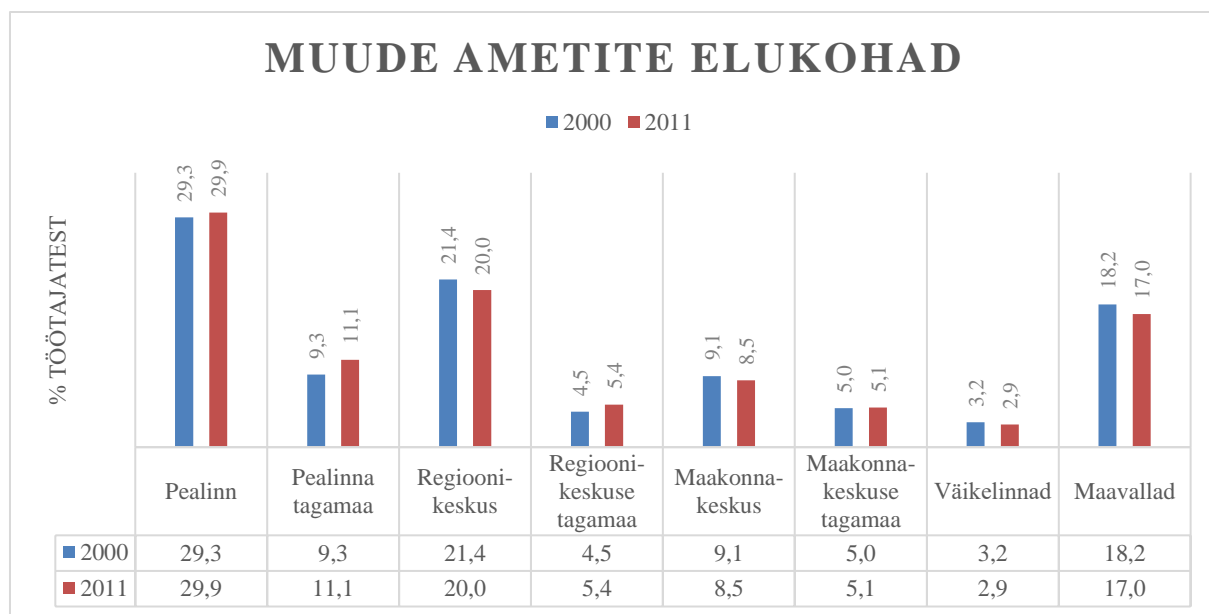
Tabel 9. Logistiline regressioonimudel elukohavahetusest perioodil 2000-2011a. Seletavad tegurid 2011.aasta seisuga.

Muutujad	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Ametigrupp (ref. muud ametid)						
Loov tuumik	,059	,011	30,230	1	,000	1,061
Loovad professionaalid	,145	,008	371,835	1	,000	1,156
Boheemlased	-,148	,022	44,466	1	,000	,862
Vanusegrupp (ref. 18-29.a)						
30-39.a	-,181	,008	489,608	1	,000	,834
40-49.a	-,865	,009	10208,471	1	0,000	,421
50-59.a	-1,214	,009	17506,350	1	0,000	,297
60+.a	-1,625	,013	15055,745	1	0,000	,197
Haridustase (ref. kõrgharidus)						
Keskharidus	-,069	,007	92,887	1	,000	,933
Põhiharidus	-,090	,011	72,002	1	,000	,914
Emakeel (ref. muu keel)						
Eesti keel	,591	,032	339,932	1	,000	1,806
Vene keel	-,395	,032	147,553	1	,000	,674
Konstant	-,494	,033	224,932	1	,000	,610

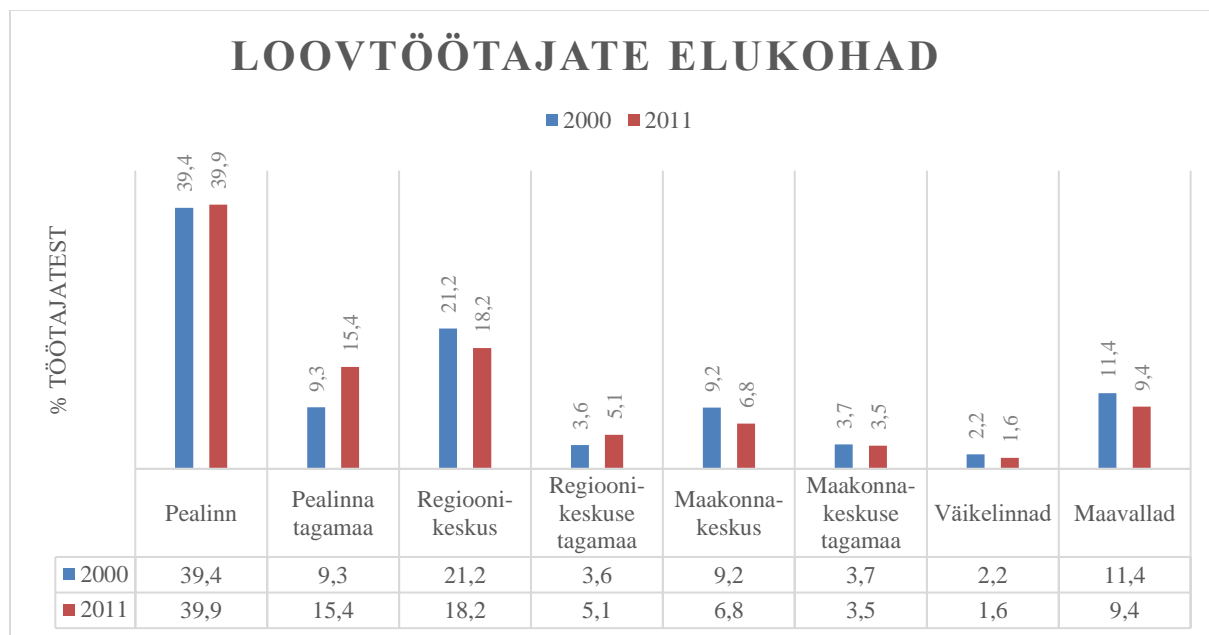
Muude ametikohtade puhul on töökohtade koondumine pealinna kahe rahvaloenduse vahel märgatav, kuid mitte eriti dramaatiline (joonis 34). Näiteks pealinnas on nende töötajate osakaal tõusnud vaid 0,6 protsendipunkti ning ka pealinna tagamaal jääb tõus alla kahe protsendipunkti. Kokku tõusis pealinnas ja tagamaal muudes ametites töötavate inimeste elukohtade osakaal

38,6% pealt 41% peale. Ka teiste asustusüksuste hierarhiatüüpide puhul pole muutused olnud suured, kuid kaotanud on siiski maavallad, väikelinnad, maakonnakeskused ja regioonikeskused, kuid üllataval kombel on võitjaks jäänud ka maakonnakeskuste tagamaa.

Kui võrrelda eeltoodud näitajatega loovtöötajaid, on olukord sootuks teine (joonis 35). Loovtöötajate puhul oli juba varasemalt pealinnas elavate inimeste osakaal väga suur ning seal ei toimunud ka suurt kasvu, küll aga võitis palju inimesi juurde pealinna tagamaa. Pealinnas ja tagamaal elavate loovtöötajate osakaal tõusis kahe rahvaloenduse vahel 48,7% pealt 55,3% peale. See tähendab, et rohkem kui iga teine Eesti loovtöötaja elab Tallinna piirkonnas. Maavaldades elab neist aga nüüdseks vähem kui kümnendik, langus on olnud kiire ka teistes madalama hierarhiatasemega omavalitsustes, ainsaks erandiks on regioonikeskuste tagamaa, kus on toimunud väike tõus.

Joonis 34. Muudel ametikohtadel töötavate inimeste elukohtade jaotus 2000. ja 2011. aastal.

Joonis 35. Loovtöötajate elukohtade jaotus 2000. ja 2011. aastal.

Kui vaadata regioonikeskust koos tagamaaga koos, siis on muude töökohtade puhul olnud seis võrdlemisi stabiilne: 2000. aastal 25,9% ning 2011. aastal 25,4%. Natuke suurem on aga langus olnud loovtöötajatel: 2000. aastal 24,8% ja 2011. aastal 23,3%.

5. Arutelu

Töö tulemused näitavad, on, et loovtöötajate gruppide suhtelises suuruses pole kahe rahvaloenduse vahel toimunud olulisi muutusi. Loovatel ametikohtadel töötas Eestis 2000. aastal ligikaudu sama palju inimesi kui 2011. aastal. Samas ei saa loovat mõtlemist käsitleda mustvalge liigituse alusel ning ametite grupeerimine loovateks ja mitteloovateks ei võimalda näha nüansse nende gruppide siseselt. Kuigi gruppide suhtarvud pole muutunud, võib olla endiselt juhtunud see, et toimub n-ö ülespoole ronimine rühmade sees. Kahjuks pole seda võimalik täpsemalt uurida kahe rahvaloenduse klassifikatsioonisüsteemide erinevuse tõttu.

Loovklassi suuruse muutusi on iseenesest keeruline uurida just ebaühtlaste andmestike tõttu, millele on oma uurimuses viidanud ka Clifton (2008). Seepärast pole ka antud teemaline kirjandus laialdaselt kättesaadav. Samas on tuvastatud näiteks loova klassi muutus Hiinas, kus perioodil 2000-2007 kasvas loovklass 36% võrra (Wu, 2013).

Märkimisväärne on eestlaste ja venelaste loovklassi kuulumise erinevus, vahe on 13 protsendipunkti eestlaste kasuks. Samas, võrreldes seda eestlaste üleüldise osakaaluga rahvastikust, ei ole erinevus piisavalt suur, et rääkida eestlaste domineerimisest loovklassis. Erandiks on siinkohal boheemlased, kus eestlased moodustavad ametigrupist tervelt 84%. See peegeldab ilmselt mõneti ka venekeelse kultuurilooma suhtelist vaesust Eestis. Vene keelt kõnelevate boheemlaste väikse arvu põhjuseks võib lisaks pidada eestlaste ja venelaste omavaheliste sotsiaalsete sidemete vähesust, mis raskendab viimastel läbi lüüa eestikeelses kultuuriruumis.

Haridustaset vaadates oli üllatav näha, kui palju oli loovate ametigruppide puhul keskharidusega töötajaid. Nad moodustasid enamiku kõigi, v.a. loova tuumiku puhul. See kinnitab vähemalt osaliselt Richard Florida loogikat, et tähtis pole see, milline on inimese haridustase, vaid mis tööd ta teeb (Marlet & Van Woerkens, 2004). Loovklassi kuuluvad inimesed võivad ligikaudu sama suure tõenäosusega olla nii kesk- kui ka kõrgharidusega, aga kõrgharidusega inimesed on reeglina siiski loovklassi hulgas. Kuna haridustaset kirjeldavad näitajad on antud 2000. aasta seisuga, siis võib siin tähtsat rolli mängida võrdlemisi hiljuti toimunud NL-i ja sotsialistliku süsteemi lagunemine, mis lõi inimestele väga palju uusi valikuid ning määravaks polnud enamasti haridustase.

Samas näitavad vähemalt ametite vahetamise numbrid seda, et loovatel töökohtadel olevad inimesed muudavad oma ametit sagedamini kui teistel ametikohtadel töötavad inimesed. See võib viidata sellele, et loovatel töökohtadel on suurem võimalus ennast arendada, karjääriredelil kõrgemale ronida või hoopiski täiesti erinev amet valida. Muudel ametikohtadel, eriti lihttöödel või spetsiifilistel kitsastel oskustöödel, on selline valikuvabadus ilmselt väiksem.

Omaette küsimuse tekitab see, miks ei kajastu ametite statistikas emigratsiooni mõju? Võiks ju arvata, et välja rändavad peamiselt lihttööga tegelevad inimesed ning seega peaks ka nende arv suhteliselt väiksem olema. Samas peab silmas pidama seda, et muude ametite all pole mitte ainult lihttööd, vaid ka vähem loovust nõudvad oskustööd näiteks töötlevas tööstuses. Seega võib jällegi olla toimunud nihe grupi siseselt, mida pole võimalik antud andmete järgi tuvastada.

Kui vaadata, kuidas on muutunud omavalitsustes loovtöötajate osakaalu muutumine, siis joonistub selgelt välja järjest enam polariseeruv Eesti, kus Tallinn, Tartu ja nende lähivallad meelitavad ligi andekaid ja haritud inimesi ning ülejäänud Eesti mitte ainult ei kaota rahvaarvus, vaid ka loovate tööliste osakaal väheneb. Osades väga väikestes valdades, näiteks Piirissaares,

on küll näiliselt kõrge loovklassi osakaal, aga see võib näidata ka lihtsalt avaliku sektori töökohtade suurt osakaalu, sest enamik haridustöötajaid ja vallaametnikke klassifitseerub loovtöötajate alla. Polariseerumine toimub ka Tallinna-siseselt: vähemprestiizsed elupiirkonnad kaotavad kiirelt andekaid inimesi, kes kolivad võimaluste saabudes kesklinna, selle vahetusse ümbrusse või siis hoopis äärelinnadesse, aga siin kerkivad esile juba mõningad erinevused loovtöötajate alagruppide kaupa. Loova tuumiku paiknemine Eestis on ülejäänud loovklassiga võrreldes natuke teistsugune, sest selle selge kese on Tartus. See illustreerib hästi seda, kui oluline on Tartu majanduse jaoks Tartu Ülikooli, Maaülikooli ja TÜ kliinikumi paiknemine seal linnas. See mõju ulatub pea üle kogu Tartumaa.

Florida (2003) teooria üks peamisi mõtteid oli see, et loovate töökohtade inimesed eelistavad elada pigem kesklinnas ja selle vahetus läheduses. Kas see peab Eesti puhul paika? Sõltub sellest, milliseid grupe me täpsemalt vaatame. Kõige enam ajavad kesket asukohta taga just boheemlased, kellest elab Tallinna linnaregioonis kõige suurem grupp inimesi justnimelt siselinnas. Boheemlaste seas on siselinna tähtsus kahe rahvaloenduse vahel tõusnud ka palju rohkem kui teiste ametigruppide puhul. Üks põhjus boheemlaste kesklinna-lembusel võib olla nende noor iga. 18-29-aastased on boheemlaste puhul selgelt kõige arvukam vanusegrupp ning vanuse kasvades väheneb ka boheemlaste hulk. See läheb kokku arvuka uurimismaterjaliga kesklinnapiirkondadest näiteks nii Ühendkuningriigis (Bromley et al., 2007; Howley, 2010), Poolas (Haase et al., 2012, Grabkowska, 2011) kui ka Ungaris (Berényi & Szabó, 2009), mis kõik näitavad, et siselinna eelistavad elupaigana justnimelt noored inimesed. Neile on olulised kesklinnaga seotud väärtused nagu keskne asukoht, tihedam läbikäimine inimeste ja asutuste vahel jmt. Boheemlaste puhul taolised nõudmised elukoha suhtes ilmselt veelgi võimenduvad.

Samas kehtib kõik eelnev ainult siis, kui vaadata Tallinna linnaregiooni. Eesti tasandil vaadatuna on Tallinna linn boheemlaste seas oma populaarsust oluliselt kaotanud ning see on tulnud mitte ainult Tallinna tagamaa, vaid ka maaliste omavalitsuste arvelt. See näitab, et anekdootlik kirjeldus maapiirkonnas elavast kunstiinimesest peab isegi paika. Teoreetilises kirjanduses on maapiirkondade loovklassi käsitletud pigem vähe, kuid näiteks McGranahan ja Wojan (2007) töid esile, et maapiirkondade loovklass hindab kõrgelt just kaunist maastikku, kus on mäed, segu metsadest ja avatud aladest, aga võrdlemisi madal põllumaade osakaal. Ilmselt võib ka Eesti puhul ennustada, et maapiirkondades elaval loovklassil on vähe pistmist põllumajanduse või metsandusega ning pigem on sinna kolitud just rahuliku elu ning ilusa looduse pärast.

Loovate professionaalide elukohavalikud aga tunduvad pigem toetavad Glaeseri (2001) teooria, mille kohaselt talent armastab justnimelt suburbiat ehk palju ruumi, rohelist ning mugavaid autoga liiklemise võimalusi. Loovate professionaalide seas on Tallinna linnaregioonis teinud kiire kasvu äärelinna ja tagamaa populaarsus, kus nüüdseks elab üle 43% loovatest professionaalidest. Siselinna populaarsus loovate professionaalide seas pole aja jooksul oluliselt muutunud, püsides ligikaudu veerandi juures. Kõige rohkem kasvas nende osakaal siselinnas just väga keskse asukohaga Tatari ja Tõnismäe asumites, aga ka näiteks Kadriorus. Samas on aga drastiliselt vähenenud paneelmajade piirkonnas elavate inimeste hulk, mis näitab suure tõenäosusega seda, et majanduslike võimaluste olemasolul on kolitud paneelmajade piirkonnast ära ning eelkõige just äärelinna ning Tallinna tagamaale. See läheb kooskõlla näiteks Tiskre asumiga, Viimsi, Rae jt valdade väga suure loovate professionaalide osakaaluga.

Eelnevat illustreerib ka loovate professionaalide elukohtade jaotus Eesti kontekstis. Pealinna osakaal jäi varasemaga võrreldes ligikaudu samaks, aga meeleto tõusu tegi Tallinna tagamaa.

Regioonikeskuste puhul võis näha langust linnades endis, aga tõusu tagamaal, mis jällegi kinnitab antud ametigrupi elukohaelistust just äärelinlikus või poolmaalistes keskkonnas. Samas on selle ametigrupi puhul väga suur koondumine Tallinna ja selle tagamaale: 57,3% 2011. aastal 2000. aasta 49,9% pealt.

Loova tuumiku puhul on jällegi näha tugevat haridusasutuste mõju näiteks TTÜ lähedal paiknevates asumites, kusjuures viimase rahvaloenduse järgi ilmnes selge eelistus Mustamäel just uute korterelamutega piirkondade järele. Ka mõnes kesklinna ja Nõmme asumis on loova tuumiku osakaal kõrgem, aga üldiselt ei joonistu välja väga tugevat ruumilist koondumist. Loova tuumiku grupi puhul võib probleemiks olla see, et sotsiaalmajanduslikult on see väga mitmekülgne grupp, näiteks algklassiõpetaja ja arst on oma sissetuleku poolest väga erinevas kategoorias. Loov tuumik on ka ainuke ametigrupp, kelle puhul on endiselt kõige populaarsemaks asumitüübiks Tallinna piirkonnas paneelmajad. Osaliselt on see ilmselt tõesti põhjendatud sissetulekute mitmekesisusest grupi sees ning teisest küljest TTÜ mõjuga, kus ümbritsevad asumid kuuluvad kõik paneelalamute kategooriate alla.

Eesti kontekstis tegi loova tuumiku osakaalu jaotumisel väikse tõusu läbi mitte ainult tallinna tagamaa, vaid ka Tallinna linn ise. Regioonikeskused kaotasid sarnaselt loovate professionaalidega ka loova tuumiku osakaalus, aga samas oli langus väiksem. Siin võib põhjus peituda esiteks selles, et Tartu kuulub regioonikeskuste alla ning Tartu linnas on üks suurimaid loova tuumiku osakaalusid. Lisaks on ka loova tuumiku ametikohtade puhul palju selliseid, mis pole nii liikuvad (haridustöötajad, meditsiinitöötajad).

Elukohamobiilsuse uurimisel logistilise regressiooni abil tuli selgesti välja see, kui palju mõjutab seletava tunnuse muutumine aja jooksul sõltuva tunnuse väärtust. Kui võtta aluseks 2000. aasta näitajad, siis oli kõige suurema mobiilsusega loovate professionaalide grupp, seejärel muude ametikohtade töötaja ning järgnesid loov tuumik ja boheemlased. 2011. aasta näitajate puhul oli järjekord teine: loovad professionaalid, loov tuumik, muud ametid ja boheemlased. See on tingitud ilmselt sellest, et kahe rahvaloenduse vahel on inimeste ametigrupp muutunud, aga samas pole võimalik täpselt öelda, kas kolimine toimus enne ametivahetust või pärast. Tööst põhjustatud elukohavahetused moodustavad kõigist elukohavahetustest ligikaudu poole (Bartel, 1979; Basker, 2002), samas ei pruugi sellega tingimata kaasneda ka muutust ametikategoorias. Lisaks võib kolimine töö tõttu olla nii spekulatiivne kui ka lepinguline (Molho, 1986, cit. Faggian, 2014) ehk inimesed võivad kolida nii parema töö ootuses kui ka juba kindla tööpakkumise peale. See kõik muudab ametigrupi mõju hindamise elukohavahetuse tõenäosusele vägagi keeruliseks, kuid kindlalt saab välja tuua selle, et loovad professionaalid on keskmisega võrreldes mobiilsemad ning boheemlased vähemmobiilsed. Viimane on üllatav seetõttu, et nende seas on noorema vanusegrupi osakaal kõige suurem ning just 20-35-aastased on kõige suurema elukohamobiilsusega ühiskonnagrupp ning seda universaalselt (Clark & Dieleman, 1996). Järelikult on boheemlaste seas mingite kõrvaliste tegurite mõju nii palju suurem, et see nullib ära noorema vanuselise kuuluvuse tähtsuse. Samas peab üldiselt Eestis paika reegel, et rohkem rändavad justnimelt 18-29-aastased ning vanemate vanusegruppide seas elukohavahetuse tõenäosus väheneb. See peab paika nii siis, kui aluseks võtta 2000. aasta vanusegrupid kui ka 2011. aasta vanusegrupid.

Haridustase andis mudelite põhjal samuti vastakaid tulemusi. Kui seletavate tunnuste puhul aluseks võtta 2000. aasta, on kõige suurema mobiilsusega põhiharidusega inimeste grupp, kui aga 2011. siis kõrgharidusega inimeste grupp. Siin võib mängida rolli laulva revolutsiooni aegne põlvkond, kes tollel ajal suureks kasvas ning haridust omandas. Need, kes omasid 2000.

aastal kõrgharidust, olid 2011. aastaks juba vanemas vanusekategorias ning seega langes ka nende mobiilsus. Need, kes 2000. aasta paiku olid veel koolis ning omandasid kõrghariduse 2011. aastaks, tegid vahepeal läbi ilmselt ühe või rohkem elukohavahetusi. Sellest hoolimata on Eestis haridustaseme roll elukohavahetuse ennustamisel üllatavalt väike, teistes riikides on madalama haridustasemega inimeste mobiilsus olnud selgelt väiksem (Basker, 2002).

Emakeel on aga jätkuvalt väga oluline elukohavahetuse ennustaja. Seda näitas juba Mägi jt (2016) uurimustöö, mis võrdles eestlaste ja venelaste elukohavahetuse sagedust kahe rahvaloenduse vahel ning ka sihtkohtade jaotumist. Käesoleva töö mõlemad mudelid näitavad seda, et Eesti kontekstis on rahvus palju olulisem tegur, et kirjeldada elukohamobiilsuse suurust, võrreldes töötaja kuulumisega kindlasse ametigruppi või ka tema haridustasemega.

Viimaks, loovtöötajate koondumine pealinna ja selle tagamaale on selgelt suurem kui teiste ametite puhul, kuigi mõlema puhul võib seda tendentsi märgata. Muude ametite puhul suurenes pealinnas ja selle tagamaal elavate inimeste osakaal 38,6% pealt 41% peale, loovtöötajatel aga 48,7% pealt 55,3% peale. Samas on Tallinn Eestis ainuke piirkond, mis suudab sellisel määral loovtöötajaid ligi meelitada. Juba regioonikeskuse ning selle tagamaa tasandil on loovtöötajate ja muudel ametikohtadel töötavate inimeste elukohtade osakaalud enam-vähem võrdselt veerandi juures. Käesolev töö ei käsitlenud küll konkreetselt majandusnäitajaid, aga teooria osas välja toodud fakt, et 63% Eesti SKT-st luuakse Harjumaal (Statistikaamet, 2016), on ka loovtöötajate koondumise näitajate põhjal lihtsamini mõistetav. Selline koondumine justnimelt Tallinna läheb ka kokku mõne teise uurimustöödega, mis on leidnud, et Florida teooriad ei tööta väikelinnades nii hästi (Andersen, 2010). Kuigi Tallinn ei kuulu kindlasti globaalsete suurlinnade hulka, on ta linnade võrgustikus siiski Eestis kõige kõrgemal positsioonil ning suudab järelikult sellega ligi meelitada kõige rohkem kapitali ning ka kõige rohkem talenti, isegi kui see talent tulebki enamalt jaolt Eestist endast.

Edasises uurimustöös võikski uurida Eestis loovtöötajate osakaalu ning erinevate majandusnäitajate omavahelist seost.

6. Kokkuvõte

Käesoleva uurimistöö eesmärk oli loovklassi teooriatele tuginedes välja selgitada, milline on Eesti loovtöötajate elukohamobiilsus nii kogu Eesti kui ka Tallinna kontekstis ja kuidas erineb see ülejäänud ametikohtadel töötavate inimeste elukohamobiilsusest. Püstitatud uurimusküsimusi oli kolm:

1. Milline oli loovtöötajate elukohamobiilsus 2000 – 2011 kogu Eesti kontekstis?
2. Milline oli loovtöötajate elukohamobiilsus ajavahemikus 2000 – 2011 Tallinna linnas?
3. Kuidas erineb Eesti ja Tallinna loovtöötajate elukohamobiilsus ülejäänud ametikohtadel töötavate inimeste elukohamobiilsusest?

Linnade majandusliku arengu määramisel on ettevõtete asemel fookusesse tõusnud haritud ja loovad inimesed, mistõttu on oluliseks saanud selliste poliitikate elluviimine, mis linnadesse rohkem talente meelitaks. Töö teoreetilises osas ongi antud ülevaade elukohamobiilsuse uurimisest, kesklinnapiirkondade viimase aja taaselavnemisest ning teguritest, mis inimesi sinna ligi meelitavad. Lisaks on töös käsitletud Richard Florida loovklassi teooriat ja selle kriitikat ning Eesti loomemajanduse olukorda.

Uuringus kasutati 2000. ja 2011. aasta rahvaloenduse andmeid tööga hõivatud inimeste elukoha kohta Eestis kohaliku omavalitsuse ning Tallinnas asumi täpsusega. Töös jaotati hõivatud inimesed kolme eri loovklassi kategooria ning muude ametite vahel ning uuriti, kuidas on nende eri gruppide osakaalud muutunud kahe rahvaloenduse vahel Eesti omavalitsustes ja Tallinna asumites. Eesti tasandi ruumilise jaotuse uurimiseks jagati omavalitsused kaheksa hierarhiataseme vahel ning vaadeldi loovklassi eri gruppide osakaalude jaotumist nende kategooriate vahel. Tallinna piirkonnas uuriti loovtöötajate osakaalude muutumisi kolmes eri kategoorias: siselinn, paneelelamute piirkonnad ning äärelinn/tagamaa, kus viimasesse olid kaasatud ka Tallinna lähivallad. Logistilise regressioonimudeli abil analüüsiti erinevaid võimalikke elukohamobiilsust mõjutavaid tegureid.

Kahe rahvaloenduse vahel on Eestis toimunud märkimisväärne loovtöötajate koondumine justnimelt Tallinna piirkonda. See koondumine on antud grupis võrreldes teiste ametikohtadega 14 protsendipunkti suurem. Erandiks oli siinkohal boheemlaste grupp, kelle seast on paljud liikunud maapiirkondadesse. Samas ei ole loovtöötajate suuremat koondumist näha regioonikeskuse ja selle tagamaa tasandil, mis tähendab, et Eestis suudab teiste töökohtadega võrreldes rohkem loovtöötajaid ligi meelitada ainult Tallinna regioon. Sellest johtuvalt elab nüüdseks rohkem kui iga teine Eesti loovtöötaja Tallinna regioonis.

Tallinna piirkonnas on suurimaks trendiks loovtöötajate ümber asumine paneelelamute piirkondadest äärelinna või tagamaale, samas kui muude ametikohtade puhul jäi paneelelamute osakaal elukohtade seas varasemaga samaks. Siselinna tähtsus loovklassi seas oli võrdlemisi stabiilne, v.a. boheemlaste grupi seas, kus see kasvas märgatavalt. See näitab, et kesklinna elutingimused on ihaldusväärsed siiski võrdlemisi piiratud grupi inimeste jaoks.

Regressioonianalüüs näitas, et elukohavahetuse ennustamisel ei ole loovklassi kuulumine oluliseks teguriks, kuid muude ametitega võrreldes oli mõnevõrra suurem mobiilsus loovatel professionaalidel ning väiksem mobiilsus boheemlastel. Ka haridustase ei olnud mobiilsuse seletamisel sedavõrd heaks teguriks, kui varasema teoreetilise kirjanduse põhjal oleks võinud arvata. Kõige paremini ennustas elukohamobiilsust emakeel: vene keelt või muud keelt

emakeelena kõnelevad inimesed on oma elukohta vahetanud palju väiksema tõenäosusega kui eesti keelt kõnelevad inimesed.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Eestis on loovklassi suurem koondumine selgelt näha ainult Tallinna puhul, muud regioonikeskused ei suuda pealinnaga võrdväärselt konkureerida. Tallinna regioonis tuleb välja loovklassi soov kolida välja paneelelamute piirkondadest ning eelistus elada äärelinnas või linna tagamaal. Võrreldes paneelelamute ja äärelinna/tagamaa piirkondadega, jäi siselinnas elavate inimeste osakaal loovklassi lõikes enam-vähem samaks, v.a boheemlaste puhul, kelle seas kasvas märgatavalt antud asumitüübis elavate inimeste osakaal.

Residential Mobility and Residential Preferences of the Estonian Creative Class in 2000-2011

Taavi Rebane, Summary

The goal of this research paper was to characterise the residential mobility of the Estonian creative class in Estonia and in Tallinn, based on theoretical approaches in this field, and to find differences between the mobility of the creative class and the rest of the workforce. There were three research questions presented in this paper:

1. What characterizes the residential mobility of the creative class in 2000 – 2011 in the Estonian context?
2. What characterizes the residential mobility of the creative class in 2000 – 2011 in the city of Tallinn?
3. How was the residential mobility of the creative class different from the rest of the workforce both in Estonia as a whole and in Tallinn?

Educated and creative people have become increasingly important in defining the economic development of a city which means cities have to adopt policies to attract more talent. The theoretical part of this paper gave an overview of the research on residential mobility, resurgence of the inner-city and of the different pulling factors that attract people to the inner-city. There was an examination of Richard Florida's creative class theory but also of its critique and an overview of the Estonian creative industries.

This research paper used the 2000 and 2011 Estonian census data about occupied people, their place of residence and profession. The place of residence was known at the level of the municipality in the Estonian context and at the level of the neighbourhood in Tallinn. The occupied people were divided into three different categories of the creative class and the rest of the workforce. The paper looked at how the percentage of these different creative class subgroups has changed between the two censuses in Estonian municipalities and in Tallinn neighbourhoods. To analyse the changes in the spatial distribution of the creative class the Estonian municipalities were divided into eight different hierarchical categories and the neighbourhoods and municipalities of Tallinn metropolitan area into three different categories: inner-city, socialist housing estates and suburbs. The percentage of the creative class subgroups was then analysed between these three neighbourhood categories. Finally, a binary logistic regression model was created to describe the different factors affecting the likelihood of residential change.

The results show that in the aforementioned time period there has been a significant increase in the agglomeration of the creative class in the Tallinn region. The percentage of the creative class living in Tallinn metro area is now 14 percentage points higher than for the rest of the workforce. The only exception here has been the bohemians of whom quite many have moved into rural municipalities. At the level of the regional centres agglomeration of the creative class is on par with other occupations which means that in Estonia only Tallinn has the potential to attract a significant portion of the creative class. This has resulted in more than every other member of the Estonian creative class living in the Tallinn metro area.

In Tallinn area the biggest trend among the creative class has been a decrease in popularity of the socialist housing estates and an increase in the popularity of the suburbs. For other occupations the percentage of people living in the housing estates has remained the same. The

percentage of the creative class living in the inner-city has been quite stable with a notable exception being bohemians where it rose significantly. This shows that the living conditions of the inner-city are desirable only for a relatively small subset of the population.

The binary logistic regression model showed that belonging in the creative class has little to no effect on the likelihood of residential change, although the mobility of the creative professionals was a bit higher and for the bohemians somewhat lower than for the rest of the groups. The level of education was also rather unreliable in explaining the likelihood of residential change, contrary to literature on this topic. Apart from age, mother tongue had the biggest explanatory power in predicting residential change with people speaking Estonian having a much bigger likelihood of having changed residence than those who speak Russian or some other language.

In conclusion, the agglomeration of the creative class is clearly visible only in the Tallinn region while other regional centres can't compete with Tallinn at the same level. In Tallinn metro area the creative class prefers suburbs over Soviet housing estates and the inner-city is more popular only among bohemians.

Tänuavaldused

Suurimad tänuavaldused kuuluvad töö juhendajale Tiit Tammarule ja kaasjuhendajale Ingmar Pastakule, kelle ideed, nõu ning igakülgne abi olid selle töö valmimisel vägagi olulised. Lisaks tahaksin tänada Annika Väikot, kes tegeles andmete saamisega Statistikaameti andmebaasist ning aitas mudelite valmistamisega.

Kasutatud kirjandus

- Andersen, K. V., Hansen, H. K., Isaksen, A., & Raunio, M. (2010). Nordic city regions in the creative class debate—putting the creative class thesis to a test. *Industry and Innovation*, 17(2), 215-240.
- Bartel, A. P. (1979). The migration decision: What role does job mobility play? *The American Economic Review*, 775-786.
- Basker, E. (2002). Education, job search and migration.
- Berényi, B. E., & Szabó, B. (2009). Housing preferences and the image of inner city neighbourhoods in Budapest. *Hungarian Geographical Bulletin*, 58(3), 201-214.
- Black, D., Gates, G., Sanders, S., & Taylor, L. (2000). Demographics of the gay and lesbian population in the United States: Evidence from available systematic data sources. *Demography*, 37(2), 139-154.
- Black, D., Gates, G., Sanders, S., & Taylor, L. (2002). Why do gay men live in San Francisco?. *Journal of Urban Economics*, 51(1), 54-76.
- Bromley, R. D., Tallon, A. R., & Roberts, A. J. (2007). New populations in the British city centre: Evidence of social change from the census and household surveys. *Geoforum*, 38(1), 138-154.
- Clark, W. A. V., & Dieleman, F. M. (1996). *Households and housing: Choice and outcomes in the housing market*. Transaction Publishers.
- Clark, W. A. V., & Huang, Y. (2003). The life course and residential mobility in British housing markets. *Environment and Planning A*, 35(2), 323-339.
- Clark, W. A., & Onaka, J. L. (1983). Life cycle and housing adjustment as explanations of residential mobility. *Urban studies*, 20(1), 47-57.
- Clifton, N. (2008). The “creative class” in the UK: an initial analysis. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 90(1), 63-82.
- Coulter, R., Ham, M. V., & Findlay, A. M. (2016). Re-thinking residential mobility: Linking lives through time and space. *Progress in Human Geography*, 40(3), 352-374.
- Danielsen, K. A., Lang, R. E. (2005). Editors’ review roundtable: Cities and the creative class. *Journal of the American Planning Association*, 71(2),
- Dumais, G., Ellison, G., & Glaeser, E. L. (2002). Geographic concentration as a dynamic process. *Review of economics and Statistics*, 84(2), 193-204.
- Faggian, A. (2014). Job search theory. In *Handbook of Regional Science* (pp. 59-73). Springer Berlin Heidelberg.
- Feijten, P., Hooimeijer, P., & Mulder, C. H. (2008). Residential experience and residential environment choice over the life-course. *Urban studies*, 45(1), 141-162.
- Feijten, P., & Mulder, C. H. (2002). The timing of household events and housing events in the Netherlands: A longitudinal perspective. *Housing studies*, 17(5), 773-792.
- Feijten, P., & Mulder, C. H. (2005). Life-course experience and housing quality. *Housing Studies*, 20(4), 571-587.

- Florida, R. and Gates, G. (2001) Technology and tolerance – the importance of diversity to high-technology growth. Washington, DC: Brookings Institute.
- Florida, R. (2002a). Bohemia and economic geography. *Journal of Economic Geography*, 2(1), 55-71
- Florida, R. (2002b). The economic geography of talent. *Annals of the Association of American geographers*, 92(4), 743-755.
- Florida, R. (2003). Cities and the creative class. *City & Community*, 2(1), 3-19.
- Florida, R., Mellander, C., & Stolarick, K. (2008). Inside the black box of regional development—human capital, the creative class and tolerance. *Journal of economic geography*, 8(5), 615-649.
- Glaeser, E.L., J.A. Sheinkman, and A. Sheifer. 1995. "Economic Growth in a Cross-Section of Cities." *Journal of Monetary Economics*, 36, 117-143.
- Glaeser, E. L. (2000). The new economics of urban and regional growth. *The Oxford handbook of economic geography*, 83-98.
- Glaeser, E. L., Kolko, J., & Saiz, A. (2001). Consumer city. *Journal of economic geography*, 1(1), 27-50.
- Glaeser, E. L. (2004). Book Review of Richard Florida's "The Rise of the Creative Class".
- Grabkowska, M. (2011). Inner-city transformations after socialism. Findings from interviews with new residents of pre-war tenement houses in Gdańsk. *Bulletin of Geography. Socio-economic series*, 15(15), 117-129.
- Haase, A., Grossmann, K., & Steinführer, A. (2012). Transitory urbanites: New actors of residential change in Polish and Czech inner cities. *Cities*, 29(5), 318-326.
- Harvey, D. (1989). From Managerialism to Entrepreneurialism: Formation of Urban Governance in Late Capitalism, *Geografisker Annaler*, 71B, 3–17.
- Heath, T. (2001). Revitalizing cities: attitudes toward city-center living in the United Kingdom. *Journal of Planning Education and Research*, 20(4), 464-475.
- Hill, N. (2005). Loeng Western Michigani Ülikoolis, Kalamazoo, MI.
- Howley, P. (2009). Attitudes towards compact city living: Towards a greater understanding of residential behaviour. *Land use policy*, 26(3), 792-798.
- Howley, P. (2010). 'Sustainability versus Liveability': An Exploration of Central City Housing Satisfaction. *European Journal of Housing Policy*, 10(2), 173-189.
- Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*, New York: Random House.
- Jacobs, J. (1969). *The Economy of Cities*, New York: Random House.
- Kim, J. H., Pagliara, F., & Preston, J. (2005). The intention to move and residential location choice behaviour. *Urban Studies*, 42(9), 1621-1636.
- Lawton, P., Murphy, E., & Redmond, D. (2013). Residential preferences of the 'creative class'?. *Cities*, 31, 47-56.
- Lee, E. S. (1966). A theory of migration. *Demography*, 3(1), 47-57.

- Lees, L. (2003). Super-gentrification: The case of Brooklyn heights, New York city. *Urban studies*, 40(12), 2487-2509.
- Leetmaa, K., Väiko, A. (2015). Siseränne Eesti asustussüsteemi kujundajana aastatel 1989–2011. Rosenberg, T., Tammur, A. (EditorsAbbr). *Rahvastiku areng* (76–113). Tallinn: Statistikaamet.
- Linneman, P., & Graves, P. E. (1983). Migration and job change: a multinomial logit approach. *Journal of Urban Economics*, 14(3), 263-279.
- Lucas, Jr., R. E. (1988). On the mechanics of economic development. *Journal of Monetary Economics*, 22: 1-42
- Markusen, A. (2006). Urban development and the politics of a creative class: evidence from a study of artists. *Environment and planning A*, 38(10), 1921-1940.
- Marlet, G. A., & Van Woerkens, C. (2004). Skills and Creativity in a Cross-section of Dutch Cities. *Discussion Paper Series/Tjalling C. Koopmans Research Institute*, 4(29).
- McAuley, W. J., & Nutty, C. L. (1982). Residential preferences and moving behavior: A family life-cycle analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 301-309.
- McCall, B. P., & McCall, J. J. (1987). A sequential study of migration and job search. *Journal of Labor Economics*, 5(4, Part 1), 452-476.
- McGranahan, D., & Wojan, T. (2007). Recasting the creative class to examine growth processes in rural and urban counties. *Regional studies*, 41(2), 197-216.
- Mellander, C., & Florida, R. (2006). The creative class or human capital. *Explaining regional development in Sweden*.
- Mägi, K., Leetmaa, K., Tammaru, T., & van Ham, M. (2016). Types of spatial mobility and change in people's ethnic residential contexts. *Demographic Research*.
- Pratt, A. C. (2008). Creative cities: the cultural industries and the creative class. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 90(2), 107-117.
- Quigley, J. M., & Weinberg, D. H. (1977). Intra-urban residential mobility: a review and synthesis. *International Regional Science Review*, 2(1), 41-66.
- Roseman, C. C. (1971). Migration as a spatial and temporal process. *Annals of the Association of American Geographers*, 61(3), 589-598.
- Rossi, P. H. (1955). *Why families move: A study in the social psychology of urban residential mobility*. Glencoe, IL: Free Press.
- Simon, C. J., & Nardinelli, C. (2002). Human capital and the rise of American cities, 1900–1990. *Regional Science and Urban Economics*, 32(1), 59-96.
- Statistikaamet (2017). PA5321: Keskmine bruto- ja netokuupalk. Vaadatud: 14.05.2017
- Statistikaamet (2017). PAV011: Vabad ja hõivatud ametikohad. Vaadatud: 14.05.2017.
- Statistikaamet (2017). PAV014: Vabad ja hõivatud ametikohad. Vaadatud: 14.05.2017
- Stolarick, K., & Florida, R. (2006). Creativity, connections and innovation: a study of linkages in the Montréal Region. *Environment and Planning A*, 38(10), 1799-1817.

Storper, M., & Scott, A. J. (2009). Rethinking human capital, creativity and urban growth. *Journal of economic geography*, lbn052.

Tallinna linnavalitsus. (2008). Tallinna innovatsioonistrateegia 2009-2013.

Tallinna linnavalitsus (2013a). Tallinna arengukava 2014-2020.

Tallinna linnavalitsus (2013b). Tallinna ettevõtlus- ja innovatsioonistrateegia 2014-2018.

Tallinna Ülikool & Eesti Tuleviku-uuringute Instituut. (2008). Loova Tallinna visiooni kontseptsioon. Lõpparuanne.

Tallon, A. R., & Bromley, R. D. (2004). Exploring the attractions of city centre living: evidence and policy implications in British cities. *Geoforum*, 35(6), 771-787.

Tammaru, T., Kährik, A., Mägi, K., Novák, J., & Leetmaa, K. (2016). The 'market experiment': Increasing socio-economic segregation in the inherited bi-ethnic context of Tallinn.

Van Ommeren, J., Rietveld, P., & Nijkamp, P. (1999). Job moving, residential moving, and commuting: a search perspective. *Journal of Urban Economics*, 46(2), 230-253.

Wu, Y. (Ed.). (2013). Regional development and economic growth in China (Vol. 7). World Scientific.

ÜRO (2014). World Urbanization Prospects: The 2014 Revision, Highlights. Department of Economic and Social Affairs. *Population Division, United Nations*.

Internetiallikad:

Khanna, P. (2016). How much economic growth comes from our cities? *World Economic Forum*. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/04/how-much-economic-growth-comes-from-our-cities/>. Vaadatud: 21.03.2017

Loomemajandus Eestis.(2017). URL: <http://www.looveesti.ee/loomemajandusest/loomemajandus-eestis/> Vaadatud 12.04.2017.

Statistikaamet (2016). Teenindussektori osatähtsus maakondades on suurenenud. URL: <https://www.stat.ee/pressiteade-2016-141>. Vaadatud: 14.05.2017

The World Bank. (2017). Urban Population. URL: <http://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS>. Vaadatud: 21.03.2017

Lisad

Lisa 1. Loovtöötajate ametigruppide nimekiri ja jaotus 2000. ja 2011. rahvaloenduse jaoks

	Creative core/loov tuumik		
	Creative professionals/loovad professionaalid		
	Bohemians/Boheemlased		
ISCO 88	2000	ISCO 08	2011
Kood	Amet	Kood	Amet
2111	füüsikud ja astronoomid	2111	Füüsikud ja astronoomid
2112	meteoroloogid	2112	Meteoroloogid
2113	keemikud	2113	Keemikud
2114	geoloogid ja geofüüsikud	2114	Geoloogid ja geofüüsikud
2121	matemaatikud ja matemaatikaga seotud alade tippspetsialistid	2120	Matemaatikud, aktuaarid ja statistikud
2122	statistikud	2511	Süsteemianalüütikud
2131	infosüsteemide projekteerijad ja süsteemianalüütikud	2512	Tarkvara arendajad
2132	programmeerijad	2513	Veebi- ja multimeediaarendajad
2139	mujal liigitamata informaatikud	2514	Rakenduste programmeerijad
2149	mujal liigitamata inseneriteaduse tippspetsialistid	2519	Tarkvara ja rakenduste mujal liigitamata arendajad ning analüütikud
2142	ehitusinsenerid	2521	Andmebaaside kujundajad ja haldajad
2145	mehaanikainsenerid	2522	Süsteemiadministraatorid
2146	Keemiainsenerid	2523	Arvutivõrkude tippspetsialistid
2147	mäeinsenerid jms alade tippspetsialistid	2529	Mujal liigitamata tippspetsialistid, kes tegelevad andmebaaside ja arvutivõrkudega
2143	elektriinsenerid	2141	Tööstus- ja tootmisinsenerid
2144	elektroonika- ja sideinsenerid	2142	Ehitusinsenerid
2141	arhitektid, linna- ja liiklusplaneerijad	2143	Keskkonnainsenerid
2148	kaardistajad, maamõõtjad ja maakorraldajad	2144	Mehaanikainsenerid
2211	bioloogid, botaanikud, zooloogid jms alade spetsialistid	2145	Keemiainsenerid
2212	farmakoloogid, patoloogid jms alade spetsialistid	2146	Mäeinsenerid, metallurgid jms alade tippspetsialistid
2213	taime- ja loomakasvatuse spetsialistid	2149	Mujal liigitamata tehnikateaduste tippspetsialistid
3213	põllumajanduse ja metsanduse nõuandjad	2151	Elektriinsenerid
2223	loomaarstid	2152	Elektroonikainsenerid
2221	arstid	2153	Telekommunikatsiooniinsenerid
2222	hambaarstid	2161	Ehitusarhitektid
2224	farmatseudid	2162	Maastikuarhitektid
2229	mujal liigitamata tervishoiu tippspetsialistid	2164	Linna- ja liiklusplaneerijad
3226	füsioterapistid jms abispetsialistid	2165	Kartograafid ja maamõõtjad
3223	dieedi- ja toitlustusspetsialistid	2131	Bioloogid, botaanikud, zooloogid jms alade tippspetsialistid
2310	ülilikooli ja rakenduskõrgkooli õppejõud	2132	Taime- ja loomakasvatuse, metsanduse ja kalanduse nõuandjad
2320	üld- ja kutsehariduse spetsialistid - õpetajad	2133	Keskkonnakaitse tippspetsialistid
2331	algõpetuse spetsialistid - õpetajad	2250	Loomaarstid
3310	algõpetuse abispetsialistid	2211	Üldarstid
2332	alushariduse spetsialistid	2212	Eriarstid
3320	alushariduse abispetsialistid	2261	Hambaarstid
2351	õppemetoodika spetsialistid	2262	Apteekrid
2352	kooliinspektorid	2263	Tervisekaitse, töötervishoiu ja tööhügieeni tippspetsialistid
2340	eripedagoogika spetsialistid - õpetajad	2264	Füsioterapeudid
3330	eripedagoogika abispetsialistid	3255	Abifüsioterapeudid
2359	mujal liigitamata õppespetsialistid	2265	Dieedi ja toitumise tippspetsialistid
3340	muud abiõppespetsialistid	2266	Audioloogid ja logopeedid
2431	arhivaarid ja kuraatorid	2267	Oftalmoloogia optikud

2432	raamatukogutöötajad teabespetsialistid	jms	2269	Mujal liigitamata tervishoiu tippspetsialistid
2444	keeleteadlased, tõlkijad ja tõlgid		2310	Ülikoolide ja kõrgkoolide õppejõud
2441	majandusteadlased		2320	Kutseõpetajad
2442	sotsioloogid, antropoloogid jms alade spetsialistid		2330	Üldhariduskoolide vanema astme õpetajad
2443	filosoofid, ajaloolased ja politoloogid		2341	Alghariduse õpetajad
2445	psühholoogid		2342	Lasteaiaõpetajad
2446	sotsiaaltöötajad		2351	Õppemetoodika tippspetsialistid
2460	ususpetsialistid		2352	Eripedagoogid
			2353	Muud keeleõpetajad
			2354	Muud muusikaõpetajad
			2355	Muud kunstiõpetajad
			2356	Infotehnoloogia õpetajad ja koolitajad
			2359	Mujal liigitamata hariduse tippspetsialistid
			2621	Arhivaarid ja kuraatorid
			2622	Raamatukoguhoidjad jms teabe tippspetsialistid
			2643	Tõlkijad, tõlgid jm keeleteadlased
			2631	Majandusteadlased
			2632	Sotsioloogid, antropoloogid jms alade tippspetsialistid
			2633	Filosoofid, ajaloolased ja politoloogid
			2634	Psühholoogid
			2635	Sotsiaaltöötajad ja nõustajad
			2636	Religiooni valdkonna tippspetsialistid
1	seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid		1	Juhid
2230	põetamis- ja sünnitusabispetsialistid		2221	Õenduse tippspetsialistid
3231	põetamise abispetsialistid		2222	Ämmaemandid
3232	sünnitusabi abispetsialistid		3221	Õenduse keskastme spetsialistid
2411	finantsspetsialistid		3222	Sünnitusabi keskastme spetsialistid
2419	mujal liigitamata ärispetsialistid		2411	Raamatupidajad
3411	väärtpaberi- ja valuutamaaklerid ning -vahendajad		2412	Finants- ja investeerimisnõustajad
2412	personali- ja kutsespetsialistid		2413	Finantsanalüütikud
3415	müügiesindajad ja -konsultandid		2421	Juhtimis- ja korraldusvaldkonna analüütikud
3422	tolliametnikud jms töötajad		2422	Äri- ja avalikuhalduse tippspetsialistid
3439	mujal liigitamata haldusametnikud		2423	Personali- ja karjääri tippspetsialistid
3423	tööhõiveametnikud ja töölepingute sõlmijad		2424	Töötajate koolitus- ja täiendõppe tippspetsialistid
3413	kinnisvaramaaklerid		2431	Reklaami ja turunduse tippspetsialistid
3414	reisikonsultandid ja -korraldajad		2432	Avalike suhete tippspetsialistid
3429	mujal liigitamata äriteenuste agendid ja kaubamaaklerid		2433	Tehnika- (v.a info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) ja meditsiiniseadmete müügi tippspetsialistid
3431	sekretärid-asjaajajad jms sekretärid		2434	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia müügi tippspetsialistid
2421	juristid		3331	Tolliagendid ja ekspediitorid
2422	kohtunikud		3332	Konverentside ja ürituste korraldajad
2429	mujal liigitamata õigusspetsialistid		3333	Töövahendajad
3111	keemia-, füüsika- jms tehnikud		3334	Kinnisvaramaaklerid ja -haldajad
3112	ehitustehnikud		3339	Mujal liigitamata äriteenuste agendid
3151	ehitus- ja tuleohutusinspektorid		3341	Juhtivametnikud
3113	elektrotehniliste alade tehnikud		3342	Asjaajajad õigusküsimustes
3152	töökaitse-, tervisekaitse-, kvaliteedi- jm inspektorid		3343	Sekretärid-asjaajajad ja sekretärid-juhiabid
3114	elektroonika- ja sidetehnikud		3344	Meditšiinalal töötavad sekretärid
3115	masinaehitustehnikud		2611	Advokaadid, prokurörid ja haldusjuristid
3116	keemiatööstuse tehnikud		2612	Kohtunikud
3117	mäetehnikud		2619	Mujal õigusvaldkonnas liigitamata tippspetsialistid
3118	joonestajad		3111	Keemia- ja füüsikateaduste tehnikud
3119	muud füüsika-, keemia-, inseneriteaduse jms alade tehnikud		3112	Ehitustehnikud
3132	raadio- ja televisiooniseadmete tehnikud ja operaatorid		3113	Elektrotehniliste alade tehnikud

3139	muud optika- ja elektroonikaseadmete tehnikud ja operaatorid	3114	Elektroonikatehnikud
3122	arvutiseadmete operaatorid	3115	Masinaehitustehnikud
3121	arvutitehnikud	3116	Keemiatööstuse tehnikud
3133	meditsiini-seadmete tehnikud ja operaatorid	3117	Mäe- ja metallurgiatehnikud
3211	bioloogiatehnikud	3118	Joonestajad
3228	abifarmatseudid	3119	Mujal liigitamata füüsika- ja inseneriteaduste tehnikud
7311	täppisriistade valmistajad ja parandajad	3521	Ringhäälingu ja audiovisuaalala tehnikud
3141	laevamehaanikud	3522	Telekommunikatsiooni tehnikud
3142	laeva tekiohviterid ja lootsid	3511	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia operatsioonitehnikud
3143	õhusõidukipiloodid ja teised meeskonna liikmed	3512	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutajate tehnikud
3144	lennuliikluse dispetšerid	3513	Arvutivõrkude ja süsteemide tehnikud
3145	lennuliikluse tehnikud	3514	Veebitehnikud
3225	abihambaarstid	3211	Meditšiiniliste kuvamis- ja raviseadmete tehnikud
4143	korrektorid, kodeerijad jms ametnikud	3212	Meditšiini- ja patoloogialaborite tehnikud
3221	abiarstid (velskrid)	3213	Abiapteekrid
3224	optometristid ja optikud	3214	Meditšiiniliste ja hambaproteeside tehnikud
3222	sanitaarspetsialistid	3151	Laevamehaanikud
5132	hooldustöötajad meditsiini-asutustes	3152	Laeva tekiohviterid ja lootsid
3229	muud tervishoiu abispetsialistid (v.a põetamine)	3153	Õhusõidukipiloodid ja teised meeskonna liikmed
3212	agronoomia- ja metsandustehnikud	3154	Lennujuhid
3227	abilooma-arstid (loomavelskrid)	3155	Lennuohutuselektroonika tehnikud
3241	rahvameditsiiniga tegelejad	3251	Hambaraviõied ja hambaravi keskastme spetsialistid
3419	mujal liigitamata rahandus-, kaubandus- jms alade töötajad	3252	Meditšiini-registrite ja tervise-teabe keskastme spetsialistid
3433	raamatupidajad	3253	Kohalike omavalitsuste tervishoiutöötajad
3434	statistika, matemaatika jms alade töötajad	3254	Optometristid ja optikud
3417	hindajad ja oksjonipidajad	3256	Abiarstid (velskrid)
3412	kindlustusagendid	3257	Tervisekaitse- ja töötervishoiu-inspektorid jms keskastme spetsialistid
3416	varustajad	3258	Kiirabitehnikud
3421	kaubamaaklerid	3259	Tervishoiu alal töötavad mujal liigitamata keskastme spetsialistid
3432	juristid-asjaajajad jms õigustöötajad	3141	Biotehnikud (v.a meditsiini alal töötavad tehnikud)
3460	(abi)sotsiaaltöötajad	3142	Põllumajandustehnikud
3242	usuga ravitsejad	3143	Metsandustehnikud
3480	usutöötajad	2240	Erialase kõrgharidusega parameedikud
3441	tolli- ja piiriinspektorid	3240	Abilooma-arstid
3442	maksu- ja aktsiisiametnikud	2230	Täiendmeditsiini ja loodusravi tippspetsialistid
3443	sotsiaalkindlustusametnikud	3230	Täiendmeditsiini ja loodusravi keskastme spetsialistid
3444	litsentsi- ja passiametnikud	3311	Väärtpaberi- ja valuutamaaklerid ning -vahendajad
3450	politseiinspektorid ja detektiivid	3312	Krediidi- ja laenuametnikud
3449	mujal liigitamata tolli-, maksu- jms haldusalade ametnikud	3313	Raamatupidamise keskastme spetsialistid
		3314	Statistika, matemaatika jms alade keskastme spetsialistid
		3315	Hindajad ja kahjuhindajad
		3321	Kindlustusagendid
		3322	Müügiesindajad
		3323	Varustajad
		3324	Kaubamaaklerid
		3411	Õigusvaldkonna keskastme spetsialistid
		3412	Sotsiaaltöö keskastme spetsialistid
		3413	Religiooni valdkonna keskastme spetsialistid
		3351	Tolli- ja piiriinspektorid
		3352	Maksu- ja aktsiisiametnikud
		3353	Sotsiaalkindlustusametnikud

			3354	Litsentsi- ja passiametnikud
			3355	Politseiinspektorid ja uurijad
			3359	Mujal liigitamata valitsuse haldusalade ametnikud
2451	kirjanikud, ajakirjanikud	jm	2641	Kirjanikud jms kirjamehed
3472	ringhäälingu-, televisiooni- teadustajad	jm	2642	Ajakirjanikud
2452	skulptorid, maalikunstnikud	jm	2651	Kujutavad kunstnikud
2453	heliloojad ja interpreedid		2652	Muusikud, lauljad ja heliloojad
3473	varietee-, restorani-, tänava- muusikud ja tantsijad	jm	2653	Tantsijad ja koreograafid
2454	ballettmeistrid ja tantsijad		2654	Filmi-, teatri- jms lavastajad ja produtsendid
2455	filmi-, teatri- jm näitlejad ja lavastajad		2655	Näitlejad
3474	tsirkuseartistid		2656	Raadio-, televisiooni jms saatejuhid
3131	fotograafid ning pildi- ja helisalvestuse tehnikud		2659	Mujal liigitamata loomingulised töötajad
3471	dekoraatorid ja disainerid		3431	Fotograafid
5210	modellid		3432	Sisekujundajad ja dekoraatorid
3475	sportlased ja sporditöötajad		2163	Toote- ja rõivadisainerid
			2166	Kujundajad ja multimeediakunstnikud
			3433	Galeriide, muuseumide ja raamatukogude tehnilised töötajad
			3435	Muud kunsti- ja kultuuriala keskastme spetsialistid
			5241	Rõiva- ja muud modellid
			3421	Sportlased
			3422	Treenerid, spordikohtunikud ja -ametnikud
			3423	Tervisespordiinstruktorid ja rekreatsioonikorraldajad

Lisa 2. Kohalike omavalitsuste elanike töökohad ametigruppide kaupa aastal 2000. Haldusjaotus on 2012. aasta seisuga.

KOV	KOV kood	Asustushierarhia kood	muu amet	loov tuumik	loovad professionaalid	boheemlased
Abja vald	105	8	570	81	140	0
Aegviidu vald	112	2	253	25	81	6
Ahja vald	117	8	197	29	42	3
Alajõe vald	122	8	84	3	18	0
Alatskivi vald	126	8	225	59	69	6
Albu vald	129	8	364	30	83	0
Ambla vald	134	8	658	72	162	4
Anija vald	140	2	1880	207	523	24
Antsla vald	143	8	964	134	229	3
Are vald	149	4	325	25	59	0
Aseri vald	154	8	581	64	126	5
Audru vald	159	4	1226	115	368	12
Avinurme vald	164	8	311	52	87	3
Elva linn	170	7	1272	279	559	34
Emmaste vald	175	8	363	40	74	4
Haanja vald	181	8	197	32	68	3
Haapsalu linn	183	5	3126	523	1383	54
Haaslava vald	185	4	349	37	115	6
Halinga vald	188	8	974	126	268	3
Haljala vald	190	8	769	78	249	9
Halliste vald	192	6	310	46	74	4
Hanila vald	195	8	428	45	119	3
Harku vald	198	2	1626	309	1111	57

Helme vald	203	8	609	70	140	4
Hummuli vald	208	8	241	16	58	0
Häädemeeste vald	213	8	804	90	171	3
Iisaku vald	224	8	267	53	95	0
Illuka vald	229	4	162	22	43	4
Imavere vald	234	8	280	23	55	5
Juuru vald	240	8	397	48	113	3
Jõelähtme vald	245	2	1457	162	715	27
Jõgeva linn	249	5	1500	270	741	31
Jõgeva vald	248	6	1200	174	367	8
Jõhvi vald	251	3	3073	569	1356	38
Järva-Jaani vald	257	8	521	64	92	3
Järvakandi vald	260	8	410	49	119	3
Kaarma vald	270	6	1074	92	293	7
Kadrina vald	272	8	1368	180	413	17
Kaiu vald	277	8	494	57	111	4
Kallaste linn	279	7	245	38	54	0
Kambja vald	282	4	467	71	175	5
Kanepi vald	285	8	502	60	157	5
Kareda vald	288	8	240	25	53	3
Karksi vald	600	8	1002	129	288	5
Karula vald	289	6	201	29	69	0
Kasepää vald	657	8	275	13	49	0
Kehtna vald	292	8	1220	188	422	10
Keila linn	296	2	2630	456	1392	58
Keila vald	295	2	1076	101	358	13
Kernu vald	297	2	385	53	110	3
Kihelkonna vald	301	8	186	31	74	0
Kihnu vald	303	8	103	10	30	0
Kiili vald	304	2	598	77	282	14
Kiviõli linn	309	7	1777	196	425	10
Koeru vald	314	8	553	68	158	3
Kohila vald	317	2	1516	172	493	25
Kohtla vald	320	4	389	51	119	5
Kohtla-Järve linn	322	3	11317	1663	3557	135
Kohtla-Nõmme vald	323	4	285	34	72	4
Koigi vald	325	8	275	34	68	7
Kolga-Jaani vald	328	8	300	45	66	3
Konguta vald	331	8	289	30	60	3
Koonga vald	334	8	264	37	71	0
Kose vald	337	2	1484	240	529	18
Kullamaa vald	342	8	227	44	88	3
Kunda linn	345	7	1180	114	257	8
Kuressaare linn	349	5	3813	704	1872	82
Kuusalu vald	353	2	1736	210	581	19
Kõlleste vald	354	8	237	28	76	0
Kõo vald	357	8	289	27	62	3
Kõpu vald	360	8	201	21	45	0
Kõrgessaare vald	392	8	424	51	79	3
Kõue vald	363	8	436	41	122	3

Käina vald	368	8	630	81	162	8
Kärdla linn	371	5	935	163	531	17
Kärla vald	373	8	337	43	137	4
Käru vald	375	8	174	16	50	0
Laekvere vald	381	8	463	47	91	3
Laeva vald	383	8	235	19	66	0
Laheda vald	385	8	300	41	63	0
Laimjala vald	386	8	162	22	40	3
Lasva vald	389	6	343	41	83	4
Lavassaare vald	395	4	170	14	34	0
Leisi vald	403	8	468	67	92	4
Lihula vald	411	8	732	87	216	4
Lohusuu vald	420	8	136	29	49	0
Loksa linn	424	7	1267	120	257	3
Luunja vald	432	4	575	99	220	10
Lüganuse vald	437	8	291	29	78	3
Lümanda vald	440	8	168	25	51	3
Maardu linn	446	2	5309	501	1421	50
Maidla vald	449	8	186	11	42	0
Martna vald	452	8	245	23	46	0
Meeksi vald	454	8	111	17	31	0
Meremäe vald	460	8	173	30	36	3
Mikitamäe vald	465	8	145	22	40	3
Misso vald	468	8	142	30	60	0
Mooste vald	473	8	286	48	75	0
Muhu vald	478	8	413	54	110	3
Mustjala vald	483	8	123	17	23	4
Mustvee linn	485	7	351	48	82	3
Mõisaküla linn	490	7	249	24	53	0
Mõniste vald	493	8	185	21	39	0
Mäetaguse vald	498	8	337	40	89	0
Mäksa vald	501	4	352	55	107	3
Märjamaa vald	504	8	1809	219	534	20
Narva linn	511	3	18014	2442	5362	207
Narva-Jõesuu linn	513	4	464	83	253	4
Nissi vald	518	2	890	85	221	9
Noarootsi vald	520	8	149	27	55	3
Nõo vald	528	4	758	194	327	13
Nõva vald	531	8	107	20	35	0
Orava vald	547	8	139	19	41	0
Orissaare vald	550	8	548	80	145	3
Oru vald	552	8	243	20	72	3
Otepää vald	636	8	1004	156	339	15
Padise vald	562	8	459	43	119	4
Paide linn	566	5	2438	441	1083	36
Paide vald	565	6	503	49	146	0
Paikuse vald	568	4	735	111	334	3
Paistu vald	570	6	351	43	91	3
Pajusi vald	573	8	351	28	77	0
Pala vald	576	8	250	29	62	0
Palamuse vald	578	8	539	99	152	6
Paldiski linn	580	7	1280	141	320	9
Palupera vald	582	8	217	31	69	3
Peipsiääre vald	587	8	121	10	19	3

Pihlta vald	592	6	321	37	88	3
Piirissaare vald	595	8	8	0	5	0
Puhja vald	605	4	510	94	151	3
Puka vald	608	8	419	55	87	3
Puurmani vald	611	8	414	54	88	6
Põdrala vald	613	8	192	21	38	0
Põltsamaa linn	617	7	1171	226	452	15
Põltsamaa vald	616	8	1008	102	209	6
Põlva linn	620	5	1485	325	782	35
Põlva vald	619	6	800	98	318	10
Pärnu linn	625	3	12293	1696	5013	275
Pärsti vald	629	6	958	113	316	5
Põide vald	634	8	237	21	46	0
Pühalepa vald	639	6	448	65	139	5
Püssi linn	645	7	541	60	166	3
Raasiku vald	651	2	1226	160	426	30
Rae vald	653	2	2099	288	1110	50
Raikküla vald	654	8	450	65	124	0
Rakke vald	660	8	425	58	93	0
Rakvere linn	663	5	4364	640	2008	98
Rakvere vald	662	6	562	44	157	6
Rannu vald	666	8	365	51	92	6
Rapla vald	669	6	2508	385	1221	50
Ridala vald	674	6	754	81	228	7
Risti vald	680	8	229	32	59	0
Roosna-Alliku vald	684	8	268	39	77	0
Ruhnu vald	689	8	23	7	11	0
Rõngu vald	694	8	634	82	176	5
Rõuge vald	697	8	372	65	120	3
Rägavere vald	702	8	225	23	63	0
Räpina vald	707	8	1176	221	337	16
Saarde vald	710	8	1210	182	322	3
Saare vald	713	8	214	37	50	0
Saarepeedi vald	715	6	290	39	73	0
Saku vald	718	2	1657	396	1242	60
Salme vald	721	6	332	37	78	3
Sangaste vald	724	8	328	33	66	0
Saue linn	728	2	1121	212	1015	46
Saue vald	727	2	1888	297	1168	54
Sauga vald	730	4	724	59	213	11
Sillamäe linn	735	3	4062	670	1140	47
Sindi linn	741	4	1255	124	297	8
Sonda vald	751	8	290	24	60	0
Surju vald	756	4	210	22	66	3
Suure-Jaani vald	758	8	1317	209	374	12
Sõmerpalu vald	767	8	400	47	106	3
Sõmeru vald	770	6	1151	135	384	12
Tabivere vald	773	4	520	83	135	4
Taebla vald	776	8	845	107	213	6
Taheva vald	779	8	156	31	46	0
Tahkuranna vald	848	4	504	59	164	4
Tallinn	784	1	96446	20288	56876	5124
Tamsalu vald	786	8	1109	171	279	7

Tapa vald	790	8	2533	280	581	13
Tartu linn	795	3	21683	6887	12142	1011
Tartu vald	794	4	1191	146	364	16
Tarvastu vald	797	8	961	117	214	8
Toila vald	802	4	568	83	265	6
Tootsi vald	805	8	330	35	78	0
Torgu vald	807	6	77	9	21	0
Tori vald	808	8	656	68	179	3
Torma vald	810	8	466	56	131	5
Tudulinna vald	815	8	108	16	31	0
Tõlliste vald	820	6	388	45	132	0
Tõrva linn	823	7	825	123	297	10
Tõstamaa vald	826	8	366	52	82	3
Tähtvere vald	831	4	761	155	361	20
Türi vald	835	8	3084	360	858	34
Urvaste vald	843	8	212	41	62	0
Vaivara vald	851	4	295	26	86	3
Valga linn	854	5	3391	456	1239	30
Valgjärve vald	856	8	333	50	83	0
Valjala vald	858	6	343	50	80	0
Vara vald	861	4	423	35	93	3
Varbla vald	863	8	228	26	51	0
Varstu vald	865	8	237	40	53	0
Vasalemma vald	868	8	889	72	196	7
Vastse-Kuuste vald	872	4	310	43	81	3
Vastseliina vald	874	8	377	79	110	6
Veriora vald	879	8	335	52	76	0
Vigala vald	884	8	404	70	84	3
Vihula vald	887	8	500	56	160	6
Viimsi vald	890	2	1715	382	1676	95
Viiratsi vald	892	6	931	109	290	12
Viljandi linn	897	5	5246	972	2431	183
Vinni vald	900	6	1463	167	404	15
Viru-Nigula vald	902	8	386	27	82	3
Vormsi vald	907	8	44	14	15	0
Võhma linn	912	7	322	52	88	6
Võnnu vald	915	4	261	46	76	0
Võru linn	919	5	3576	593	1498	65
Võru vald	918	6	1069	190	399	14
Väike-Maarja vald	926	8	1328	174	351	9
Vändra vald	929	8	767	70	152	3
Vändra vald (alev)	931	8	767	106	247	0
Värska vald	934	8	258	47	85	0
Väätsa vald	937	8	462	47	120	5
Õru vald	943	8	94	11	20	0
Ülenurme vald	949	4	1177	273	577	40

Lisa 3. Kohalike omavalitsuste elanike töökohad ametigruppide kaupa aastal 2011.

KOV	kood	amet 2011			
		muu amet	loov tuumik	loovad professionaalid	boheemlased
Abja vald	105	637	71	101	3
Aegviidu vald	112	207	32	90	3

Ahja vald	117	258	27	65	3
Alajõe vald	122	74	3	27	0
Alatskivi vald	126	284	47	76	0
Albu vald	129	397	38	65	0
Ambla vald	134	650	61	131	8
Anija vald	140	2051	201	499	24
Antsla vald	143	974	114	178	9
Are vald	149	391	43	73	0
Aseri vald	154	633	41	81	4
Audru vald	159	1615	185	520	13
Avinurme vald	164	365	44	89	3
Elva linn	170	1551	339	567	31
Emmaste vald	175	349	39	74	0
Haanja vald	181	242	37	68	7
Haapsalu linn	183	3248	538	1141	62
Haaslava vald	185	582	78	234	6
Halinga vald	188	973	104	195	9
Haljala vald	190	868	69	197	10
Halliste vald	192	388	42	84	4
Hanila vald	195	423	43	94	6
Harku vald	198	2965	818	3492	179
Helme vald	203	591	46	110	5
Hummuli vald	208	253	25	39	0
Häädemeeste vald	213	722	76	155	7
Iisaku vald	224	278	62	132	3
Illuka vald	229	203	19	55	3
Imavere vald	234	277	36	55	3
Juuru vald	240	476	56	133	4
Jõelähtme vald	245	1971	271	1167	56
Jõgeva linn	249	1700	244	513	20
Jõgeva vald	248	1299	200	357	13
Jõhvi vald	251	3456	579	1451	50
Järva-Jaani vald	257	498	58	91	3
Järvakandi vald	260	374	36	77	7
Kaarma vald	270	1486	148	428	21
Kadrina vald	272	1625	171	426	32
Kaiu vald	277	463	42	108	7
Kallaste linn	279	268	22	36	3
Kambja vald	282	707	127	258	6
Kanepi vald	285	536	71	150	3
Kareda vald	288	213	30	38	3
Karksi vald	600	986	112	223	7
Karula vald	289	215	33	73	3
Kasepää vald	657	257	17	55	3
Kehtna vald	292	1497	177	366	17
Keila linn	296	2945	581	1550	68
Keila vald	295	1643	215	796	35
Kernu vald	297	662	84	259	8
Kihelkonna vald	301	179	23	59	4
Kihnu vald	303	122	11	39	3
Kiili vald	304	1210	277	1119	46
Kiviõli linn	309	1846	177	330	10
Koeru vald	314	638	53	149	7
Kohila vald	317	2246	300	882	39
Kohtla vald	320	423	59	155	10
Kohtla-Järve linn	322	12287	1446	2816	125
Kohtla-Nõmme vald	323	261	41	95	3
Koigi vald	325	291	33	59	3

Kolga-Jaani vald	328	332	35	68	5
Konguta vald	331	370	47	87	8
Koonga vald	334	274	29	57	0
Kose vald	337	1733	278	719	29
Kullamaa vald	342	276	31	78	5
Kunda linn	345	1196	91	218	10
Kuressaare linn	349	4355	655	1582	103
Kuusalu vald	353	1852	286	809	40
Kõlleste vald	354	244	45	71	3
Kõo vald	357	291	27	49	5
Kõpu vald	360	189	24	39	0
Kõrgessaare vald	392	334	39	80	9
Kõue vald	363	535	51	136	4
Käina vald	368	612	61	139	10
Kärdla linn	371	926	167	401	22
Kärla vald	373	390	31	127	3
Käru vald	375	167	15	39	3
Laekvere vald	381	493	51	72	3
Laeva vald	383	261	35	57	3
Laheda vald	385	359	39	72	0
Laimjala vald	386	221	22	32	0
Lasva vald	389	425	39	79	7
Lavassaare vald	395	169	12	22	0
Leisi vald	403	538	62	78	5
Lihula vald	411	706	88	164	10
Lohusuu vald	420	170	33	31	3
Loksa linn	424	1037	97	160	9
Luunja vald	432	1165	248	612	25
Lüganuse vald	437	322	41	137	3
Lümanda vald	440	215	31	68	3
Maardu linn	446	7029	616	1737	74
Maidla vald	449	206	22	53	3
Martna vald	452	264	26	35	0
Meeksi vald	454	122	12	30	3
Meremäe vald	460	229	23	44	5
Mikitamäe vald	465	177	26	45	5
Misso vald	468	157	20	54	0
Mooste vald	473	323	36	71	0
Muhu vald	478	422	45	106	10
Mustjala vald	483	158	17	25	3
Mustvee linn	485	349	46	78	3
Mõisaküla linn	490	213	14	44	0
Mõniste vald	493	242	26	36	0
Mäetaguse vald	498	368	52	95	4
Mäksa vald	501	462	51	146	3
Märjamaa vald	504	2033	216	604	19
Narva linn	511	18451	2205	4308	267
Narva-Jõesuu linn	513	571	117	354	14
Nissi vald	518	984	102	236	10
Noarootsi vald	520	196	22	76	3
Nõo vald	528	1112	255	422	24
Nõva vald	531	114	23	19	3
Orava vald	547	162	21	41	0
Orissaare vald	550	531	70	123	3
Oru vald	552	248	35	77	3
Otepää vald	636	1097	159	330	40
Padise vald	562	540	60	147	5
Paide linn	566	2670	358	861	55

Paide vald	565	545	48	149	6
Paikuse vald	568	1012	156	509	18
Paistu vald	570	452	44	90	6
Pajusi vald	573	374	29	61	0
Pala vald	576	276	37	61	4
Palamuse vald	578	507	110	142	5
Paldiski linn	580	1668	118	264	20
Palupera vald	582	285	38	73	3
Peipsiääre vald	587	144	9	17	4
Pihla vald	592	428	54	113	0
Piirissaare vald	595	11	0	3	0
Puhja vald	605	631	70	178	5
Puka vald	608	483	44	88	3
Puurmani vald	611	458	54	72	3
Põdrala vald	613	254	18	33	0
Põltsamaa linn	617	1252	200	405	21
Põltsamaa vald	616	1175	98	223	7
Põlva linn	620	1726	311	606	42
Põlva vald	619	1078	112	357	11
Pärnu linn	625	12369	1742	4505	281
Pärsti vald	629	1159	120	285	10
Põide vald	634	249	28	49	0
Pühalepa vald	639	452	56	140	8
Püssi linn	645	424	36	95	4
Raasiku vald	651	1384	231	599	29
Rae vald	653	3876	879	3473	126
Raikküla vald	654	512	53	128	0
Rakke vald	660	452	47	73	6
Rakvere linn	663	4859	646	1796	126
Rakvere vald	662	685	61	193	7
Rannu vald	666	468	53	89	0
Rapla vald	669	2726	406	1175	54
Ridala vald	674	1035	120	318	14
Risti vald	680	262	29	56	3
Roosna-Alliku vald	684	304	34	75	3
Ruhnu vald	689	16	6	9	0
Rõngu vald	694	840	109	181	8
Rõuge vald	697	544	80	140	7
Rägavere vald	702	270	22	75	4
Räpina vald	707	1278	172	294	28
Saarde vald	710	1090	139	224	15
Saare vald	713	260	35	64	3
Saarepeedi vald	715	358	36	120	0
Saku vald	718	2284	601	2013	89
Salme vald	721	324	37	88	4
Sangaste vald	724	389	46	79	4
Saue linn	728	1293	324	1175	59
Saue vald	727	2623	603	2269	110
Sauga vald	730	1431	141	560	24
Sillamäe linn	735	4629	580	1094	60
Sindi linn	741	1384	141	329	16
Sonda vald	751	269	23	36	0
Surju vald	756	304	42	75	3
Suure-Jaani vald	758	1506	205	343	26
Sõmerpalu vald	767	518	47	94	4
Sõmeru vald	770	1303	157	397	6
Tabivere vald	773	641	69	154	5
Taebala vald	776	823	105	192	12

Taheva vald	779	181	26	40	0
Tahkuranna vald	848	687	85	265	16
Tallinn	784	113719	24674	65222	5975
Tamsalu vald	786	1252	145	238	10
Tapa vald	790	2614	267	487	20
Tartu linn	795	24916	8536	12653	1186
Tartu vald	794	1845	400	1015	50
Tarvastu vald	797	998	111	168	10
Toila vald	802	567	109	388	7
Tootsi vald	805	234	17	27	0
Torgu vald	807	62	5	17	0
Tori vald	808	740	74	179	6
Torma vald	810	464	66	127	3
Tudulinna vald	815	120	14	28	0
Tõlliste vald	820	426	43	111	0
Tõrva linn	823	787	157	225	14
Tõstamaa vald	826	361	39	100	3
Tähtvere vald	831	874	224	430	11
Türi vald	835	2969	389	788	49
Urvaste vald	843	324	38	49	3
Vaivara vald	851	434	40	115	3
Valga linn	854	3686	396	946	40
Valgjärve vald	856	408	55	93	5
Valjala vald	858	400	50	83	4
Vara vald	861	540	62	115	7
Varbla vald	863	224	22	33	3
Varstu vald	865	291	30	70	3
Vasalemma vald	868	1049	66	142	4
Vastse-Kuuste vald	872	296	48	87	6
Vastseliina vald	874	513	78	139	9
Veriora vald	879	324	52	82	5
Vigala vald	884	378	66	72	3
Vihula vald	887	473	61	150	9
Viimsi vald	890	3401	1133	4937	289
Viiratsi vald	892	1034	126	318	10
Viljandi linn	897	5434	869	1902	169
Vinni vald	900	1544	171	459	17
Viru-Nigula vald	902	389	36	83	4
Vormsi vald	907	65	14	24	3
Võhma linn	912	356	35	67	3
Võnnu vald	915	310	60	67	4
Võru linn	919	3877	528	1269	62
Võru vald	918	1454	182	450	16
Väike-Maarja vald	926	1390	179	298	9
Vändra vald	929	840	62	145	7
Vändra vald (alev)	931	819	94	171	4
Värskä vald	934	271	50	98	3
Väätša vald	937	469	45	85	6
Õru vald	943	107	4	28	3
Ülenurme vald	949	1950	507	1416	55

Lisa 4. Tallinna asumite elanike töökohad ametigruppide kaupa aastatel 2000 ja 2011

		2000				2011			
		muu amet	loovtuumik	loovad professionaalid	boheemlas	muu amet	loovtuumik	loovad professionaalid	boheemlas
Astangu	2	813	100	245	4	1125	164	346	11
Haabersti	3	6	0	9	0	99	75	267	5

Hiiu	3	719	258	767	78	647	284	790	94
I MR	2	174 6	279	796	70	1828	330	725	53
II MR	2	912	173	506	46	970	163	382	32
III MR	2	777	146	420	32	993	177	441	36
Iru	3	5	0	3	0	3	0	11	0
IV MR	2	221 4	454	1207	96	2452	469	1048	73
IX MR	2	888	233	614	50	885	216	515	32
Juhkentali	1	254	69	132	11	257	70	198	29
Järve	3	723	137	445	39	878	206	526	33
Kadaka	2	5	0	0	0	0	0	0	0
Kadaka I	1	8	0	7	0	6	0	0	0
Kadaka II	2	5	0	0	0	3	0	0	0
Kadaka III	2	7	0	0	0	5	3	0	0
Kadriorg	1	574	173	532	89	531	284	1121	160
Kakumäe	3	76	23	124	12	218	99	550	30
Kalamaja	1	205 2	339	926	133	2129	694	1914	374
Karjamaa	1	124 1	116	352	33	1859	209	469	50
Kassisaba	1	646	179	532	61	610	314	773	121
Katleri	2	119 9	248	908	92	1738	258	674	62
Keldrimäe	1	989	248	709	79	987	258	742	78
Kelmiküla	1	266	54	173	15	227	61	213	38
Kitseküla	1	684	107	387	52	958	279	870	92
Kivimäe	3	846	323	861	128	821	362	886	93
Kloostri- met sa	3	11	3	24	0	13	4	27	3
Kompassi	1	285	145	365	58	313	136	378	57
Kopli	1	194 1	174	487	41	2509	230	528	54
Kose	3	478	148	519	53	547	237	826	55
Kurepõllu	2	101 1	133	374	17	1195	217	597	49
Kuristiku	2	297 0	483	1326	87	4031	494	1204	95
Laagna	2	684 8	1294	3596	224	7700	1151	2602	178
Laagri	3	190	43	125	8	210	48	158	11
Laiaküla	3	20	3	8	0	29	6	44	0
Laki I	2	329	75	210	17	418	111	236	18
Laki II	2	10	0	7	0	38	29	43	4
Lepiku	3	43	19	64	7	199	108	512	27
Liiva	3	229	82	260	27	261	102	244	21
Lilleküla 1	1	169	14	38	0	171	15	49	4
Lilleküla 2	1	133 9	383	971	98	1404	381	848	63
Lilleküla 3a	1	106 5	272	962	68	1155	423	1323	91
Lilleküla 3b	1	363	97	323	37	479	185	582	47
Lilleküla 4	1	827	153	463	41	915	201	559	40
Lilleküla 5	1	763	187	544	74	696	255	584	81
Lilleküla 6	1	108 8	176	508	45	1041	222	551	60
Loopealse	2	23	18	82	0	688	79	255	25
Luite	1	138	45	105	8	130	54	149	12

Maakri	1	119	56	137	28	111	83	217	22
Maarjamäe	3	266	74	264	23	381	180	641	40
Merimetsa	1	4	0	0	0	3	0	3	0
Merivälja	3	394	167	554	48	453	194	673	45
Mustakivi	2	462 0	810	2049	125	6845	796	1837	134
Mustjõe	3	738	158	472	56	802	200	576	49
Mõigu	3	69	11	51	8	92	11	49	3
Mäeküla	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Mäepealse I	2	56	8	12	4	155	69	142	11
Mäepealse II	2								
Mäepealse III	2	0	0	0	0	70	53	118	9
Mähe	3	388	89	346	37	886	357	1479	97
Männiku	3	166 3	281	723	69	1688	293	783	67
Nõmme	3	112 4	419	1108	155	1025	480	1336	153
Pae	2	411 9	616	1720	121	4696	526	1315	85
Paevälja	2	14	3	3	3	106	41	101	7
Paljassaare	1	144	8	15	3	156	9	19	3
Pelgulin	1	373 9	702	1947	187	4340	976	2474	307
Pelguranna	2	440 0	586	1508	100	5013	598	1374	114
Pikaliiva	3	19	7	28	3	349	175	764	29
Pirita	3	124	57	174	29	114	63	240	22
Priisle	2	260 3	398	1142	73	3953	496	1155	89
Pääsküla	3	172 3	459	1405	114	1947	668	1951	140
Rahumäe	3	601	204	532	69	540	232	597	63
Raua	1	754	312	998	125	772	365	1123	152
Raudalu	3	186	25	90	4	195	24	119	11
Rocca al Mare	3	0	3	0	0	0	0	0	0
Sadama	1	362	138	311	44	527	221	614	66
Seli	2	386 7	643	1720	102	4850	592	1316	105
Sibulaküla	1	231	164	311	45	297	157	474	59
Siili	2	981	255	717	38	916	237	552	30
Sikupilli	2	338 7	348	1097	76	3707	458	1240	114
Sitsi	1	123 3	126	360	27	1361	100	321	33
Sõjamäe	3	45	3	11	0	50	5	9	0
Säase	2	216 1	567	1378	121	2330	599	1238	106
Südalinn	1	19	13	14	5	19	13	36	3
Sütiste	2	61	40	90	3	191	67	178	6
Tatari	1	327	104	323	60	244	161	587	70
Tiskre	3	31	17	118	0	268	132	684	32
Tondi	1	916	209	495	40	1016	218	565	57
Tondiraba	2	21	3	6	0	12	0	4	0
Torupilli	1	690	198	610	72	671	256	685	99

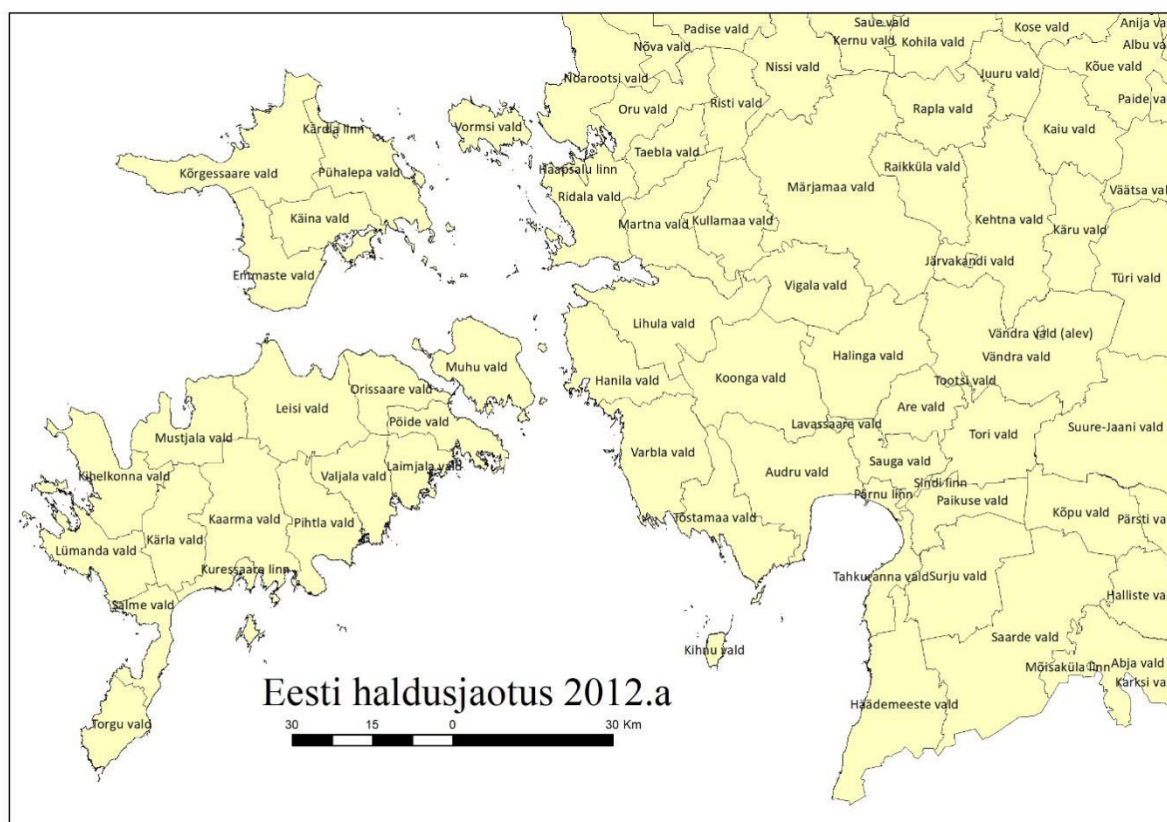
TTÜ	2	188	90	150	4	235	146	132	7
Tõnismäe	1	143	73	198	35	159	81	321	39
Uus Maailm	1	136 4	413	1060	126	1459	613	1475	196
Uuslinn	1	95	19	34	4	116	15	39	3
V MR	2	151 4	348	922	95	1663	373	783	68
Vanalinn	1	447	211	565	112	428	348	882	126
Vana- Mustamäe	3	282	181	465	44	296	185	419	49
Veerenni	1	682	159	492	67	767	308	893	108
Veskimetsa	3	3	0	5	0	0	3	6	0
VI MR	2	201 1	539	1319	118	2175	506	1058	83
VII MR	2	681	209	504	36	749	197	390	28
VIII MR	2	135 7	436	1005	90	1392	413	811	57
Vismeistri	3	55	13	84	5	262	136	605	39
Väike- Õismäe	2	715 2	1681	5004	340	7667	1585	3711	239
Väo	3	32	3	9	0	49	3	12	0
Õismäe	3	101	33	151	6	145	68	321	16
Ülemiste	3	465	45	110	9	550	44	117	7
Ülemiste järv	3	52	16	41	0	54	13	37	0

Lisa 5. Töötajate arv ametigruppides haridustaseme järgi.

	Muu amet	Loov tuumik	Loovad professionaalid	Boheemlased
Kõrgharidus	18374	37147	48220	3725
Keskharidus	210569	15175	79207	4159
Põhiharidus	58214	351	3694	237

Lisa 6. Eesti haldusjaotus aastal 2012.

Lisa 7. Tallinna asumite ja naabervaldade jaotus vastavalt asustustüübile

Siselinn - 1	Paneelid - 2	Äärelinn/tagamaa - 3
Juhkentali	Astangu	Haabersti
Kadaka I	I MR	Hiiu
Kadrioriorg	II MR	Iru
Kalamaja	III MR	Järve
Karjamaa	IV MR	Kakumäe
Kassisaba	IX MR	Kivimäe
Keldrimäe	Kadaka	Kloostrimetsa
Kelmiküla	Kadaka II	Kose
Kitseküla	Kadaka III	Laagri
Kompassi	Katleri	Laiaküla
Kopli	Kurepõllu	Lepiku
Lilleküla 1	Kuristiku	Liiva
Lilleküla 2	Laagna	Loopealse
Lilleküla 3a	Laki I	Maarjamäe
Lilleküla 3b	Laki II	Merivälja
Lilleküla 4	Mustakivi	Mustjõe
Lilleküla 5	Mäepealse I	Mõigu
Lilleküla 6	Mäepealse II	Mäeküla
Luite	Mäepealse III	Mähe
Maakri	Pae	Männiku
Merimetsa	Paevälja	Nõmme
Paljassaare	Pelguranna	Pikaliiva
Pelgulinn	Priisle	Pirita
Raua	Seli	Pääsküla
Sadama	Siili	Rahumäe
Sibulaküla	Sikupilli	Raudalu
Sitsi	Sääse	Rocca al Mare
Südalinn	Sütiste	Sõjamäe
Tatari	Tondiraba	Tiskre
Tondi	TTÜ	Vana-Mustamäe
Torupilli	V MR	Veskimetsa
Tõnismäe	VI MR	Vismeistri
Uus Maailm	VII MR	Vao
Uuslinn	VIII MR	Õismäe
Vanalinn	Väike-Õismäe	Ülemiste
Veerenni		Ülemiste järv
		Harku vald
		Jõelähtme vald
		Kiili vald
		Maardu linn
		Rae vald
		Saku vald
		Saue vald
		Saue linn
		Viimsi vald

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Taavi Rebane, annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose, „Eesti loovtöötajate elukohamobiilsus ja elukohavalikud perioodil 2000-2011“, mille juhendaja on Tiit Tammaru ja kaasjuhendaja Ingmar Pastak,

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 29.05.2017